



JAARVERSLAG 2024

JUNI 2025

DE ONSCHATBARE
WAARDE VAN WATER



Trainees en young professionals on tour

INHOUD

LEESWIJZER	5
KERNGEGEVENS	6
DE ONSCHATBARE WAARDE VAN WATER	9
FINANCIËLE SAMENVATTING	12
1. PROGRAMMA'S 2024	23
1.1 PROGRAMMA 1 - VEILIG LEVEN MET WATER	23
1.2 PROGRAMMA 2 - VOLDOENDE EN GEZOND WATER	27
1.3 PROGRAMMA 3 - GEZUIVERD WATER	33
1.4 PROGRAMMA 4 - ORGANISATIE EN OMGEVING	38
2. KERNCIJFERS EN VERPLICHTE PARAGRAFEN	55
2.1 KERNCIJFERS	55
2.2 ONTWIKKELINGEN SINDS HET VORIGE BEGROTINGSJAAR	56
2.3 INCIDENTELE BATEN EN LASTEN	56
2.4 ONTTREKKINGEN AAN RESERVES EN VOORZIENINGEN	56
2.5 WATERSCHAPSBELASTING	57
2.6 WEERSTANDSVERMOGEN	58
2.7 FINANCIERING	61
2.8 VERBONDEN PARTIJEN	62
2.9 BEDRIJFSVOERING	64
2.10 EMU SALDO	66
2.11 OPENBAARHEIDSPARAGRAAF	67
3. JAARREKENING	71
3.1 BALANS	71
3.2 WAARDERINGSGRONDSLAGEN	72
3.3 TOELICHTING OP DE BALANS	74
3.4 EXPLOITATIEREKENING	83
3.5 TOELICHTING OP DE EXPLOITATIEREKENING	86
3.6 WET NORMERING TOPINKOMENS	92
4. VASTSTELLING JAARVERSLAG / CONTROLEVERKLARING ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT	95
4.1 VASTSTELLING JAARVERSLAG	95
4.2 CONTROLEVERKLARING ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT	96
BIJLAGEN	103

Foto voorkant > Stroomkoker Hunsingogemaal Zoutkamp



Haven Zoutkamp in het Reitdiep

LEESWIJZER

In dit jaarverslag verantwoorden we ons werk aan water. Dat doen we op basis van de afspraken die in het Jaarplan 2024 door het algemeen bestuur zijn vastgesteld.

Bij het maken van het Jaarplan 2025 is de doelenboom in de jaarstukken geïntroduceerd. Daarbij is de structuur van het Jaarplan 2025 aangepast.

We presenteren deze verantwoording over 2024 op hoofdlijnen volgens de structuur van het Jaarplan 2024. Zo blijven beide Planning en Control stukken over 2024 goed bij elkaar passen.

Bij elke inleiding van de vier programma's putten we wel uit de informatie die de doelenboom biedt. Zo verbinden we de activiteiten en maatregelen van 2024 met de langjarige doelen en verwachte resultaten uit de doelenboom.

We willen het jaarverslag op hoofdlijnen presenteren. Daarom wordt niet over elke beschreven voorgenomen activiteit uit het Jaarplan 2024 gerapporteerd. Sommige onderdelen waren het afgelopen jaar minder relevant of er is op andere terreinen meer inzet gepleegd.

Voor het werk van team Vergunning en Handhaving wordt een separaat jaarverslag en jaarplan aan het algemeen bestuur voorgelegd in de vergadering van eind mei 2025. Daarom vindt u daarover geen specifieke informatie in dit jaarverslag.

KERNGEGEVENS





Een dreigende lucht boven de oevers van het Boterdiep

DE ONSCHATBARE WAARDE VAN WATER

2024 is een jaar waarin de manier waarop we ons werk zien veranderen steeds duidelijker wordt: er is meer aandacht voor het beheer aan water, de agenderende en regisserende rol van het waterschap als onderdeel van het maatschappelijk debat wordt steviger en we raken er steeds meer van doordrongen dat fundamentele keuzes om 'water en bodem sturend' te laten zijn, onafwendbaar zijn.

Het is niet eerder voorgekomen dat er in twee opeenvolgende jaren meer dan 1000 millimeter neerslag viel. Voor 2023 én 2024 is dat een feit geworden. Waar 2023 eindigde met aanhoudende neerslag, ging dat begin 2024 nog een poosje door. De bodem raakt verzadigd; het waterschap moet meer water afvoeren dan we vast kunnen houden. En het kost tijd om de waterstanden weer op een normaal peil te krijgen. Tot in de zomer is de grond flink nat. Dat is enerzijds een goed uitgangspunt voor het groeiseizoen en anderzijds ook een veeg teken aan de wand. Na een paar flink drogere jaren zijn nu langere periodes met aanhoudende neerslag aan de orde. Exact zoals met het veranderende klimaat is voorspeld. We moeten ons gebied toekomstbestendig maken om met hele veranderlijke uitersten te kunnen omgaan.

Het is daarom niet gek dat we onverminderd door moeten gaan met ons werk aan water. Om de gevolgen van klimaatverandering voldoende het hoofd te bieden, stijgen de investeringen voor ons waterschap. Omdat eisen aan schoon en gezond water strenger worden, moeten we meer doen: in de inrichting van ons watersysteem en op onze zuiveringen. Op onze begroting staat dit jaar een bedrag aan netto lasten van ruim € 90 miljoen. Die grens is niet eerder gepasseerd. We weten nu al dat dit 'record' niet blijft staan de komende jaren.

Hoge investeringen; realisatiegraad van 92%

We zagen deze trend al aankomen: 2024 was het jaar waarin de afspraken uit het coalitieakkoord verder zijn uitgewerkt in het uitvoeringsprogramma. Deze uitwerking was nodig om meer houvast te krijgen op de wens van het algemeen bestuur om door te gaan op de ingeslagen weg: doorgaan met investeren, niet afwentelen op volgende generaties en basis op orde maken en houden.

Het uitvoeringsprogramma heeft in het eerste kwartaal tot besluitvorming geleid in het algemeen bestuur. Met dit programma is er een langjarige doorkijk gemaakt van wat ons waterschap de komende tijd te wachten staat en waar we ons financieel en inhoudelijk stap voor stap op moeten voorbereiden. Duidelijk werd dat het verwachte investeringsniveau stijgt tot ruim € 62 miljoen per jaar tot aan het eind van deze bestuursperiode in 2027. En: ook daarna zal het werk aan water onverminderd doorgaan. Het beeld dat we al hadden, is bevestigd: we werken in een periode met hoge investeringen en dat blijft voorlopig zo.

Het bestuur maakte met het vaststellen van het Uitvoeringsprogramma wel de keus om € 21 miljoen aan geplande investeringen óf te schrappen óf door te schuiven naar de periode ná 2027.

We mogen trots op dit proces zijn: organisatie en bestuur hebben in goede samenhang veel duidelijkheid gegeven over de financiële positie van ons waterschap. Niet alleen voor nu maar voor een veel langere termijn dan de lopende bestuursperiode. Zover financieel vooruitkijken deden we niet eerder; met een zeer werkbaar resultaat!

Kiezen voor de onschatbare waarde van water had in 2024 tot gevolg dat we een forse stijging van de belastingtarieven op ons af zagen komen. Door € 2 miljoen uit de reserves te halen, kon de stijging iets gedempt worden maar bleef desalniettemin aanzienlijk: gemiddeld + 12,9%. Daarmee behoorden we in 2024, zoals verwacht, tot het rijtje duurste waterschappen van het land. Toch vertelt het bestuur daarmee ook het eerlijke verhaal: werk aan water wordt steeds duurder en dat kunnen we goed uitleggen.

Op alle fronten is resultaat geboekt. Dat leidt tot een realisatiegraad van de geplande projecten, activiteiten en maatregelen van 92%.

Grote ontwikkelingen

Iedereen die affiniteit heeft met het werk van het waterschap heeft grote ontwikkelingen kunnen zien in 2024. Een paar 'highlights' zijn: het werk aan de versterking van de Lauwersmeerdijk gaat onverminderd door, net als de realisatie van het project Nieuwe Waterwerken Zoutkamp. De projecten liggen voor op schema; daardoor worden sommige kostenposten naar voren gehaald.

Het blijft niet bij het actuele werk in de kustzone; we denken stevig na over de toekomst van dit deel van ons werkgebied en maakten daarvoor een spoorboek om integrale toekomstbestendige oplossingen in de steigers te zetten. Om veilig te kunnen blijven leven met water.

We maakten een officiële start met de bouw van de nieuwe zuivering bij Gaarkeuken en gingen door met de aanleg van kilometers nieuwe persleidingen om straks op deze zuivering aan te kunnen sluiten. Onze grootste zuivering in Garmerwolde wordt stap voor stap gemoderniseerd. Eén van de drie zuiveringsstraten is al vernieuwd en levert verbeterd effluent op; de nieuwe membraanfilterpersen zijn vervangen en de nieuwe slibkoekoverslag is in gebruik genomen.

Het werk aan een betere waterkwaliteit in het Paterswoldsemeer is voortvarend doorgezet. Voor het Zuidelijk Westerkwartier is het peilbesluit Dwarsdiep genomen en zijn samen met de omgeving stappen voorwaarts gezet in de planvorming om het gebied in combinatie met waterberging in te richten.

Met een meer stelselmatige en doordachte manier te doen, zien we het bereik en de interactie stijgen op met name de onlinekanalen. En dat is waar ons publiek in toenemende mate te vinden is. De overwegend positieve aandacht van de media neemt toe: meer ruimte voor achtergronden, lopende (gebieds)processen en bestuurlijke inzet bij ons werk.

Samenwerking zoeken

Nij Begun, Regionaal Raamwerk, Pawoz, Lauwersmeer, Zuidelijk Westerkwartier

We zoeken op allerlei terreinen de samenwerking op. We zien dat als een doel op zich om ons werk een plek te geven in een snel veranderende omgeving. We noemen er een aantal, ook om te laten zien dat het werk van het waterschap vaak verder reikt dan kerntaken:

Noorderzijvest neemt deel aan de stuurgroep over de economische agenda van Nij Begun; het programma waarmee de ereschuld aan Groningen moet worden ingelost. De economische agenda ligt in het verlengde van de agenda die het waterschap heeft voor een toekomstbestendig leefbaar

gebied voor Groningen en Noord-Drenthe. Wij hebben met elkaar de opdracht om het gebied in alle opzichten vooruit te helpen. Onze investeringen verbinden we daarom met overtuiging aan de doelstellingen van Nij Begun.

Het Regionaal Raamwerk Westpoort – Matsloot is opnieuw op stoom gekomen in 2024, ook op het bestuurlijke niveau. Hier gaat het om de plek van water en bodem in het gebied ten westen van Groningen. Het vraagstuk wordt met alle betrokken overheden, dus inclusief ons waterschap, onder de loep genomen. Daarbij horen ook alle relevante economische ontwikkelingen in dit gebied. Binnen het Programma Aansluiting Wind op Zee heeft de minister inmiddels een voorkeursalternatief bekend gemaakt: de route onder het eiland Schiermonnikoog. In 2024 hebben de regionale overheden, ook weer inclusief Noorderzijvest, met LTO en natuurorganisaties een duidelijke voorkeur kenbaar gemaakt aan de minister voor het oostelijke tracé.

In het al langer lopende gebiedsproces Toekomstperspectief Lauwersmeer is resultaat bereikt om te starten met de uitrol van meetnetwerk voor de zoet-zoutverbinding. Gedurende het proces zijn alle betrokken partijen in staat om elkaars belangen te blijven zien en scherp te blijven.

Hoewel het werk in het Zuidelijk Westerkwartier al geruime tijd loopt, blijft het een opvallende en veelomvattende gebiedsontwikkeling. De provincie Groningen en Waterschap Noorderzijvest combineren hier natuurontwikkeling met de inrichting van waterbergingsgebieden. We werken samen met een reeks partners. Ons werk richt zich in deze periode vooral op het Dwarsdiep en omgeving.

Groeiende organisatie

Het algemeen bestuur nam bij het vaststellen van het Jaarplan 2024 een besluit over een groeiende organisatie: van 308 fte naar 334 fte in 2024 en zal nog verder stijgen in de komende jaren. Deze groei past bij de grotere opgaven die het waterschap het hoofd moet gaan bieden in de toekomst. De bezetting is nu 322 fte. De omschakeling om bij het team Plannen en Projecten met meer vast personeel te gaan werken, is goeddeels ingevuld. De actieve werving met ondersteuning van arbeidsmarktcommunicatie werpt vruchten af maar nog niet op elk gebied.

Resultaat

Noorderzijvest sluit 2024 af met een positief resultaat van € 3,5 miljoen. Dat heeft een aantal oorzaken: lagere rente dan voorzien op de leningen die vorig jaar zijn aangegaan en we hebben minder personeel kunnen aannemen dan waar we voor 2024 op hebben ingezet. Het voorstel aan het algemeen bestuur is om het bedrag van het rekeningresultaat toe te voegen aan de algemene reserves.

Groningen, juni 2025

Bert Wiersema
portefeuillehouder Financiën

Bas Tammes
secretaris-directeur

FINANCIËLE SAMENVATTING



Het positieve resultaat 2024 van € 3,5 miljoen ten opzichte van de begroting is in belangrijke mate het gevolg van:

Lasten: voordeel € 2,5 miljoen

- Een voordeel in de kapitaallasten van € 0,3 miljoen grotendeels als gevolg lagere afschrijvingen;
- Een voordeel in de personeelslasten van € 2,0 miljoen door een lagere instroom dan verwacht;
- Lagere lasten voor goederen en diensten € 0,7 miljoen door lagere inkooptarieven chemicaliën, lagere energiekosten en lagere kosten ondersteunende diensten (ICT en uitstel van Verklaring Vitale sector Waterschappen);
- Mutatie in de personele voorzieningen € 0,3 miljoen;
- Toevoeging aan de bestemmingsreserve Fonds Oude Leidingen € 0,2 miljoen.

Baten: voordeel € 1,0 miljoen

- Hogere rentebaten doordat nieuwe financiering is afgesloten tegen betere condities en ontvangen rente schatkistbankieren € 1,8 miljoen;
- Een hoger uitgekeerd dividend van € 0,3 miljoen van de Nederlandse Waterschapsbank;
- Hogere bijdragen van derden € 0,8 miljoen;
- Lagere baten Waterschapsbelasting € 0,5 miljoen;
- Lagere doorbelasting van interne uren aan projecten als gevolg van lagere instroom van medewerkers € 1,6 miljoen.

ANALYSE VAN HET RESULTAAT

Ten opzichte van de gewijzigde begroting is het resultaat 2024 € 0,7 miljoen hoger.

Resultaat 2024 (bedragen × € 1 miljoen)	T.o.v. begroting 2024	T.o.v. gewijzigde begroting 2024
Lasten		
Kapitaallasten	0,3	-1,7
Personeelslasten	2,0	-0,6
Goederen en diensten	0,7	1,0
Toevoegingen aan voorzieningen	-0,3	-0,3
Toevoegingen aan bestemmingsreserves	-0,2	-0,2
Totaal lasten	2,5	-1,9
Baten		
Rentebaten	1,8	1,8
Dividend	0,3	0,0
Baten personeel	0,0	0,1
Opbrengst werken voor derden en eigendommen	0,2	0,5
Waterschapsbelasting	-0,5	0,2
Bijdragen van derden	0,8	0,4
Onttrekkingen aan voorzieningen	-0,2	-0,3
Onttrekkingen aan reserves	0,2	0,2
Doorberekeningen aan investeringen	-1,6	-0,5
Totaal baten	1,0	2,6
Resultaat 2024	3,5	0,7

Het hogere resultaat wordt met name veroorzaakt door lagere lasten. Hierin zien we dat de personeelskosten als gevolg van een hogere dotatie verlof en overwerkvergoedingen hoger zijn uitgevallen. De goederen en diensten zijn lager als gevolg van lagere kosten ondersteunende diensten (ICT en uitstel van Verklaring Vitale sector Waterschappen) en de kosten van inkoop van chemicaliën zijn uiteindelijk lager uitgekomen dan verwacht.

INVESTERINGSUITGAVEN

In 2024 is bruto € 140,4 miljoen besteed aan investeringsprojecten (out of pocket uitgaven). In 2023 bedroeg de omvang van de bruto bestedingen € 100,1 miljoen. De bestede uren door het eigen personeel en de (bouw) rente blijven hier buiten beschouwing. In 2024 is ten opzichte van de begroting € 12,6 miljoen minder uitgegeven, wat resulteert in een realisatiegraad van 92%.

Programma (x € 1.000)		Jaarrekening 2024	Gewijzigde begroting	Begroting 2024	Jaarrekening 2023
1 - Veilig leven met water	Bestedingen	59.124	57.168	50.993	40.510
	Bijdragen derden	51.676	49.261	31.942	32.289
	Netto bestedingen	7.448	7.907	19.051	8.221
2 - Voldoende en gezond water	Bestedingen	43.248	47.467	51.826	33.142
	Bijdragen derden	9.495	9.600	8.681	7.963
	Netto bestedingen	33.753	37.867	43.145	25.179
3 - Gezuiverd water	Bestedingen	36.123	38.396	45.100	24.187
	Bijdragen derden	666	1.384	1.554	1.020
	Netto bestedingen	35.458	37.012	43.546	23.167
4 - Organisatie en omgeving	Bestedingen	1.931	2.636	5.097	2.220
	Bijdragen derden	0	142	142	0
	Netto bestedingen	1.931	2.494	4.955	2.220
Totaal	Bestedingen	140.426	145.666	153.016	100.058
	Bijdragen derden	61.836	60.388	42.319	41.272
	Netto bestedingen	78.589	85.279	110.696	58.786

De verschillen ten opzichte van de begroting zijn als volgt te verklaren:

Programma 1 - Veilig leven met water

De bruto bestedingen zijn ruim € 8 miljoen hoger dan begroot. Dit komt voornamelijk doordat het project Lauwersmeerdijk voor loopt op de planning.

Programma 2 - Voldoende en gezond water

Voor 'voldoende en gezond water' is ruim € 43,0 miljoen bruto besteed. Bij een aantal projecten is werk eerder uitgevoerd dan gepland, zoals bij Nieuwe Waterwerken Zoutkamp, de renovatie en elektrificatie van gemaal De Drie Delfzijlen, de vervanging van gemaal Oldenoord, de KRW-maatregelen in het Paterswoldsemeer en het vervangen van oeververdedigingswerken.

Er zijn ook delen van het werk die meer tijd kosten zoals bijvoorbeeld de planvorming voor de gebiedsontwikkeling Dwarsdiep, de aanbesteding voor zonnepark Spijksterpompen, vispassage De Delthe, KRW-maatregelen Eelder- en Peizerdiep en de aanleg van natuurvriendelijke oevers. Met plussen en minnen is er binnen programma 2 € 8,6 miljoen bruto minder uitgegeven dan oorspronkelijk begroot.

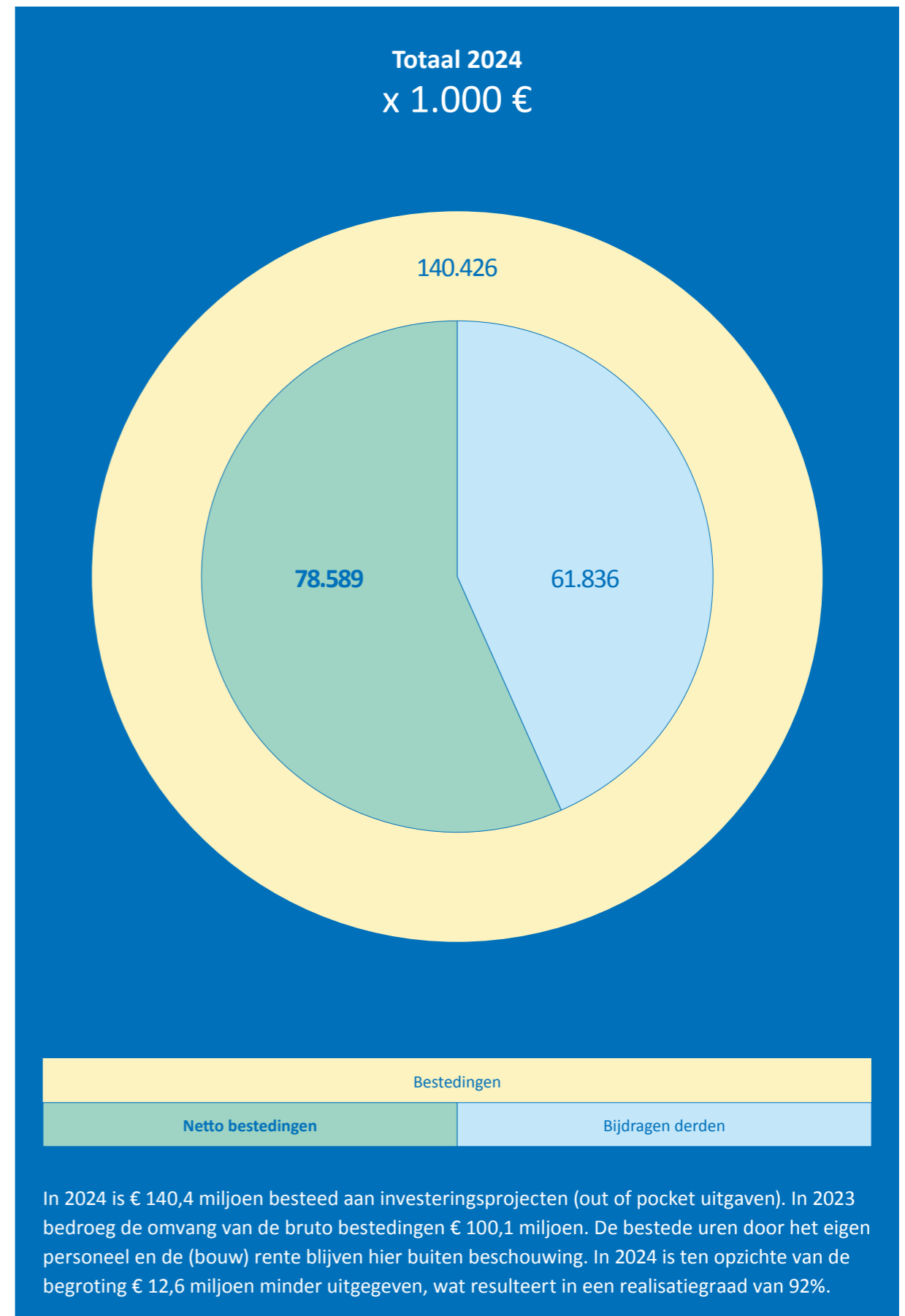
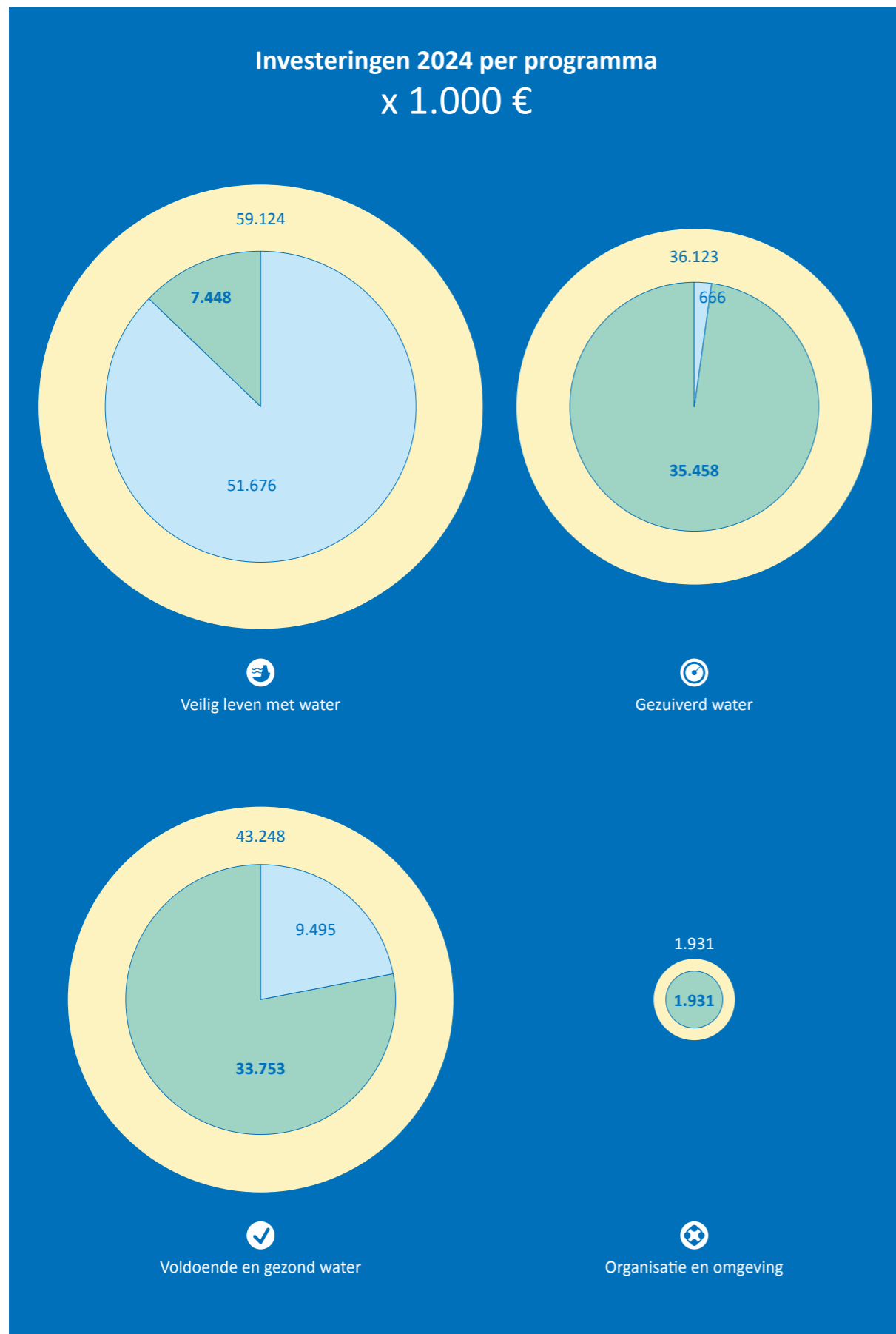
Programma 3 - Gezuiverd water

De bruto bestedingen in dit programma tellen op tot ruim € 36 miljoen. Er was € 45 miljoen begroot. De lagere bestedingen worden voornamelijk veroorzaakt door een vertraging in de planning van de nieuwbouw van de zuivering in het project rwzi Westerkwartier. Daarnaast is € 0,7 miljoen minder besteed omdat de aankoop van grond in Garmerwolde pas in 2025 in de cijfers terugkomt.

De kosten voor onderzoeksproject REGAIN zijn voorlopig lager uitgevallen, omdat een deel van de kosten naar 2025 verschuift. Dat geldt ook voor de vervanging van de filterpersen. Bij de filterpersen zijn de kosten van aardbevingsbestendig bouwen vervallen en dat heeft tot een verlaging van de investering geleid.

Programma 4 - Organisatie en omgeving

Binnen dit programma is in 2024 bijna € 2,0 miljoen bruto besteed. Dat is € 0,6 miljoen minder dan na de derde kwartaalrapportage was begroot. Dat komt onder meer omdat het werk aan de entree van ons hoofdkantoor later is gestart dan gepland. Daarnaast loopt de implementatie van een aantal modules van het nieuwe e-HRM systeem langer door. Het project Wet Openbaar Overheidsfinanciën is opgenomen als project in de exploitatie. Tot slot zijn een aantal ICT-projecten doorgeschoven naar de volgende jaarschijf.



BEGROTINGSRECHTMATIGHEID

Het budgetrecht is voorbehouden aan het algemeen bestuur. Het budgetrecht houdt in dat het dagelijks bestuur in principe alleen uitgaven kan doen en verplichtingen kan aangaan na toestemming ofwel autorisatie van het algemeen bestuur. Met de vaststelling van de begroting geeft het algemeen bestuur het dagelijks bestuur deze toestemming.

Bij de controle van de jaarrekening controleert de accountant, zoals in de Waterschapswet is vastgelegd, zowel de rechtmatigheid als de getrouwheid van de financiële beheershandelingen. Bij de rechtmatigheidscontrole gaat het onder meer om de vraag of de financiële beheershandelingen, die ten grondslag liggen aan de baten, lasten en balansposten die in de jaarrekening zijn opgenomen, tot stand gekomen zijn binnen de grenzen van de geautoriseerde begroting en de hierin opgenomen programma's. Op grond hiervan dient er in de jaarrekening een analyse plaats te vinden met betrekking tot de rechtmatigheid van eventuele overschrijdingen op de lasten van de programma's (begrotingsrechtmatigheid). De overschrijdingen kunnen namelijk in strijd zijn met het budgetrecht van het algemeen bestuur. Daarom verzoeken wij u deze overschrijdingen alsnog te autoriseren door middel van het vaststellen van de Jaarrekening 2024. Na instemming van het algemeen bestuur met deze overschrijdingen is formeel geen sprake meer van 'overschrijdingen' en geen begrotingsonrechtmatigheid in het kader van de controleverklaring.

Wettelijk kader

In het kader van de Waterschapswet legt het algemeen bestuur, voorafgaand aan de accountantscontrole van de jaarrekening, in een controleprotocol vast wat de reikwijdte is van het interne rechtmatigheidsstraject en wat de rol van de accountant is ten aanzien van rechtmatigheid. Deze hoofdlijnen zijn, conform artikel 4 van de Controleverordening waterschap Noorderzijvest, opgenomen in het Controleprotocol accountantscontrole Jaarrekening 2024.

Op grond van de Verordening beleids- en verantwoordingsfunctie Waterschap Noorderzijvest informeert het dagelijks bestuur het algemeen bestuur door middel van tussentijdse rapportages over de voortgang van de beoogde resultaten alsmede de inzet van middelen. Dit is in 2024 ook gebeurd via de kwartaalrapportages.

In de Kadernota Rechtmatigheid van de Commissie BBV (Commissie Besluit Begroting en Verantwoording) is een zevental categorieën begrotingsoverschrijdingen onderscheiden. Deze categorieën staan in de volgende tabel met een korte toelichting of het rechtmatig is of niet. De tabel is ook opgenomen in ons controleprotocol.

Categorieën begrotingsoverschrijdingen

Bij de toetsing van begrotingsafwijkingen kunnen tenminste de volgende 'soorten' begrotingsafwijkingen worden onderkend:	Onrechtmatig, maar telt niet mee voor het oordeel	Onrechtmatig, en telt mee voor het oordeel
Budgetoverschrijdingen betreffende activiteiten die niet passen binnen het bestaande beleid en waarvoor men geen voorstel tot begrotingsaanpassing heeft ingediend. Bijvoorbeeld de doelgroep c.q. de activiteiten zijn in de praktijk aantoonbaar ruimer geïnterpreteerd dan in regelgeving (subsidieregeling, -verordening) was gedefinieerd.		X
Budgetoverschrijdingen die passen binnen het bestaande beleid, maar waarbij de accountant ondubbelzinnig vaststelt dat die ten onrechte niet tijdig zijn geautoriseerd. Bijvoorbeeld: de verwachte kostenoverschrijding op jaarbasis was via tussentijdse informatie al wel bekend, maar men heeft geen voorstel tot begrotingsaanpassing ingediend en dit is in strijd met de budgetregels zoals afgesproken met het algemeen bestuur.		X
Budgetoverschrijdingen die geheel of grotendeels worden gecompenseerd door direct gerelateerde opbrengsten, bijvoorbeeld via subsidies of kostendekkende omzet.	X **)	
Budgetoverschrijdingen bij open einde (subsidie)regelingen. Vaak blijkt vanwege dit open karakter in het kader van het opmaken van de jaarrekening een (niet eerder geconstateerde) overschrijding.	X **)	
Budgetoverschrijdingen die worden gecompenseerd door extra inkomsten die niet direct gerelateerd zijn. Over de aanwending van deze extra inkomsten heeft het algemeen bestuur nog geen besluit genomen.		X
Budgetoverschrijdingen betreffende activiteiten welke achteraf als onrechtmatig moeten worden beschouwd omdat dit bijvoorbeeld bij nader onderzoek van de subsidieverstreker, belastingdienst of een toezichthouder blijkt (bijvoorbeeld een belastingnaheffing). Het zal hier in de praktijk vaak gaan om interpretatieverschillen bij de uitleg van wet- en regelgeving die na het verantwoordingsjaar aan het licht komen. Er zijn dan geen rechtmatigheidsgevolgen voor dat verantwoordingsjaar. Wel zal het waterschap ervoor moeten zorgen dat de overschrijdingen getrouw in de jaarrekening worden weergegeven. Ook kunnen er gevolgen zijn voor het lopende jaar.		X
- Geconstateerd tijdens verantwoordingsjaar - Geconstateerd na verantwoordingsjaar	X	X
Budgetoverschrijdingen op activeerbare activiteiten (investeringen of totaal geautoriseerd budget) waarvan de gevolgen voornamelijk zichtbaar worden via hogere afschrijvings- en financieringslasten in het jaar zelf of pas in de volgende jaren.		X
- Jaar van investeren - Afschrijvings- en financieringslasten in latere jaren	X	X

**) Voor dit type begrotingsoverschrijdingen wordt door de commissie de suggestie gedaan om regels vast te leggen over de vraag of de accountant deze moet meewegen in zijn oordeel. Deze kostenoverschrijdingen zijn strikt formeel onrechtmatig. Er zijn echter verschillende situaties denkbaar waarbij de overschrijdingen binnen het door het algemeen bestuur uitgezette beleid zijn gebleven. Het is dan niet de bedoeling dat de accountant deze overschrijding betreft bij de beslissing of al dan niet een goedkeurende controleverklaring kan worden gegeven.

Netto lasten

De beoordeling van begrotingsrechtmatigheid vindt plaats op basis van de netto lasten per programma. Gelet op de rapporteringstolerantie die is opgenomen in het Controleprotocol 2024 worden alleen afwijkingen groter dan € 88.125 toegelicht (op programmaniveau).

Uit de toetsing van de rechtmatigheid blijkt dat er sprake is van een overschrijding in de netto lasten bij drie programma's. Voor programma 1 zijn de netto lasten € 171.000 hoger, voor Programma 2 bedraagt de overschrijding € 160.000. Beide overschrijdingen zijn grotendeels toe te wijzen aan de hogere personeelskosten. Programma 3 laat een overschrijding van € 328.000 zien door hogere personeelskosten en hogere onderhoudskosten van de RWZI-locaties.

Het gaat hier om afwijkingen waarbij de uitgaven binnen het door het algemeen bestuur uitgezette beleid zijn gebleven. Begrotingsoverschrijdingen die binnen het bestaande beleid vallen en die (achteraf) geautoriseerd worden door het algemeen bestuur tellen niet mee in het oordeel van de accountant over de rechtmatigheid.

Netto-investeringen

Voor de netto investeringen blijkt uit de toetsing van de rechtmatigheid geen overschrijding bij de programma's. Wel zijn binnen de programma's bij diverse projecten werkzaamheden naar voren gehaald waarbij investeringen hoger uit zijn gekomen dan begroot. Binnen programma 2 zijn drie projecten met een overschrijding van het investeringskrediet. De totale overschrijding van de drie projecten bedraagt € 264.000 en valt binnen de door het algemeen bestuur toegestane marges.

Voor alle overige overschrijdingen in 2024 geldt dat deze binnen het door het algemeen bestuur vastgestelde krediet passen, dan wel passend zijn binnen het financieel beleid van Noorderzijlvest.

Conclusie

Uit bovenstaande blijkt dat de overschrijdingen van de netto lasten en investeringen passend zijn binnen door het algemeen bestuur uitgezette beleid en dus niet meetellen in het oordeel van de accountant in zijn oordeel voor de rechtmatigheid.



Werk aan Lauwersmeerdijk

1. PROGRAMMA'S 2024

1.1 PROGRAMMA 1 - VEILIG LEVEN MET WATER

Eén van de kerntaken van het waterschap is dat we veilig kunnen blijven leven met water. Op dit moment voeren we een versterkingsopgave uit tot 2050 binnen het HWBP programma. Binnen dit programma hebben we nog een aantal dijktrajecten te versterken. Om toekomstige zeespiegelstijging het hoofd te bieden is er een studie Brede kustzone verricht wat heeft geleid tot een spoorboekje, waar de brede kustzone verder vorm en inhoud heeft gekregen.

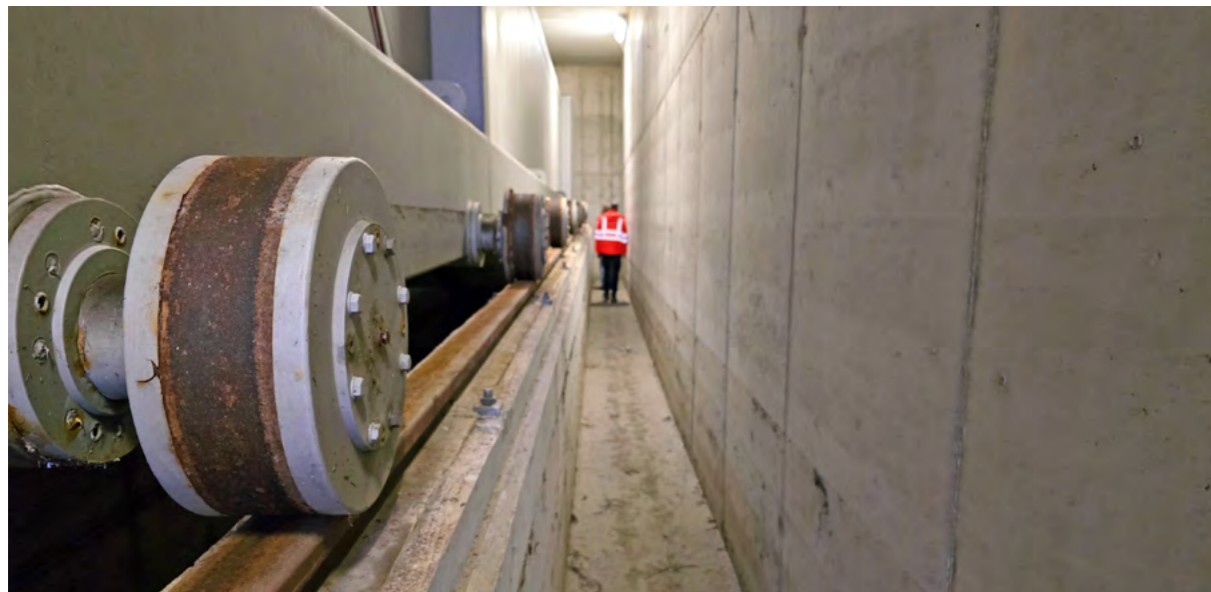
We hebben daarmee een zo volledig en integraal mogelijk beeld gekregen van de potentie van een toekomst- en klimaatbestendige kustzone in samenhang met de gevolgen daarvan voor de ruimte, landbouw en natuur. Garanties op het voorkomen van wateroverlast kunnen we nooit geven. Dat we regelmatig met vormen van wateroverlast te maken krijgen, bewijst ook dit jaar weer. We richten ons daarom meer op besef en acceptatie van de grenzen aan mogelijkheden van watersystemen. Werken vanuit meerlagse veiligheid is ook een doel op zich: ons werk blijft erop gericht om overstromingen zoveel mogelijk te voorkomen. Ten tweede is ons werk gericht op het adequaat inrichten van de ruimte om schade en overlast te beperken of te voorkomen. En ten derde blijven we een calamiteitenorganisatie waarbij we calamiteiten door te veel water afdoende het hoofd kunnen bieden.

ACTIVITEITEN EN MAATREGELEN

Primaire keringen

- In 2024 zijn we verdergegaan met het werk aan de Lauwersmeerdijk en de uitvoering van het koppelproject van de tweede toegangsweg naar de haven van Lauwersoog. Er is eveneens gestart met de aanleg van de drie ecologische koppelprojecten: het getijdengebied Marnewaard, een natuurlijke overgang van dijk naar wad en natuurlijke kwelderuitbreiding. Door o.a. het wegvallen van schietoefeningen van defensie kon ook in 2024 meer worden geproduceerd dan gepland voor 2024. De verwachting is dat dit de Lauwersmeerdijk rond de zomer van 2026 wordt opgeleverd. Dat is eerder dan voorzien.
- We hebben een zorgplicht voor de primaire waterkeringen. Daarom is de jaarlijkse veiligheids-rapportage over de staat van de keringen en de vorderingen van de versterkingswerken opgesteld. De rapportage over 2023 is in 2024 vastgesteld en ter informatie aan het algemeen bestuur aangeboden. De jaarlijkse voor- en najaars-inspectie levert geen grote onvolkomenheden op. Wel zien we een toename van onkruiddruk.
- Vanuit diezelfde zorgplicht zijn we begonnen met het verwerken van de gegevens van dijktraject 6-6 (grofweg vanaf Lauwersmeerdijk tot Eemshavencomplex).
- Voor het dijktraject Eemshaven en de Oostpolder is vanuit de eerste landelijke beoordeling (LBO1) naar voren gekomen dat in sommige dijkvakken nader (geotechnisch) onderzoek noodzakelijk is. Deze controle heeft in 2024 plaatsgevonden.

- We zijn gestart met de LBO2. Eind 2024 is, conform het 'draaiboek LBO2' die de minister heeft vastgesteld, de planning ingediend bij de Inspectie Leefomgeving en Transport. Het gaat om het dijktraject langs de Wadden- en Eems/Dollardkust. In 2025 starten we met het maken van de benodigde plannen van aanpak per dijktraject. In 2029 zijn dan de eerste voorlopige beoordelingen beschikbaar.
- Het was de bedoeling dijkgegevens in 3D te gaan opslaan. Er is intussen voor gekozen om dit in samenhang te doen met andere assets van het waterschap. Dat vereist meer voorbereiding.
- Er is veel gezamenlijk werk met partners in het gebiedsproces Lauwersmeer verzet. Eén van de doelen binnen het toekomstperspectief is het realiseren van een meetnetwerk voor de zout-zout overgang in het Lauwersmeer. Het proces heeft inmiddels geleid tot een positief besluit vanuit de Programma Aanpak Grote Wateren om hiervoor een eerste bijdrage ter beschikking te stellen. Ons algemeen bestuur heeft dat inmiddels bekrachtigd.
- In 2024 was er geen sprake van storm. De coupures bij Delfzijl moesten we één keer sluiten. Daarvoor deden we de jaarlijkse oefening in september. Voor de dijkbewaking oefenden we in december.



Coupiresluiting Delfzijl

- De onderzoeken 'meerjarige veldmeting Eems-Dollard', 'erosiebestendigheid in dijken', 'meegroeidijk' zijn gecontinueerd.
 - De mogelijkheid om scheepsradarpost Eemshaven te gebruiken voor het meten van golfbeweging en is onderzocht. Dit lijkt zinvol. De verdere haalbaarheid voor daadwerkelijke implementatie wordt onderzocht.
 - Het onderzoek naar erodeerbaarheid van klei is uitgevoerd. Fysieke proeven zijn afgerond. Het project is met een half jaar verlengd om de gevonden formules te finetunen.
 - De activiteiten voor het innovatieproject 'Meegroeidijk' hebben in het teken gestaan van verkrijgen van subsidie van HWBP en Intereg BONSAI. Deze voorbereidingen hebben geleid tot het verkrijgen van subsidie. Het project kan daarom een vervolg krijgen. We werken samen met de waterschappen Rijnland en Brabantse Delta.
 - De sluitingsroutine voor de getijdenduiker Dubbele Dijk en de getijdenduiker bij de Marnewaard is opgesteld. Daarmee zijn de voorbereidingen voor ingebruikname binnen het beheer van het waterschap afgerond.

Regionaal

- Er is verder gewerkt aan de benodigde grondverwerving voor het project 'Waterbergingsgebied Dwarsdiep'. De planuitwerking is ook verder gebracht samen met de omgeving. Dit jaar is naar het definitief ontwerp toegewerkt.
- De milieueffectrapportage voor de Optimalisatie Onlanden - voor ruim 5 miljoen m3 extra waterberging - is opgeleverd. Het ontwerp-projectbesluit dat uit de m.e.r voortvloeit is door Gedeputeerde Staten van Drenthe ter inzage gelegd vanaf half december '24. Inmiddels is de periode om zienswijzen in te dienen afgelopen. De volgende stap is een definitief projectbesluit van de provincie Drenthe gebaseerd op de zogenaamde 'Hooiwegvariant'. Noorderzijlvest hoopt met de aanleg van een aantal stuwen al op vrij korte termijn de helft van de extra capaciteit aan waterberging beschikbaar te hebben.
- Het werk aan de realisatie van het project 'De Nieuwe Waterwerken Zoutkamp' is gecontinueerd en loopt voor op schema. Dit omvangrijke project omvat zorgt voor de uitbreiding van gemaalcapaciteit inclusief compartimentering Schouwerzijl. Ook de restauratie van de Hunsingosluis hoort bij het werk van het waterschap in dit project.
- We combineren de opgave voortkomend uit de tweede toetsronde regionale keringen met de baggeropgave. In 2024 zijn de opgaven in en langs Enumatilster Matsloot, de Munnikesloot en de Zuidwending tussen De Poffert en het Aduarderdiep opgeleverd. Voor dit werk is een rijksbijdrage beschikbaar gesteld vanuit de impulsregeling klimaatadaptatie.
- De voorbereidingen voor komende toetsrondes van ons regionaal watersysteem zijn gecontinueerd. Dat is gericht op rekenresultaten in 2027 waarna een gebiedsproces volgt over de aanpak. We werken in het verlengde hiervan aan een geactualiseerd waterkeringbeheerplan.
- Bij het grootschalig onderhoud van de R.J. Cleveringsluizen zijn de geleiding van de hefdeuren en de besturingskasten vervangen.
- De afbouw van het muskusrattenbeheer is doorgegaan zoals is afgesproken met de landelijke strategie 'bestrijden tot aan de landgrens'.



Gebied Dwarsdiep



Infoavond optimalisatie Onlanden



Onderhoud R.J. Cleveringsluizen

- In toenemende mate zien we schade in de regionale keringen door de aanwezigheid van de bever, met name in het gebied rondom het Paterswoldsemeer (Hoornsedijk en Meerweg). Aan de Hoornsedijk bereiden we beverwerende maatregelen voor.

Exploitatie 2024

Programma 1 (x € 1.000)	Jaarrekening 2024	Gewijzigde begroting	Begroting 2024	Vershil met gewijzigde begroting
Veilig leven met water				
Personeelskosten	4.447	4.268	4.670	-179
Goederen en diensten	1.246	1.280	1.201	34
Kapitaallasten	7.695	6.923	7.394	-772
Totaal lasten	13.387	12.471	13.265	-916
Totaal baten	1.022	277	587	745
Netto lasten	12.365	12.194	12.678	-171

Rechtmatigheid

Bij het toetsen op rechtmatigheid wordt primair gekeken naar de onderschrijding of overschrijding op de nettolasten. Een eventuele overschrijding op de totaal lasten mag worden gecompenseerd door een hogere bate (omzet). Ten opzichte van de gewijzigde begroting laten de lasten een overschrijding zien van € 916.000. De baten laten een overschrijding zien van € 745.000. De nettolasten komen daarmee € 171.000 nadeliger uit.

Netto lasten

De netto lasten komen hoger uit ten opzichte van de gewijzigde begroting. Dit wordt met name veroorzaakt door hogere personeelskosten dan in de gewijzigde begroting voor dit programma was opgenomen. De baten komen hoger uit dan de begroting omdat er meer interne uren zijn doorbelast aan projecten en de rente baten hier gepresenteerd worden en niet in de kapitaallasten.

Investeringen 2024

Programma 1 (x € 1.000)	Jaarrekening 2024	Gewijzigde begroting	Begroting 2024	Vershil met gewijzigde begroting
Veilig leven met water				
Bestedingen	59.124	57.168	50.993	1.956
Bijdragen derden	51.676	49.261	31.942	2.415
Netto bestedingen	7.448	7.907	19.051	-459

Voor 'veilig leven met water' is ruim € 57,0 miljoen begroot, na bijstelling in de derde kwartaalrapportage. Het overgrote groot deel bestaat uit bijdragen van derden, met name uit het Hoogwaterbeschermingsprogramma. Deze bijdragen tellen op tot ruim € 49,0 miljoen. Er is meer uitgegeven dan oorspronkelijk begroot. Dat komt vooral door het werk aan de Lauwersmeerdijk. Daar lopen we voor op de planning. De conclusie is dat we hebben uitgevoerd wat we van plan waren met kleine verschillen in de lopende projecten.

1.2 PROGRAMMA 2 - VOLDOENDE EN GEZOND WATER

In dit programma ligt een belangrijk zwaartepunt van ons werk: een voldoende waterkwaliteit en de eisen die de Kaderrichtlijn Water daaraan stelt. Er resten ons nog een paar jaar voordat de derde planperiode eindigt in 2027. Duidelijk is dat de waterkwaliteit op veel plekken nog niet zal voldoen; de doelstellingen reiken verder dan het einde van deze planperiode. De beoordeling werkt volgens het 'one out - all out' principe: als één van de kwaliteitscriteria onvoldoende scoort, is alles onvoldoende. Dat is best logisch omdat alle aspecten belangrijk zijn voor een goede chemische en ecologische kwaliteit. De vijftien waterlichamen die in ons werkgebied liggen, zijn bijna allemaal in chemisch en ecologisch opzicht verbeterd. En tegelijk zijn we er nog niet. We moeten daarom onverminderd werk aan schoon en gezond water voorbereiden en uitvoeren; het meest opvallend en zichtbaar in 2024 was het werk in en rond het Paterswoldsemeer.



Plaatsen wiepenbeschoeiing Paterswoldsemeer

Het werk aan Nieuwe Waterwerken Zoutkamp is onverminderd doorgegaan. Het project ligt voor op schema. Deze forse ingreep voor het dorp is één van de grootste lopende projecten van het waterschap in samenwerking met veel andere partners om koppelkansen in verkeersveiligheid, recreatie en leefbaarheid voor het gebied te helpen realiseren.



Nieuwe waterwerken Zoutkamp in aanbouw

Voor het Lauwersmeergebied zijn de plannen voor een meetnetwerk om de zoet-zout verbinding in beeld te krijgen verder ontwikkeld. Begin 2025 is de daarvoor bedoelde bijdrage vanuit de Programma Aanpak Grote Wateren vrijgegeven door het algemeen bestuur. Daarmee komt een juiste balans tussen natuur en landbouw voor dit gebied echt in zicht!

Een andere belangwekkende ontwikkeling is het werkbaar maken van het principe ‘water en bodem sturend’. Als we water en bodem écht sturend laten zijn bij ruimtelijke ontwikkelingen in ons gebied vraagt dat veel van de manier van ons waterschap en de partners met wie wij samenwerken. Om een breed perspectief te krijgen over wat dit principe kan gaan betekenen, zijn we dit jaar een eigen onderzoek gestart. We merken dat het helpt om zowel uit onze eigen organisatie als bij vele partners daarbuiten de verschillende beelden die over dit principe bestaan op te halen. Dit beeldvormende gesprek hadden we in het najaar eveneens met het algemeen bestuur. De uitkomsten worden in de loop van 2025 verwacht en voor besluitvorming aangeboden. Het is de bedoeling om uitkomsten stelselmatig in te brengen in strategische en beleidsmatige processen om toekomstbestendige keuzes voor onze regio te kunnen maken.

In de Kop van Drenthe werken we aan een watersysteem dat zich aanpast aan klimaatverandering, voldoende water levert en wateroverlast zoveel mogelijk voorkomt. In 2024 zijn onderzoeken uitgevoerd naar het watersysteem, de natuur, landbouw en het landschap. Op basis van deze analyses werken we samen met gebiedspartners aan een nieuwe visie voor de Kop van Drenthe. Het doel is zorgen voor voldoende water, ook in droge tijden, het verbeteren van de waterkwaliteit en het tegengaan van wateroverlast door extreem weer. Waterschap Noorderzijvest wil hierbij een leidende rol nemen, omdat we water zien als een verbindende onderlegger voor alle functies in het gebied (wonen, werken, recreatie, waterwinning, natuur en landbouw). Samen met de gebiedspartners kijken we hoe natuur, landbouw, klimaat en water elkaar kunnen versterken. In 2025 zijn de visie en het uitvoeringsprogramma gereed. De aanpak komt tot stand in nauwe samenwerking met Provincie Drenthe, Gemeenten Noordenveld en Tynaarlo, waterbedrijven, Staatsbosbeheer, Natuurmonumenten, Het Drents Landschap, LTO en DAJK (vereniging agrarische jongeren Drenthe).

Onze deelname in de provinciale processen die volgen uit het Nationaal Programma Landelijk Gebied heeft ervoor gezorgd dat de wateropgaven stevig op het netvlies staan van onze provinciale collega's. Dat is belangrijk bij het maken van provinciale omgevingsvisies. Hoewel de financiële stekker uit het NPLG is getrokken door het nieuw aangetreden kabinet hebben de provincies de ambitie om door te gaan op de ingeslagen weg. Het proces dat we met elkaar hebben ingezet is te waardevol om terzijde te schuiven. Wij juichen die gewenste continuïteit in het creëren van beleid met meerwaarde voor het hele gebied van harte toe.

ACTIVITEITEN EN MAATREGELEN

Robuust watersysteem

- De aanbesteding voor het bepalen van de impact van de klimaatscenario's die in 2023 door het KNMI zijn gepresenteerd is eind 2024 gestart. Dit is een zorgvuldig integraal proces waarbij het gaat om waterkwantiteit (beschikbaarheid en overlast) én waterkwaliteit.
- Het is bijna gelukt om het uitvoeringsprogramma bodemdalingspeilbesluiten af te ronden. Er was vertraging in de polder Garmerwolde-Rottogat door het grondaankoopproces. Het bestuurlijke

vaststellingstraject moet nog doorlopen worden. We zijn nog niet begonnen met het maken van een nieuw uitvoeringsprogramma door gebrek aan capaciteit.



Hoofdwatgang naar nieuwe gemaal Garmerwolde-Rottogat

- De huidige ‘gedragscode bestendig beheer en onderhoud’ liep af op 31 december 2024. Er is in 2024 door de Unie hard gewerkt aan het vormgeven van een nieuwe gedragscode in nauw overleg met RVO. Vanuit Noorderzijvest is er veel input geleverd aan de Unie om te zorgen voor een uitvoerbare gedragscode. Ook zijn er gesprekken gevoerd met de provincies om te komen tot mogelijke gedoogconstructie/ontheffing voor de toekomst. In de manier waarop onderhoud aan watergangen wordt gepleegd, gaat in 2025 veel veranderen (manier van maaien, capaciteit en machines). Er wordt op dit moment hard gewerkt om de gevolgen hiervan goed in beeld te krijgen.
- Het geplande beleid rondom onderhoudspaden (van smalspoor naar breedspoor) is niet opgesteld. Door de ontwikkelingen omtrent de gedragscode bestendig beheer en onderhoud onderzoeken we eerst wat de effecten hiervan zijn op de uitvoering van ons werk. Om te bekijken of we de veiligheidsrisico's kunnen verminderen zijn we in de tussentijd in gesprek gegaan met de collectieven om de werkwijze aan te passen. In april 2025 wordt de nieuwe gedragscode vastgesteld. Het beleid onderhoudspaden wordt in 2025 aan het AB voorgelegd.
- We voeren het programma ‘Groot onderhoud Watersysteem en Waterveiligheid’ uit. Dat betekende voor 2024:
 - Bij acht kwantiteitsgemalen zijn damwand en stortebed vervangen;
 - Een klein aantal stuwen en inlaten is vervangen;
 - Prioriteiten bepaald voor aanpak objecten in 2025, 2026 en 2027;
 - Voorbereidingen en eerste aanzet voor renoveren en herstellen twaalf gemalen, stuwen en inlaten.
- We zijn verdergegaan met de gebiedsprocessen om de legger voor oeververdedigingswerken te actualiseren. Op deze wijze krijgen we inzicht in de onderhoudsplicht van de oeververdedigingswerken (wie staat aan de lat voor onderhoud en vervanging). We leggen dit digitaal vast. Het gebied in gemeente Eemsdelta is grotendeels afgerond en we gaan in 2025 verder met de gebieden in gemeente Het Hogeland, Groningen, Westerkwartier en Drentse gemeenten.
- De verkenningsfase voor de renovatie en uitbreiding van de werkplaatsen Onderdendam en Leek is afgerond. In de verkenningsfase zijn verschillende alternatieven verkend en afgewogen. De verkenningsfase heeft geleid tot de vaststelling van een voorkeursvariant waarbij beide werkplaatsen in stand blijven. Daarmee stemde het algemeen bestuur in. De planuitwerking is in januari 2025 opgestart. Nu wordt het voorkeursalternatief nader uitgewerkt. De krediet-

aanvraag voor de realisatie van de uitgewerkte voorkeursvariant wordt in de loop van 2025 ter besluitvorming aan het algemeen bestuur voorgelegd.

- De renovatie en elektrificatie van gemaal De Drie Delfzijlen is gestart en loopt inmiddels voor op de planning.
- De vervanging van gemaal Oldenoord is opgeleverd.
- Het proces voor de regionale veenweidestrategie is in 2024 weer opgestart. Trekker is de provincie Groningen. Wij haken hierbij aan.
- We hebben nieuw materieel aangeschaft: breedspoortractor, kraan, faunavriendelijke maaikorven. We startten een onderzoek naar verdere verduurzaming van het machinepark binnen het waterschap.

Voldoende zoetwater

- We zijn het proces gestart op weg naar een samenhangend onderzoeksprogramma rond zoetwaterbeschikbaarheid met kadering op onderliggende thema's als verzilting, water aanvoeren en water vasthouden. Deze eerste fase is grotendeels uitgevoerd.
- Het project Freshem waarbij met een helikopter door elektromagnetische metingen de zoet-zout overgangen en kleilagen in de ondergrond in beeld brengt, is voorbereid. We kunnen nu bijna vliegen.
- De samenwerking in het IJsselmeergebied zetten we onverminderd door. Het IJsselmeer blijft een belangrijke zoetwaterbron in periodes met weinig neerslag.
- Onze deelname in het interregionale onderzoek Blue Transition is gecontinueerd. Daarmee bouwen we onze kennis uit naar mogelijkheden om water vast te houden op landbouwpercelen op zand en klei. Deze kennis draagt eveneens bij aan het verbeteren waterkwaliteit en komt via de haarvaten van het watersysteem zo ook ten goede aan de eisen die de KRW stelt.

Schoon en gezond water

- In 2024 is de schakel tussen programmastrategie en uitvoering ingevuld met het aantrekken van een programmamanager. Zo borgen we veel beter de sturing op het uitvoeren van de gemaakte afspraken. Het realiseren van KRW-maatregelen in het Eelder- en Peizerdiep loopt vertraging op. De KRW-doelen sluiten niet goed aan op de doelen voor vismigratie. Het kost meer tijd om maatregelen te ontwikkelen die bijdragen aan beide belangrijke doelen. Het uitvoeringsprogramma Kaderrichtlijn Water is op stoom:
 - Er is 2,8 kilometer aan natuurvriendelijke oevers gerealiseerd in KRW-lichaam Hoendiep-Aduarderdiep. Het verwerven van ruimte voor natuurvriendelijke oevers is wel een flinke opgave momenteel. Er ontbreekt een stimuleringsregeling. De regeling wordt in 2025 geactualiseerd.



Aanleg natuurvriendelijke oevers Aduarderdiep

- Er zijn twee nieuwe vispassages aangelegd bij de Popstuw en gemaal Sichterman.
- Bij de vervanging van gemaal Oldenoord is het gemaal uitgerust met een vislift.
- En zoals gezegd is een scala aan inrichtingsmaatregelen in en rond het Paterswoldsemeer opgeleverd.
- Ons werk aan de landelijke tussenevaluatie KRW en de voorbereiding voor de eindbeoordeling in 2027 is nagenoeg afgerond in 2024.
- In het gebiedsproces Kop van Drenthe is met succes subsidie aangevraagd voor de aanpak van de Runslot. We hebben in 2024 verder gewerkt aan het vraagstuk hoe we samen met partners tot uitvoering kunnen komen. We bereiden besluitvorming daarover momenteel voor.
- Onze deelname aan het Deltaplan Agrarisch Waterbeheer is doorgezet. De systematiek van bedrijfsbodemp- en waterplannen blijkt niet altijd dat te kunnen brengen wat hiervan verwacht werd. De inzet blijft wel gericht op verbetering van de landbouwgrond. Het benutten van de sponswerking van de bodem is belangrijk genoeg om te blijven stimuleren.
- Het programma 'Vissen voor verbinding' zetten we door. De geplande investeringen voor de vispassage De Delthe loopt vertraging op vanwege belangen van aanwonenden bij het toegangspad. De opdracht voor de KRW-vispassages is in de planvormingsfase inmiddels ondergebracht bij team Plannen en Projecten.
- De betekenis van nieuwe Europese lozingseisen voor stedelijk afvalwater moeten we nader onderzoeken. We zijn begonnen aan een toetsronde voor alle RWZI's om de impact te bepalen. Hierover is ook landelijke afstemming.



Aanleg vispassage Sichterman

Genieten van water

- Het vaarwegenbeleid is geactualiseerd en eind 2024 voor inspraak opengesteld. Besluitvorming volgt in 2025.
- De geplande actualisatie van het beleid recreatief medegebruik is niet als zodanig geactualiseerd. Het algemeen bestuur is inmiddels geïnformeerd over hoe het waterschap het thema recreatie in zijn werk en projecten meeneemt en stimuleert.



Roeien op het Hoendiep bij de splitsing met de Gave

Exploitatie 2024

Programma 2 (x € 1.000)	Jaarrekening 2024	Gewijzigde begroting	Begroting 2024	Verschil met gewijzigde begroting
Voldoende en gezond water				
Personeelskosten	10.650	10.177	11.136	-473
Goederen en diensten	13.637	13.293	12.583	-344
Kapitaallasten	9.584	9.413	10.109	-171
Totaal lasten	33.871	32.883	33.828	-988
Totaal baten	5.185	4.357	4.638	828
Netto lasten	28.686	28.525	29.190	-160

Rechtmatigheid

Bij de toetsing op rechtmatigheid wordt primair gekeken naar de onderschrijding of overschrijding op de nettolasten. Een eventuele overschrijding op de totaal lasten mag worden gecompenseerd door een hogere bate (omzet). Ten opzichte van de gewijzigde begroting laten de lasten een overschrijding zien van € 988.000. De baten vallen voordelig uit met € 828.000. De netto lasten komen per saldo € 160.000 nadeliger uit.

Netto lasten

De netto lasten komen hoger uit ten opzichte van de gewijzigde begroting. Dit wordt met name veroorzaakt door hogere personeelskosten dan in de gewijzigde begroting voor dit programma was opgenomen.

Investeringen 2024

Programma 2 (x € 1.000)	Jaarrekening 2024	Gewijzigde begroting	Begroting 2024	Verschil met gewijzigde begroting
Voldoende en gezond water				
Bestedingen	43.248	47.467	51.826	-4.219
Bijdragen derden	9.495	9.600	8.681	-105
Netto bestedingen	33.753	37.867	43.145	-4.113

Voor 'voldoende en gezond water' is bijna € 34,0 miljoen netto besteed. Bij een aantal projecten is werk eerder uitgevoerd dan gepland, zoals bij Nieuwe Waterwerken Zoutkamp, de renovatie en elektrificatie van gemaal De Drie Delfzijlen, de vervanging van gemaal Oldenoord, de KRW-maatregelen in het Paterswoldsemeer en het vervangen van oeververdedigingswerken.

Er zijn ook delen van het werk die meer tijd kosten zoals bijvoorbeeld de planvorming voor de gebiedsontwikkeling Dwarsdiep, de aanbesteding voor zonnepark Spijksterpompen, vispassage De Delthe, KRW-maatregelen Eelder- en Peizerdiep en de aanleg van natuurvriendelijke oevers. Met plussen en minnen is er binnen programma 2 € 9,4 miljoen netto minder uitgegeven dan oorspronkelijk begroot.

1.3 PROGRAMMA 3 - GEZUIVERD WATER

In ons werk om het afvalwater van huishoudens en bedrijven weer veilig genoeg te maken om terug te brengen naar het oppervlaktewater staat de samenwerking binnen de waterketen centraal. We streven naar een doelmatige en duurzame waterketen. Werken in deze waterketen gaat over meer dan alleen het transport van afvalwater via gemeentelijke riolering en onze rioolgemalen en persleidingen naar één van onze zuiveringen.

Het vraagstuk om toekomstbestendig te kunnen zuiveren gaat over:

- Het kunnen blijven verwerken van grotere hoeveelheden afvalwater in groeikernen wanneer nieuwe woningen gebouwd worden;
- Het verbeteren van de waterkwaliteit van effluent zodat we binnen de veranderende normen blijven zuiveren en daardoor een positieve bijdrage aan de KRW-doelen maken;
- Het terugwinnen van grondstoffen om circulair om te gaan met schaarse stoffen;
- En de kwetsbaarheden binnen de afvalwaterketen te verminderen door samen te werken met gemeenten aan modellen voor de prognose en monitoring van huidige systemen;
- Het potentieel kunnen leveren van proceswater voor industriële doeleinden zodat zoet water voor de natuur beschikbaar blijft.

Het werk aan gezuiverd water raakt daarom aan ruimtelijke en economische ontwikkelingen, volksgezondheid en leefbaarheid in de regio. We zijn blij dat het zogenaamde 'Waterpas' overleg samen met de gemeente Groningen en waterschap Hunze en Aa's en het Waterbedrijf Groningen in 2024 - zowel ambtelijk als bestuurlijk - een verbreding heeft gekregen naar een aantal van deze thema's. De noodzaak om samen te werken aan integrale routekaarten voor de totale afvalwaterketen binnen zuiveringskringen wordt daardoor inmiddels breed gedeeld. We werken toe naar een gezamenlijk toekomstperspectief waarvoor we een bestuurlijk convenant willen opstellen in 2025.

De samenwerking in de waterketen is groter dan alleen dit 'Waterpas' overleg met de gemeente Groningen, Waterbedrijf Groningen en buurwaterschap Hunze en Aa's. Ook de andere gemeenten in ons werkgebied zijn daarbij in beeld. We hebben de samenwerking in de loop van 2024 met één jaar verlengd om voldoende tijd te hebben om ook daarin een bredere samenwerking te zoeken. De werkwijze binnen het 'Waterpas' overleg kan daar zeker aan bijdragen, is onze overtuiging.

We zijn trots op de enorme inspanning die is geleverd om de renovatie van de eerste van drie zuiveringsstraten op onze RWZI in Garmerwolde in 2024 af te ronden. Wat aanvankelijk bedoeld was als groot onderhoud op onderdelen werd uiteindelijk een totale renovatie. Het proces heeft veel leerpunten opgeleverd voor de aanpak van de volgende twee zuiveringsstraten: technisch zitten die verbeterpunten in de elektrische installatie en de besturing. In het proces van deze optimalisatie kiezen we voortaan voor een projectmatige aanpak.

Deze ingreep draagt bij aan onze doelmatige en duurzame waterketen: het rendement van de gerenoveerde zuiveringsstraat is flink verhoogd: er is minder energie en er zijn minder chemicaliën nodig; het effluent heeft een betere kwaliteit.

Voor de aanpak van de volgende zuiveringsstraat zijn eind 2024 de voorbereidingen gedaan en de materialen besteld.

De realisatie en oplevering van de moderne slibkoekoverslag is ook het vermelden waard. De nieuwe overslag heeft een grotere verwerkingscapaciteit en is volledig geautomatiseerd om 24/7 in bedrijf te kunnen zijn. De uitstoot van geur en stoffen wordt beter gefilterd en het systeem voorkomt dat medewerkers in aanraking komen met het slib.



Slibkoekoverslag op onze RWZI in Garmerwolde

Alle extra activiteiten hebben in combinatie met het reguliere werk veel gevraagd van onze medewerkers. Alles is ondanks de grote drukte op de plant goed doorgegaan.

ACTIVITEITEN EN MAATREGELEN

Inzameling en transport

- De kilometers nieuwe persleidingen van de oude locaties Marum en Zuidhorn naar de nieuwe zuivering Gaarkeuken hebben de bestemming bereikt. Oplevering in 2025.
- De start van de nieuwbouw van de zuivering op Gaarkeuken is gestart met een feestelijk moment.
- De uitwerking van de routekaart Garmerwolde kostte meer tijd. Daardoor ligt er nu nog geen bestuurlijk vastgesteld ontwikkelscenario voor deze zuivering. Dat voorzien we in 2025.
- In de uitwerking van het ontwikkelscenario voor Garmerwolde worden maatregelen uit de Routekaart Klimaatneutraal betrokken en afgewogen. Om dit goed te doen is een afwegingskader nodig. Daar wordt nog aan gewerkt en volgt in 2025.
- We hebben met de gemeente Het Hogeland en Westerkwartier al eerder afspraken gemaakt over de aanpak van de zuiveringskringen in deze gemeenten. Voor deze routekaart Groningen West is het plan van aanpak met kennisvragen (wat moeten we weten om in dit gebied zo integraal mogelijk te werken) gereed. Er is dit jaar prioriteit



Ontgraven rotowall nieuwe zuivering Gaarkeuken

gegeven aan de routekaart Garmerwolde. Daarom is de uitwerking van routekaart Groningen West nog niet gestart.

- We zijn gestart met het prioriteren van risicovolle overstorten met betrokken gemeenten. Dit loopt door in 2025.
- De projecten 'meten en monitoren' 'gegevensbeheer' en 'waterketenkaart' zijn gecontinueerd.
- Het algemeen bestuur is geïnformeerd over het vraagstuk persleiding Groningen Stad-Garmerwolde. De onderhoudstoestand van deze belangrijke leiding is moeilijk te bepalen omdat de leiding continu in bedrijf moet blijven. Deze asset raakt op leeftijd en wordt kwetsbaarder. Vanuit onze kerntaak om afvalwater veilig te blijven transporteren, moeten we een toekomstbestendige keus maken. Daarbij richt de verkenning zich nu op de aanleg van een tweede leiding die een volledig alternatief biedt als de bestaande leiding buiten bedrijf is of onderhoud nodig heeft.
- De al langer leegstaande voormalige zuiveringslocatie in Hoogkerk is halverwege 2023 gekraakt. In 2024 is een gebruikersovereenkomst met de groep krakers gesloten met de intentie tot sloop. De aanzegging tot sloop is eind december aangekondigd. Via gerechtelijke stappen heeft ontruiming inmiddels plaatsgevonden. De vrijgekomen locatie wordt ingericht en gebruikt de opslag van materiaal en materieel dat vrijkomt bij de aanstaande renovatie van werkplaats Onderdendam. Het onderzoek naar een toekomstige functie van deze locatie in Hoogkerk is eind 2024 gestart. Voor de vrijkomende locaties in Marum en Zuidhorn gebeurt dat eind 2025.
- Er is één rioolgemaal bij Bierum in eigen beheer gerenoveerd. We maken een plan van aanpak voor de komende jaren voor dit type assets.
- De data-analyse en geplande rendementsverbetering van de 'buitenzuiveringen' (de kleinere zuiveringslocaties in ons werkgebied) moeten we doorschuiven omdat er te weinig capaciteit voor beschikbaar is.

- In het reguliere beheer en onderhoud binnen de afvalwaterketen is ook het nodige gebeurd in 2024:
 - Het vervangen van de beschoeiing van de effluent sloot;
 - Het vervangen van een 3-tal afgekeurde chemicaliën tanks;
 - Het plaatsen van een extra transformator t.b.v. het elektrisch laden van vrachtwagens van onze transporteur;
 - Het vervangen van verouderde schakelkasten;
 - Het vervangen van spoorvormend asfalt van de toegang tot de zuivering door zwaar belastbaar beton;
 - Vernieuwen van bebording en signalering t.b.v. veiligheid en nieuwe parkeerplaatsen voor mindervaliden.

Slibverwerking

- Slibverwerking was uitdagender dan andere jaren vanwege beperkte beschikbaarheid van de filterpersen (nieuwbouwproject) en het ombouwen van de slibinstallatie. Dit heeft geleid tot hogere verwerkingskosten voor zowel Noorderzijvest als Hunze en Aa's.
- Vanaf 1 januari 2024 werd slib naar onder meer Delfzijl gereden naar EEW i.p.v. thermische verwerking door Swiss Combi naast de locatie op Garmerwolde.
- In 2024 hebben we het besluit genomen om voorlopig af te zien van actieve deelname aan de coöperatie Kaumera. Deze stof wordt gewonnen uit slibkorrels via het Nereda zuiveringsproces en kent veel toepassingen. De ontwikkeling is interessant maar past voor ons minder goed: wij leggen de focus en zetten onze capaciteit in op zoetwaterbeschikbaarheid via het onderzoeksproject REGAIN en samenwerking met North Water.
- De uitwerking de eerste fase van de keuze voor een groengasinstallatie ter (eventuele) vervanging is in 2024 afgerond. De materie is complex en heeft samenhang met het op te stellen ontwikkelscenario voor de routekaart Garmerwolde. Deze worden nu in samenhang bezien. Fase 2 wordt in 2025 uitgevoerd.
- Het onderzoek naar de emissie van methaan en lachgas is doorgezet. We doen dit landelijk verband via het 'versnellingsprogramma lachgas'. De resultaten gaan ons helpen om emissie maatregelen te beoordelen op haalbaarheid en effectiviteit.

Exploitatie 2024

Programma 3 (x € 1.000)	Jaarrekening 2024	Gewijzigde begroting	Begroting 2024	Vershil met gewijzigde begroting
Gezuiverd water				
Personeelskosten	5.536	5.311	5.812	-225
Goederen en diensten	23.693	23.377	22.376	-316
Kapitaallasten	8.606	8.278	8.865	-328
Totaal lasten	37.834	36.966	37.053	-868
Totaal baten	16.208	15.668	16.595	-540
Netto lasten	21.626	21.298	20.458	-328

Rechtmatigheid

Bij de toetsing op rechtmatigheid wordt primair gekeken naar de onderschrijding of overschrijding op de nettolasten. Een eventuele overschrijding op de totaal lasten mag worden gecompenseerd door een hogere bate (omzet). Ten opzichte van de gewijzigde begroting laten de lasten een overschrijding zien van € 868.000 De baten vallen hoger uit met € 540.000. De netto lasten komen € 328.000 nadeliger uit.

Netto lasten

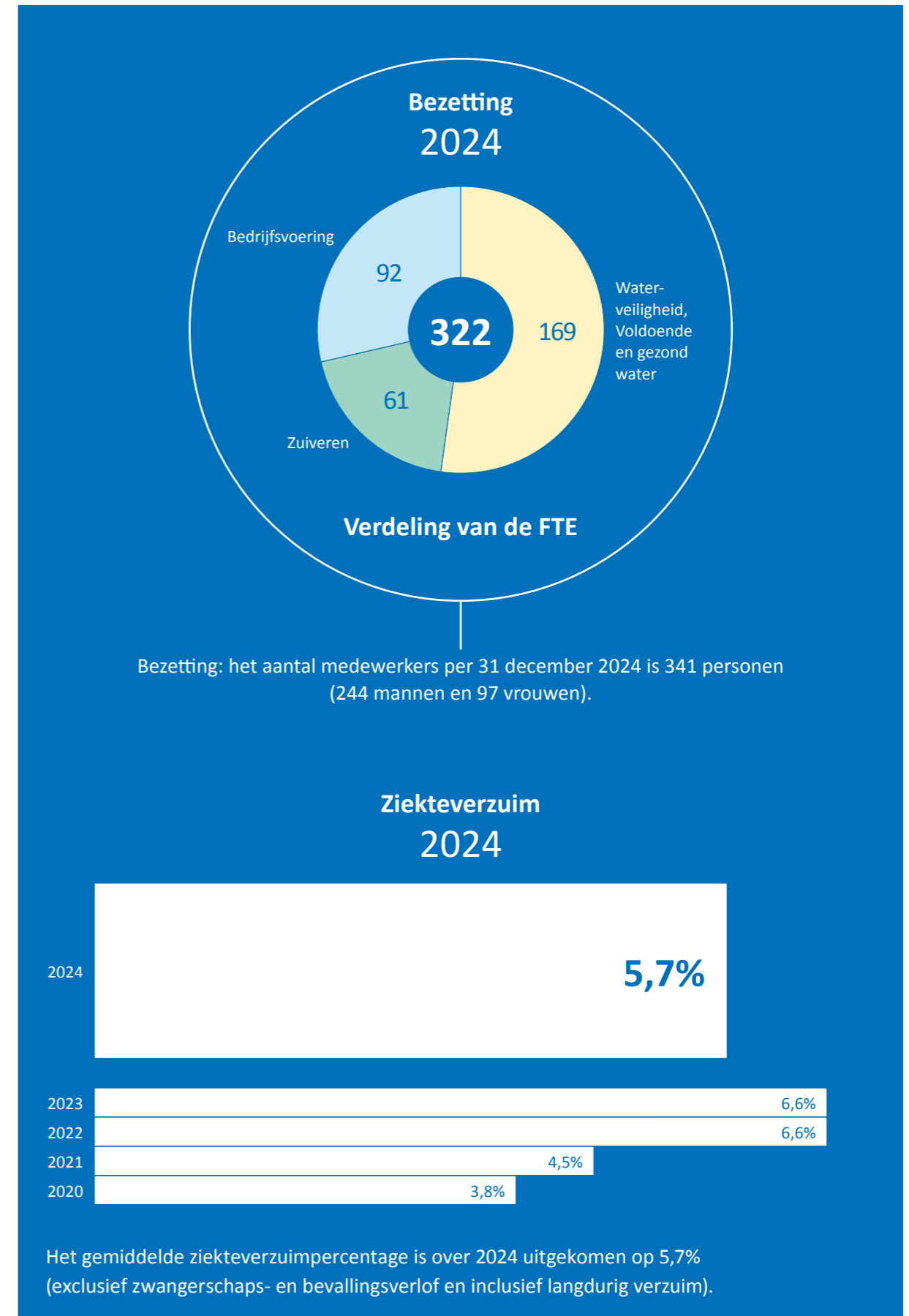
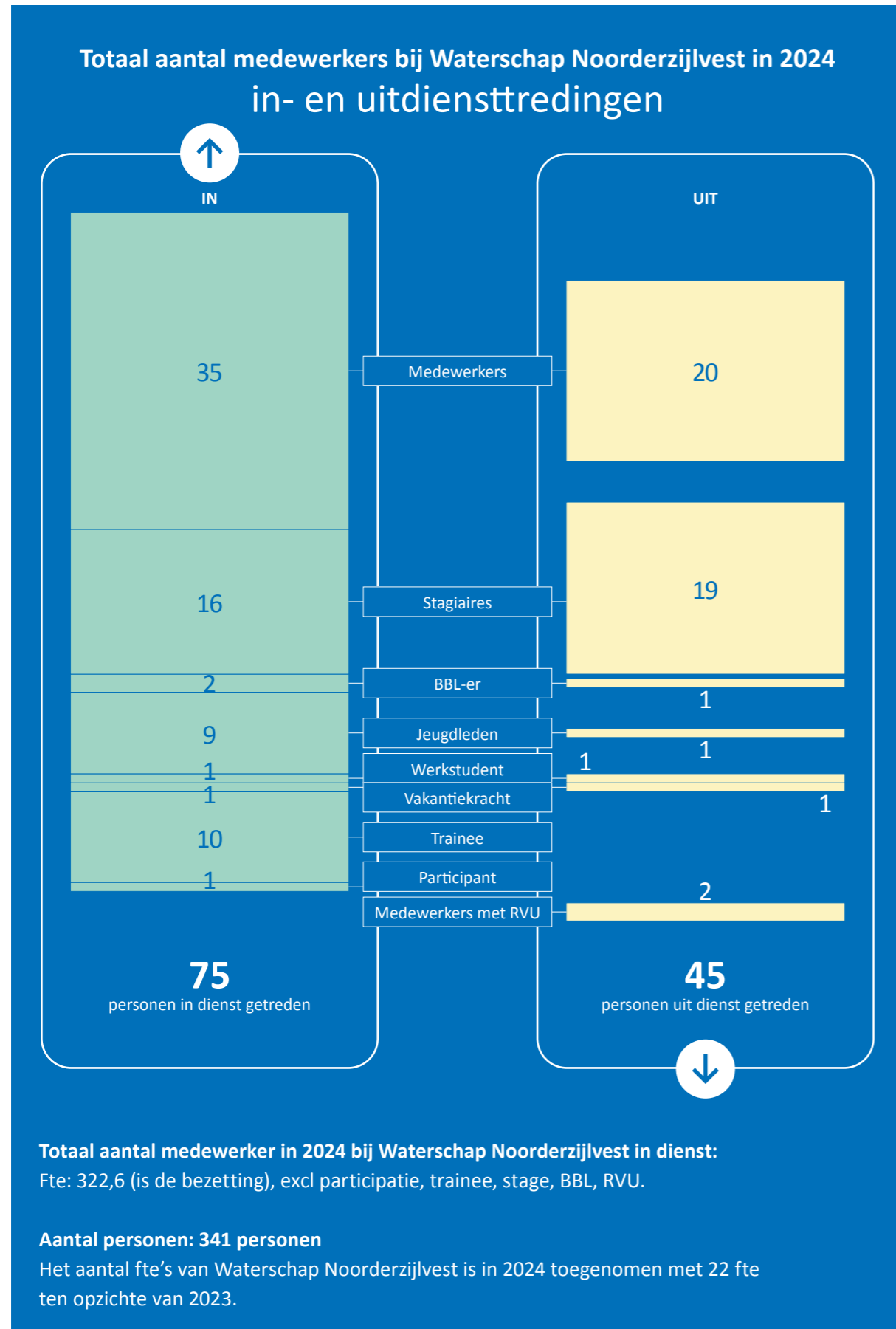
De netto lasten komen hoger uit dan de gewijzigde begroting met name veroorzaakt door hogere personeels-kosten en hogere onderhoudskosten van de RWZI-locaties. De lagere bate is met name het gevolg van de lagere doorbelasting van uren aan de projecten.

Investeringen 2024

Programma 3 (x € 1.000)	Jaarrekening 2024	Gewijzigde begroting	Begroting 2024	Vershil met gewijzigde begroting
Gezuiverd water				
Bestedingen	36.123	38.396	45.100	-2.273
Bijdragen derden	666	1.384	1.554	-719
Netto bestedingen	35.458	37.012	43.546	-1.554

De netto bestedingen zijn € 1,6 miljoen lager dan de gewijzigde begroting. De grootste afwijkingen zijn bij het project RWZI Westerkwartier + € 1,9 miljoen, onderzoek medicijnresten RWZI Garmerwolde + € 0,9 miljoen en Routekaart Groningen-Garmerwolde - € 0,5 miljoen.

1.4 PROGRAMMA 4 - ORGANISATIE EN OMGEVING



Onze koers

We zien dat de bestuurlijke positie van Noorderzijvest in positieve zin verandert. Dat is een gevolg van onze koers om een meer agenderende en proactieve overheidspartner te willen zijn. We zitten steeds vaker en ook op tijd aan tafel als het gaat om maatschappelijk relevante ontwikkelingen zoals onder meer bij de economische agenda van Nij Begun, Lelylijn, Pawoz en het Regionaal Raamwerk voor de zone Westpoort-Matsloot.

Groeiende organisatie

Omdat ons werk steeds meer van ons vraagt en steeds nadrukkelijker een rol speelt in het maatschappelijk debat, groeit onze organisatie. Juist in de voorbereiding van bestuurlijke beleidsprocessen proberen we meer slagkracht te organiseren. Dat gebeurt met succes. Het lukt in toenemende mate vooraan in beleids- en samenwerkingsprocessen aan tafel te komen en ons werk voor het algemeen belang te agenderen. Daarnaast heeft ook de vertaalslag van strategie naar uitvoering aandacht nodig. Daarom is ingezet op een meer vaste bezetting in het uitvoeren van projecten. En is meer formatieruimte geboden aan de beheer- en onderhoudsteams binnen Watersystemen en Waterveiligheid en binnen de Afvalwaterketen.

We hebben een slag kunnen maken in het invullen van vacatureruimte voor wettelijke taken in het informatiebeheer: informatieveiligheid, gegevensbescherming en privacy moeten een belangrijke plek innemen in onze bedrijfsprocessen. Met de beschikbare formatieruimte lukt dat steeds beter.

De inzet op een steviger werkgeversmerk en gericht werven via onze arbeidsmarktcommunicatie en recruitment werpt vruchten af. Niet op alle fronten. Sommige vacatures blijven lang open staan. Dan gaat het om technologische functies of projectleiders op een specifiek terrein. Het blijft dus spannend of we op tijd de juiste mensen aan ons kunnen binden. Het gebrek aan capaciteit is wat vaker dan we gewend zijn een reden om eerdere afspraken toch te moeten uitstellen. Dat leest u bij een aantal geplande activiteiten ook terug in dit jaarverslag.

In het Uitvoeringsprogramma kiest het bestuur voor een behoedzame groei waarbij het zwaartepunt ligt in de eerstkomende jaren. Een (te) snel groeiende organisatie brengt risico's met zich mee. Ons managementteam is zich daarvan bewust en heeft die risico's daarom op voorhand in kaart gebracht om er eenduidig en pro-actief op te kunnen sturen.

Zichtbaarheid

Het algemeen bestuur heeft nadrukkelijk ingezet op meer zichtbaarheid van het werk van het waterschap. Daar zijn stevige stappen in gezet. Door social media heel bewust in te zetten en voldoende aandacht te hebben voor de manier waarop het publiek informatie consumeert, lukt het steeds beter om aansprekende boodschappen te maken: meer (bewegende) beelden, meer verdieping in de boodschap en verschillende doelgroepen en meer tijd voor het actief genereren van nieuws uit de hele organisatie.

We zijn beter in staat om ons werk vanuit verschillende invalshoeken te presenteren: processtappen, aansprekende resultaten, belangwekkende feiten en cijfers, dingen die gebeuren in het veld, representatieve momenten, bij het werven van nieuwe medewerkers en het binden van ons professionele netwerk. Ons online bereik is aanzienlijk gestegen in het afgelopen jaar. Daar zetten we nadrukkelijk op in omdat daar ons publiek grotendeels zit.

De contacten met de reguliere media zijn goed en constructief. We halen regelmatig het nieuws, zowel op ons eigen initiatief als in reactie op vragen. De thema's in ons werk zijn steeds vaker reden om achtergrondverhalen en reportages te publiceren.

Om de betrokkenheid van jongeren te vergroten hebben we een Jongerenpanel in het leven kunnen roepen. We zijn ontzettend trots dat dat gelukt is.

Ook het werven van jonge mensen die aan het begin van hun loopbaan staan, verloopt goed. We hebben ruimte gecreëerd om veel meer gebruik te kunnen maken van de kennis van trainees op verschillende aandachtsgebieden. We hebben in 2024 tien trainees en twee 'bbl-ers' (begeleid werken en leren) een plek kunnen geven in onze organisatie.



Beursstand tijdens Tech to the Future 2024

ACTIVITEITEN EN MAATREGELEN

Bestuur

- Het algemeen bestuur heeft de ingezette verbeteringen voor de governance en bestuurlijke samenwerking voortgezet en geëvalueerd.
- De vergaderstructuur is verder geoptimaliseerd met het doel in vergaderingen meer ruimte te creëren voor het debat.
- Er is een agendaoverleg gestart vanuit het algemeen bestuur. Daarin worden waarin hamerstukken benoemd. Er zijn meer themamiddagen gereserveerd om aan de informatiebehoefte te voldoen en om meer ruimte te creëren voor de oordeelsvorming in de informatieve vergaderingen.
- De zogenaamde BOB-structuur (beeldvorming, oordeelsvorming en besluitvorming) is

geïmplementeerd om goede besluitvorming te kunnen realiseren bij trajecten waar complexe afwegingen gemaakt moeten worden, zoals rond het nieuwe belastingstelsel en 'water en bodem sturend'.

- Bij voorstellen aan het algemeen bestuur wordt gewerkt aan het versterken van de weergave van de context en de historie. Dit is in ontwikkeling.
- Samen met Wetterskip Fryslân zijn de leden van een onafhankelijke rekenkamer geworven en geïnstalleerd. In 2025 zal de rekenkamer het eerste onderzoek starten.
- Het eerste grote project (Paterwoldsemeer) is gedefinieerd om door het algemeen bestuur geëvalueerd te worden.
- Met ingang van 2025 moet het dagelijks bestuur zelf de naleving van financiële wet- en regelgeving aantonen in de vorm van een rechtmatigheidsverantwoording. In 2024 heeft het algemeen bestuur de grens bepaald waarboven het dagelijks bestuur straks afwijkingen moet verantwoorden.
- Gelet op de voorbereidingen voor het invoeren van een rekenkamer zijn er in 2024 geen doelmatigheids- en doeltreffendheidsonderzoeken uitgevoerd. Met inachtneming van de onafhankelijkheid van de rekenkamer wordt straks de gezamenlijke onderzoeksagenda op elkaar afgestemd. Zo kan beoordeeld worden of er geen overlap is met geplande onderzoeken vanuit de organisatie of het bestuur. In 2024 zijn de overige (reguliere) controle-instrumenten wel benut, zoals diverse interne en externe audits en diverse benchmarks.

Toekomstfit

- Voor het ontwikkelspoor 'toekomstfit' hebben we gezien dat het werk aan veel van onze doelen in de lijn wordt doorgezet. De samenwerkingsopgave, het bouwen van een sterk werkgeversmerk en de datagedrevenheid van de organisatie zijn aspecten die steeds meer vorm en inhoud krijgen.
- Het instrument 'strategische personeelsplanning' blijven we inzetten om met de organisatie het goede gesprek te voeren over onze ambities en groei: welke functies hebben we nodig om toekomstfit te blijven.
- Er is onderzoek gedaan naar de digitale fitheid van onze organisatie en de ontwikkelwensen die onze medewerkers daarin hebben. Ook deden we een verkenning naar de houding ten opzichte van Artificial Intelligence (AI) en de effecten daarvan op het eigen werk. Dit mondt in ieder geval uit in een basisaanbod voor MS Office functies want daarin ligt een stevige behoefte.



Toekomstfit met AI

- Ons leidinggevend kader is gestart met een traject in leiderschapontwikkeling. Dit traject is op 3 pijlers gericht. Enerzijds met het doel persoonlijke ontwikkeling in de eigen rol te ondersteunen en anderzijds ook meer samenwerking tussen de leidinggevenden te realiseren. Een belangrijke derde pijler is dat we als organisatie veranderen en steeds grotere maatschappelijke rol gaan vervullen. Dit traject bereidt ons daar ook op voor. Wordt vervolgd in 2025.
- Wendbaarheid, flexibiliteit, veiligheid vragen meer aandacht.
- Verandering kost energie en vraagt ruimte van onze medewerkers. In 2024 zijn managementonderzoeken uitgevoerd gericht op risico's bij organisatiegroei zowel in meer personeel en in veiligheid zowel op bouwlocaties als op onze productielocaties (rzw's). Deze onderzoeken naar risico's van verandering dragen bij aan het kunnen realiseren van het uitvoeringsprogramma.
- Afgelopen jaar is een groot beroep gedaan op de verandercapaciteit en wendbaarheid van onze medewerkers. Dat zorgt voor een hogere werkdruk. We hebben aandacht voor toenemende werkdruk in relatie tot ziekteverzuim. Waar nodig, wordt externe inhuur ingezet.
- Thema's zoals diversiteit en inclusie worden meegenomen in 'Toekomstfit' met de inzet van workshops.

Assetmanagement

- We hebben verdere stappen gezet in het werken volgens de principes van assetmanagement en ontwikkelen dit door. Hiermee krijgen we een steeds beter beeld bij onze opgave voor de komende jaren.
- We passen zo veel mogelijk een gebiedsgerichte benadering toe en we streven vanuit duurzaamheid naar zoveel mogelijk behoud van waarde. Door op de juiste momenten 'levensduur verlengend' onderhoud toe te passen, kunnen we de levensduur van onze assets zo optimaal mogelijk benutten.
- Verder werkten we aan het verder op orde brengen van onze assetdata. Dat gaat over conditie, prestaties en onderhoudsvereisten. Daarmee kunnen we keuzes in het totale assetmanagement ondersteunen.
- Veel van deze keuzes nemen we op in een assetmanagementplan. Per assetgroep leggen we hierin vast welk onderhoudsstrategie we toepassen en welke kaders we ten aanzien van kosten, prestaties en risico's hanteren.



Dakrenovatie gemaal De Waterwolf

Sturen op bedrijfsvoering

- In 2024 intensiveren we onze inzet op dit ontwikkelspoor en gingen we door met het verder (opnieuw) in kaart brengen van sturende, primaire en ondersteunende processen. Het helder in kaart brengen van rollen, taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden draagt sterk bij aan de gewenste transparante bedrijfsvoering. Ook maakten we in 2024 de balans op: de sturing op bedrijfsvoering is beter; we werken efficiënter en planmatiger, per proces signaleren we kansen op verbeteringen en we voeren ze door. Echter is de basis is nog niet bij iedereen bekend en op de aansluiting tussen de verschillende verbeterde processen is nog winst te behalen. Een proces inrichten en vastleggen is niet hetzelfde als zo werken. Daarom maakten we eind 2024 een start met het aanscherpen van de methodiek: meer gericht op procesverbetering, het sturen op samenhang tussen processen, verder implementeren van procesgericht werken en zorgen dat het in het DNA van medewerkers zit en de borgen voor de lange termijn in de organisatie.
- We maakten een start met het meer kijken naar het watersysteem als geheel in plaats van naar losse taakvelden die werken met specifieke applicaties. Dit betekent dat we processen over afdelingen (in ketens) organiseren. We onderkennen ook meer rollen met andere verantwoordelijkheden en andere manieren van samenwerking waarin informatie en technische mogelijkheden ondersteunend zijn.

Ondersteuning in bedrijfsvoering - informatie en automatisering

- Om onze bedrijfsvoering te ondersteunen, bereiden we al een paar jaar de invoering van nieuwe systemen voor.
- Ons nieuwe bedrijfsinformatiesysteem All Solutions ging in juni 'live'. We moeten concluderen dat er nog het nodige is te doen om nieuwe werkwijzen goed ingebed te krijgen. Aangepaste procedures binnen Noorderzijvest, die zijn verankerd in het bedrijfsinformatiesysteem, vergen nog meer aandacht dan aanvankelijk is verwacht. Het stabiel krijgen van de processen en het creëren van juiste rapportages die aansluiten bij onze informatiebehoefte heeft de prioriteit binnen onze organisatie.
- Het nieuwe E-HRM systeem ging begin januari 2025 live. De voorbereidingsperiode is gebruikt om het systeem nu ten volle te gebruiken zodat losse administraties op HR-gebied nergens meer nodig zijn. Dat is gelukt. Een paar aanvullende modules gaan in 2025 gefaseerd live.
- Het nieuwe zaakstelsel leunt eveneens op heldere processtappen en – afspraken. Er is gekozen is voor een uitgebreider - en voor de processen op maat gemaakt – test- en opleidingstraject. Ook het systeem voor Vergunning en Handhaving is meegenomen in de scope. Het systeem gaat – met de nieuwe afspraken – draaien vanaf het voorjaar 2025.
- De implementatie naar het standaard datamodel DAMO realiseerden we grotendeels in 2024, met een kleine uitloop naar 2025.
- We realiseerden een uitwijkonderzoek en nieuwe beeldbank.
- Doordat de nadruk van 2024 vooral lag op de realisatie van organisatie brede informatiesystemen, was er geen verdere ruimte meer voor investeringsprojecten vanuit gegevensbeheer en infosystemen onder architectuur.
- We maakten een inhaalslag met het voldoen aan de Woo (Wet open overheid). De passieve openbaarmaking is gerealiseerd en we stelden een Woo-contactpersoon aan. We hebben een start gemaakt met de actieve openbaarmaking. Vanwege de afhankelijkheid van de livegang van het nieuwe zaakstelsel zijn we daar nog niet klaar mee. In plaats van de verdere realisatie van de digitale dienstverlening richtten we ons in 2024 op het opstellen van een visie op dienstverlening.

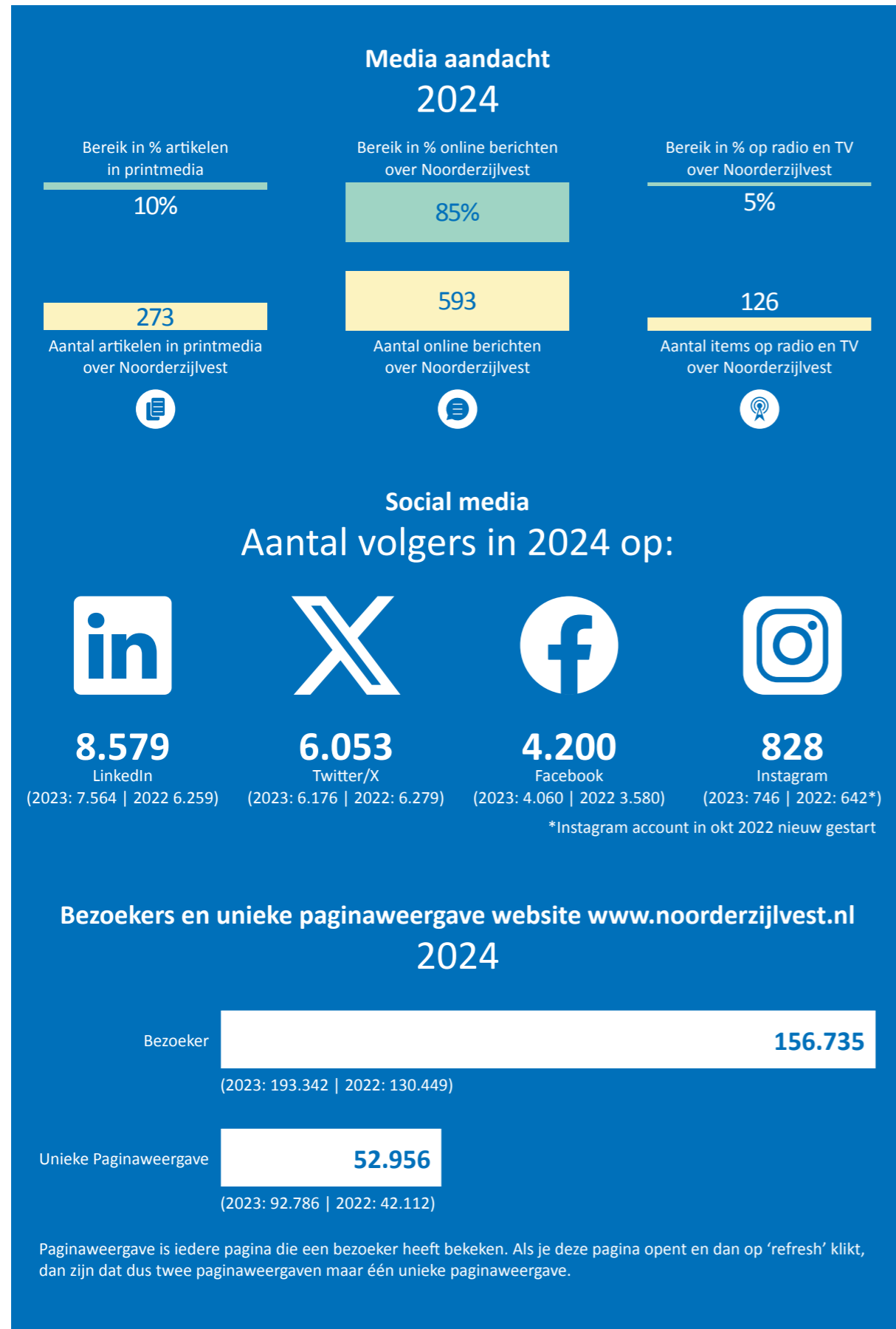
- We zijn gestart met een programma om het fundament te leggen voor data gedreven werken. We zorgden voor de verdere borging van data met de doorontwikkeling van de bedrijfsgegevenscatalogus (BGC). Binnen het programma zoeken we naar een goede koers voor data gedreven werken. Deze zoektocht duurt langer dan beoogd. Daardoor zal de realisatie van projecten doorschuiven naar de laatste helft van deze bestuursperiode.
- We stelden een visie op voor het gestructureerd samenwerken aan documenten en brengen dit naar uitvoering vanaf 2025.
- De vervanging van laptops is begin 2024 afgerond. Daarnaast vervangen we de netwerk-switches en firewall. Het centrale serverpark en dataopslag is aanbesteed in de tweede helft van het jaar; de realisatie staat gepland voor 2025. We zijn gestart met de migratie van Windows 10 naar 11 op en geven hier verder uitvoering aan in 2025. De vernieuwing van de Wifi-verbindingen en de infrastructuur van de buitenlocaties schuiven we door naar 2026.
- In 2024 is een nieuw softwarepakket aangeschaft voor het aanbieden van leertaken voor bewustwording van Informatieveiligheid en Privacy. Alle teams zijn ook bezocht in het kader van die bewustwording. Dit was één van de aanbevelingen uit de externe audit Informatieveiligheid en Privacy uit 2023. Daarmee gaan we verder in 2025.
- Voor de Cybersecurity Implementatie Richtlijn (CSIR) zijn alle objecten geclassificeerd in samenwerking met de objecteigenaren; deze hebben nu een weerstandsniveau. Noorderzijvest was betrokken bij het opstellen van het bestek voor de aanbesteding en er is veel informatie aangeleverd om bij een Security Operation Centre (SOC) aan te sluiten voor het beheren van veiligheidsincidenten.
- Er zijn diverse beveiligingsmaatregelen genomen voor de netwerkscheiding van proces- en kantoorautomatisering is een aantal stappen gezet. Daarmee wordt verkeer tussen diverse netwerken beperkt.

Corporate communicatie

Issuemanagement

- Vanuit onze uitvoerende én agenderende rol werken we elke dag aan een toekomstbestendig leefgebied voor onze mensen. We leggen transparant uit welke afwegingen horen bij de keuzes die we maken. We gaan daarbij uit van feiten en proberen waar mogelijk pro-actief onderwerpen die ertoe doen. Voorbeelden hiervan zijn:
 - 'Explainers' die we hebben gemaakt (animaties of korte video's) over de betaalbaarheid van water en wat er gebeurt in ons watersysteem als er te veel water is.
 - 'Embedded journalism' – actief journalisten uitnodigen of hen op verzoek ruim faciliteren over voor ons belangrijke onderwerpen: de uitdagingen in handhaving bij gebruik gewasbeschermingsmiddelen, de koppelkansen bij de versterking van de Lauwersmeerdijk en de stijging van de belastingtarieven;
 - Bestuurders positie in laten nemen op onderwerpen als NV gebieden, gedragscode beheer en onderhoud, KRW, 'water en bodem sturend';
 - Zelf onze boodschap op deze thema's in de media via onze kanalen (online en offline) te brengen.
- In 2024 hebben we dit continu gedaan vanuit de pijler 'issuemanagement' van onze corporate communicatiestrategie. Door in veel gevallen zelf onze boodschap te brengen, werkten we in 2024 aan het beïnvloeden van de perceptie over een bepaald onderwerp. Met als doel onze uitdagingen voor de waarde van water, ons werk en de opgaves die we samen met anderen hebben goed voor het voetlicht te brengen. Die opgaven worden altijd heel duidelijk als het spannend wordt. Daarom gebruikten we voorbereide corporate boodschappen ook in onze woordvoering bij de langdurige periode met hoogwater waar het jaar 2024 mee begon.

Pers en social media



Participatie en educatie

- Als samenwerking een doel op zich is, moet dat ook tot uiting komen in de communicatie van de organisatie. De participatiestrategie wordt steeds belangrijker voor een organisatie die nadrukkelijker onderdeel wordt van het maatschappelijk debat. Voorbeelden waarbij participatie met vele partners en inwoners een belangrijke plek krijgen zijn: het gestarte eigen onderzoek 'water en bodem sturend', lopende gebiedsprocessen zoals in het Dwarsdiep, Kop van Drenthe, Lauwersmeer, Onlanden, Paterswoldsemeer, participatie met inwoners tijdens de vele info-avonden.
- 'Meedoen' staat ook centraal in activiteiten voor de jonge inwoners van ons werkgebied. Zo organiseerden we in het najaar van 2024 het Delta Dilemma (onderzoek & ontwerpproject). Dit is een Technasium opdracht van de Noordelijke waterschappen, provincies en IVN. Ruim 400 leerlingen uit Groningen en Drenthe onderzoeken verschillende vormen van klimaatbestendigheid én bedenken eigen oplossingen in een zelfgekozen gebied. Jongeren werkten bijvoorbeeld aan het Blauwste dorp van Nederland. Dit is een opdracht over het herontwerpen van het Groninger dorp 't Zandt met meer vaarrecreatie, waterbuffers en een educatief waterpark. Ook organiseerden we een MBO Hackathon Bouw Infra. Een tweedaags event, inclusief overnachting, waarbij we met de leerlingen van het Alfa college, opleiding MBO Bouw/infra op pad gingen in ons werkgebied. Ze kregen een programma met waterschap excursies, opdrachten en presentaties onder leiding van Stichting Blauwe Lijn.
- In september 2024 startte het jongerenpanel van Noorderzijvest: tien jongeren uit de provincie Groningen die samen het bestuur en de ambtelijke organisatie van Waterschap Noorderzijvest adviseren over belangrijke thema's. Deze jongeren gaan helpen bij het maken van keuzes die ook impact hebben op de volgende generaties. In 2024 hebben ze als eerste een advies uitgebracht over de werking en mogelijke toepassing van het uitdaagrecht.
- We proberen met gerichte events aan te sluiten bij de belevingswereld van jongeren, ook in hun eigen context. Zo deden we mee met de vlootschouw met roeivereniging Gyas wat 'Roeien met Bas' is geworden.
- Waar het kon investeerden we in bewustwording van het werk aan water en de waarde van water. We deden een samenwerkingsproject met Landgoed Nienoord in Leek waar het zuiveren van gebruikt water onderdeel is van de presentatie. We ontwikkelden een watertafel voor oudere basisschoolkinderen. Daarmee kunnen kinderen spelenderwijs leren hoe ons watersysteem in elkaar zit en wat we eraan doen om droge voeten te houden.
- Een ander voorbeeld is de samenwerking met de bibliotheken in de provincie Groningen. Er is een verhalenpad langs 8 prenten uit het boek 'De reis van de regen' gemaakt. Het pad kon in april, mei en juni afgelopen jaar met een klas gelopen worden. Bij elke prent werd het waterschapswerk met een opdrachtje onder de aandacht gebracht.



Het jongerenpanel



Het verhalenpad

- In juli organiseerden we samen met basisschoolleerlingen een actieweek in het kader 'Hart voor schoner water'. Dit bestaat onder meer uit Operatie Schepnet, waarbij we met kinderen afval opruimen rond het Paterswoldsemeer.
- Voor het algemene publiek gaven we acte de présence tijdens Let's Gro in het Forum. Met een aansprekende presentatie brachten we de waarde van gezuiverd water naar een gemêleerd en betrokken publiek.



Onze waterexpeditie tijdens 'Let's gro!'

Brandactivatie

- Om het beeld van het waterschapswerk positief te beïnvloeden is beleving en ervaring met 'brandactivatie' ingezet.
- We werkten wekelijks en consequent aan arbeidsmarktcommunicatie om de vele vacatures onder de aandacht te brengen en waren we op events aanwezig om jong talent binnen te halen.
- We hebben verder ingezet op de versterking van de samenwerking met Sterk Techniek Onderwijs (o.a. bedrijfsbezoek aan De Drie Delfzijen en bezoek aan Gomarus college).
- We namen deel aan de Tech to the Future voor 1e en 2e klassers als voorbereiding op een carrière in de techniek. We waren present op de Geo Promotiedagen. En er waren nog een aantal open dagen op Van Hall Larenstein, NHL Stenden, RuG en Hanzehogeschool en de Wageningen Universiteit.

Klanttevredenheid

- In het voorjaar van 2024 voerden we een klanttevredenheidsonderzoek uit naar de reputatie en klanttevredenheid van het waterschap bij zes doelgroepen. De resultaten uit het onderzoek geven een duidelijk beeld. De tevredenheid over de manier waarop men zaken kan regelen met het waterschap geeft een positief beeld. Ook de tevredenheid over de dienstverlening van Noorderzijvest laat bij alle doelgroepen met klantcontact een mooie stijging zien. Vooral ambtelijke samenwerkingspartners geven in 2024 gemiddeld een 7,8 waar dat in 2020 nog een 7,1 was. Ook de tevredenheid over de uitvoering van ons werk scoort zeer positief. Inwoners die in contact komen met het waterschap waarderen ons een stuk positiever dan inwoners zonder klantcontact.
- Het onderzoek laat zien dat er verbetermogelijkheden bestaan op drie punten: meer zichtbaar zijn als organisatie, transparant en adequaat informeren en daarnaast extra aandacht besteden

aan communicatie met inwoners zonder klantcontact. Deze resultaten sluiten goed aan bij de ingezette koers uit de corporate strategie. Daarnaast werkten we in 2024 ook verder aan een website die voldoet aan de digitale toegankelijkheidseis.



Receptie waterschapshuis

Sturen met de doelenboom

- In 2024 hebben we voor het eerst de doelenboom kunnen concretiseren en kunnen integreren in het Jaarplan 2025. Ook in onze interne communicatie hebben we in 2024 kleine stapjes gemaakt om in alles wat we doen de koppeling te maken met de doelen uit de doelenboom. Zo sturen we beter op de gewenste koers van de organisatie.
- Onze directie heeft in 2024 een review laten uitvoeren op ons risicomanagement met daarbij het verzoek te kijken naar structuur, methode en cultuur. Uitkomst was dat de essentiële onderdelen van risicomanagement grotendeels aanwezig zijn, maar dat we het op onderdelen nog verder kunnen professionaliseren. Het beheersen van risico's kan ons helpen meer succesvol te worden in het bereiken van onze doelstellingen en resultaten. Dit krijgt een vervolg in 2025.

Juridische zaken

- Er spelen veel (landelijke) ontwikkelingen op verschillende rechtsgebieden. Voorbeelden zijn de herziening van het belastingstelsel, grond- en vastgoedzaken en aanbestedingen.
- Er is een aantal juridische dossiers die inzet, tijd en aandacht vragen. Zo was er het dossier rondom de krakers in onze voormalige zuivering in Hoogkerk, de baggerproblematiek met de gemeente Groningen en de aanpak van de kademuren in Winsum alsmede de gevraagde medewerking aan het strandpaviljoen op de dijk bij Delfzijl.
- Het aantal bezwaarschriften is nagenoeg gelijk gebleven ten opzichte van 2023. Het waren er achttien, waarvan er tien werden ingetrokken omdat er gesprekken met de indieners hebben plaatsgevonden. De meeste bezwaarschriften gaan over verleende vergunningen.

- We zien wel een groei in het aantal Woo (Wet open overheid) verzoeken. Het waren er dit jaar vijftien, dat is een verdubbeling ten opzichte van 2023. Er zit een aantal zeer uitgebreide verzoeken bij.

Veilig en gezond werken

- Er is een inhaalslag gemaakt op het gebied van (nieuwe) wet- en regelgeving. Het gaat dan om werk dat voortvloeit uit de ADR (transport gevaarlijke stoffen zoals diesel), ATEX (omgaan met stoffen met explosiegevaar), ARIE (beheersen risico's als gevolg van bulkopslag gevaarlijke stoffen), CE-certificering en een aantal extra taken op het gebied van milieu. Dit heeft impact op de werkprocessen van zowel de afvalwaterketen als onze werkplaatsen.

Huisvesting

- De voorbereidingen voor de zonwering en de hoofdentree aan Stedumermaar zijn in 2024 gestart. En inmiddels is het werk aan de hoofdingang volop in uitvoering.
- De renovatie van de werkplaatsen in Onderdendam en Leek is een belangrijke stap verder. Het algemeen bestuur heeft een voorbereidend krediet voor de planuitwerking voor locatie Onderdendam verstrekt.
- In het beheer van gebouwen passen we Artificial Intelligence (AI) toe. Daarmee wordt onder meer energiebeheer en voorspellend onderhoud efficiënter.

Verbijzonderde interne controle (VIC)

- We hebben stappen gezet om de uitvoering van onze (verbijzonderde) interne controles op een hoger niveau te brengen. De VIC functie is structureel belegd. Voor de aanpak van interne controles sluiten we aan bij de uitgangspunten van het Three Lines model (3LM). Het model helpt bij het verdelen van uitvoerende en controlerende taken en hoe daarbij wordt samengewerkt. De controles binnen de drie lijnen vullen elkaar aan en versterken elkaar. Met oog voor ieders rol, positie en verantwoordelijkheid daarin. In 2024 hebben we proefgedraaid met een deelverantwoording per proces zodat we straks klaar zijn voor het zelfstandig afgeven van de rechtmatigheidsverantwoording.

Internationale samenwerking

- In het coalitieakkoord staat:

“Onze internationale betrekkingen en contacten worden voortgezet vanuit onze maatschappelijke verantwoordelijkheid om kennis en expertise in te zetten in andere delen van de wereld.”

Het algemeen bestuur heeft geactualiseerd beleid over internationale samenwerking vastgesteld in het vroege najaar. Het beleid richt zich op: waterbeheer, klimaatadaptatie en -mitigatie; gelijkwaardige kennisuitwisseling en ondersteuning van een toekomstfitte organisatie. In een politieke wereld waar er steeds meer gekort wordt op internationale samenwerkingen durft ons algemeen bestuur te kiezen voor extra juist investeren. Omdat we ook veel kunnen leren van onze gelijkwaardige partners in de wereld. Daarom blijven samen werken aan klimaatbestendig waterbeheer in onder meer Peru (Blue Deal).

Exploitatie 2024

Programma 4 (x € 1.000)	Jaarrekening 2024	Gewijzigde begroting	Begroting 2024	Verskil met gewijzigde begroting
Organisatie en omgeving				
Personeelskosten	15.810	16.044	16.818	234
Goederen en diensten	11.747	13.346	14.854	1.599
Kapitaallasten	1.929	1.455	1.703	-474
Onvoorzien	334	10	10	-324
Totaal lasten	29.819	30.855	33.385	1.036
Totaal baten	2.436	2.399	1.729	37
Netto lasten	27.383	28.457	31.656	1.073

Rechtmatigheid

Bij de toetsing op rechtmatigheid wordt primair gekeken naar de onderschrijding of overschrijding op de nettolasten. Een eventuele overschrijding op de totaal lasten mag worden gecompenseerd door een hogere bate (omzet). Ten opzichte van de gewijzigde begroting laten de lasten een onderschrijding zien van € 1.010.000. De baten vallen nadelig uit met € 37.000. De netto lasten komen € 1.047.000 voordeliger uit.

Netto lasten

De netto lasten komen lager uit dan de gewijzigde begroting. De personeelskosten zijn lager dan door minder ingevulde vacatures. De goederen en diensten zijn lager als gevolg van lagere kosten ondersteunende diensten (ICT en uitstel van Verklaring Vitale sector Waterschappen).

Investeringen 2024

Programma 4 (x € 1.000)	Jaarrekening 2024	Gewijzigde begroting	Begroting 2024	Verskil met gewijzigde begroting
Organisatie en omgeving				
Bestedingen	1.931	2.636	5.097	-705
Bijdragen derden	0	142	142	-142
Netto bestedingen	1.931	2.494	4.955	-563

Binnen dit programma is in 2024 bijna € 2,0 miljoen bruto besteed. Dat is € 0,6 miljoen minder dan na de derde kwartaalrapportage was begroot. Dat komt onder meer omdat het werk aan de entree van ons hoofdkantoor later is gestart dan gepland. Daarnaast loopt de implementatie van een aantal modules van het nieuwe e-HRM systeem langer door. Het project Wet Openbaar Overheidsfinanciën is opgenomen als project in de exploitatie. Tot slot zijn een aantal ICT-projecten zijn doorgeschoven naar de volgende jaarschijf.

De aanwijzing 'vitale sector' en wetgeving rondom NIS2 door het Rijk is vertrapd. Hierdoor is interne voorbereiding 'on hold' gezet om beter aan te sluiten op de wetgeving.

Wel is er aantal zaken afgerond en vastgesteld zoals het AI-kompas en is de visie op digitale transformatie verder ontwikkeld.

TOT SLOT

We kijken terug op een succesvol jaar voor onze organisatie. We hebben met toewijding en zorgvuldigheid met oog en oor voor onze omgeving gewerkt aan onze opgaven.

Dankzij de inzet van onze medewerkers en de waardevolle samenwerking met vele partners hebben we weer kunnen bijdragen aan onze doelen. De realisatiegraad van ons werk is onverminderd hoog.

Veel inzet en tijd gaat naar de lopende projecten en het werk van vandaag. Het lukt niet altijd de goede voorbereidingen te doen in de vroege ontwikkelfasen voor ons werk in de wat verdere toekomst. Daarvoor ontbreekt het ons op dit moment nog aan genoeg gekwalificeerd personeel.

Samen hebben we laten zien wat er mogelijk is wanneer we krachten bundelen en op zoek gaan naar gezamenlijke belangen vanuit een professionele samenwerkende houding. Samen maken we het verschil.

Wij danken daarom iedereen die een bijdrage leverde aan ons belangrijke werk aan water in dit verslagjaar.



Schouwen 2024



Cleveringsluizen bij Lauwersoog

2. KERNCIJFERS EN VERPLICHTE PARAGRAFEN

2.1 KERNCIJFERS

Kerncijfers Nr.	Item	Eenheid	2024	2023
1	Balanstotaal	€ miljoen	474,9	360,9
2	Eigen Vermogen	€ miljoen	27,8	26,2
3	Weerstandsvermogen watersysteem (overschot)	€ miljoen	6,8	10,3
4	Weerstandsvermogen zuivering (overschot)	€ miljoen	4,1	4,6
5	Langlopende schulden	€ miljoen	362,3	276,4
6	Tarief watersysteem ingezetenen	€	114,53	105,05
7	Tarief verontreinigingsheffing	€	84,87	77,17
8	Waterschapsbelastingen	€ miljoen	91,5	85,1
9	Overige baten (inclusief onttrekking algemene reserve)	€ miljoen	27,1	21,1
10	Totaal lasten	€ miljoen	115,1	103,2
11	Resultaat	€ miljoen	3,5	3,0
12	Personeelskosten	€ miljoen	36,4	33,2
13	Goederen en diensten	€ miljoen	50,3	44,9
14	Kapitaallasten	€ miljoen	27,8	24,8
15	Toevoeging aan voorzieningen/reserves	€ miljoen	0,6	0,3
16	Totaal lasten	€ miljoen	115,1	103,2
17	Bruto investeringsuitgaven	€ miljoen	140,4	100,1
18	Bijdragen derden	€ miljoen	61,8	41,3
19	Netto investeringsuitgaven	€ miljoen	78,6	58,8
20	Aantal FTE's	FTE	322	300
21	Ziekteverzuim	%	5,7	6,6

Netto lasten

Nettolasten 2024 (bedragen x € 1.000)	Jaarrekening 2024	Gewijzigde begroting	Begroting 2024
Personeelskosten	36.442	35.800	38.437
Goederen en diensten	50.322	51.296	51.015
Kapitaallasten	27.814	26.070	28.072
Onvoorzien en reserves	246	-78	-78
Totaal lasten	114.824	113.088	117.446
Totaal baten	24.763	22.613	23.462
Netto lasten	90.061	90.475	93.984

Netto investeringsuitgaven

Netto investeringen (bedrag x € 1.000)	Jaarrekening 2024	Gewijzigde begroting	Begroting 2024
Bruto investeringsuitgaven	140.426	145.666	153.016
Bijdragen derden	61.836	60.388	42.319
Netto investeringsuitgaven	78.589	85.279	110.696

2.2 ONTWIKKELINGEN SINDS HET VORIGE BEGROTINGSJAAR

In deze paragraaf wordt ingegaan op interne en externe ontwikkelingen die sinds het vaststellen van het Jaarplan 2024 zich hebben voorgedaan. Daarnaast worden hier ook afwijkingen van de uitgangspunten en grondslagen zoals deze voor de begroting zijn gehanteerd besproken. Beleidsmatig is geen sprake van een koerswijziging ten opzichte van voorgaande jaren.

2.3 INCIDENTELE BATEN EN LASTEN

De volgende incidentele baten en lasten zijn verantwoord in de jaarrekening 2024		
Incidentele baten en lasten (per saldo een nadeel van € 62.000)		
Beëindiging activiteiten Goninger Monumenten Fonds	€	62.000
Totaal	€	62.000

2.4 ONTTREKKINGEN AAN RESERVES EN VOORZIENINGEN

Naast de algemene reserves heeft het waterschap een aantal andere bestemmingsreserves. Uit de algemene en bestemmingsreserves is in 2024 in totaliteit € 2.088.000 onttrokken.

Het waterschap heeft een voorziening voor arbeidsgerelateerde verplichtingen: pensioen en wachtgeld bestuur, voormalig personeel, ww-rechten voormalig personeel en rechten jubileumuitkering 25 en 40 jaar. In 2024 is in totaal € 94.000 aan de voorzieningen onttrokken. In de jaarrekening wordt het verloop van de reserves en voorzieningen nader toegelicht.

2.5 WATERSCHAPSBELASTING

Tarieven

Heffing / Categorie	Heffingseenheid	2024	2023	% Mutatie
Watersysteemheffing				
Omslag gebouwd - buitendijks	in % WOZ-waarde	0,0144	0,0122	18,0%
Omslag gebouwd - binnendijks	in % WOZ-waarde	0,0574	0,0489	17,4%
Omslag ongebouwd - buitendijks	in € per ha	18,67	23,43	-20,3%
Omslag ongebouwd - binnendijks	in € per ha	74,67	93,71	-20,3%
Omslag ongebouwd - wegen	in € per ha	149,34	187,42	-20,3%
Omslag natuur	in € per ha	8,62	7,63	13,0%
Ingezetenenomslag	in € per woonruimte	114,53	105,05	9,0%
Verontreinigingsheffing				
Verontreinigingsheffing woningen	in € per v.e.	84,87	77,17	10,0%
Verontreinigingsheffing bedrijven	in € per v.e.	84,87	77,17	10,0%
Zuiveringsheffing				
Zuiveringsheffing woningen	in € per v.e.	84,87	77,17	10,0%
Zuiveringsheffing bedrijven	in € per v.e.	84,87	77,17	10,0%

Netto belastingopbrengsten

Waterschapsbelasting (bedragen x € 1.000)	Jaarrekening 2024	Gewijzigde begroting	Begroting 2024	Jaarrekening 2023
Categorie				
Omslag gebouwd - buitendijks	63	79	98	48
Omslag gebouwd - binnendijks	32.830	32.733	32.300	28.047
Omslag ongebouwd - buitendijks	7	7	0	0
Omslag ongebouwd - binnendijks	7.119	6.837	6.977	9.115
Omslag ongebouwd - wegen	391	388	398	499
Omslag natuur	189	190	169	150
Ingezetenenomslag	16.826	16.924	16.948	15.375
Verontreinigingsheffing woningen	264	265	263	238
Verontreinigingsheffing bedrijven	311	279	272	226
Zuiveringsheffing woningen	26.649	26.721	27.705	24.759
Zuiveringsheffing bedrijven	6.878	6.884	6.855	6.656
Totaal belastingopbrengst	91.528	91.306	91.984	85.113

Ten opzichte van de begroting is er voor de netto belastingopbrengsten inclusief kwijtscheldingen en 'oninbaar' een nadelig resultaat van € 0,5 miljoen. Dit komt door:

- De WOZ-waardestijging is hoger dan waarmee in de raming rekening mee is gehouden. Dat zorgt voor een hogere opbrengst voor de categorie gebouwd van € 0,5 miljoen. Daarnaast is er sprake van een hoger aantal opgelegde heffingseenheden.
- De zuiveringsheffing heeft een lagere opbrengst (€ 1,0 miljoen). Dat komt omdat er minder heffingseenheden (voor woning en ingezetenenomslag) zijn dan begroot. Dat geldt voor zowel het lopende boekjaar als voor voorgaande jaren.

De opbrengst voor de categorie ongebouwd en de verontreinigingsheffing is in lijn met de begroting.

Kwijtschelding en oninbare bedragen

Belastingplichtigen die niet in staat zijn hun belastingaanslag geheel of gedeeltelijk te betalen, kunnen of geheel of gedeeltelijke kwijtschelding van de belasting aanvragen. Dat heeft het algemeen bestuur besloten, net als de meeste andere waterschappen. De norm is gesteld op 100%. Dit houdt in dat in de regel kwijtschelding wordt verleend aan belastingplichtigen met een inkomen op of onder het bijstandsniveau.

Kwijtschelding beperkt zich tot de verontreinigingsheffing, de zuiveringsheffing en de watersysteemheffing ingezetenen. Voor de watersysteemheffing gebouwd, ongebouwd en natuurterreinen is geen kwijtschelding mogelijk, omdat het bezit van woningen, gebouwen, ongebouwd en natuurterreinen vermogen veronderstelt. Het aantal toe te kennen/al toegekende verzoeken is lager uitgevallen dan verwacht. Bij de afhandeling van de verzoeken wordt in de meeste gevallen samengewerkt met de Groninger gemeenten.

Het bedrag aan kwijtscheldingen ligt in lijn met de begroting en bedraagt € 3,6 miljoen. Het bedrag voor oninbare bedragen is € 0,3 miljoen lager uitgevallen voor het jaar 2024. Er is in 2024 € 0,2 miljoen onttrokken aan de voorziening 'oninbare' bedragen.

2.6 WEERSTANDSVERMOGEN

Weerstandsvermogen

Het weerstandsvermogen geeft aan in welke mate het waterschap financiële tegenvallers kan opvangen, zonder dat de (beleids)uitvoering in gevaar komt. Het weerstandsvermogen wordt bepaald door een relatie te leggen tussen de weerstandscapaciteit (de middelen die beschikbaar zijn om niet begrote kosten te dekken) en de risico's die het waterschap loopt en waarvoor geen voorzieningen zijn getroffen (benodigde weerstandscapaciteit). De ratio weerstandsvermogen is de beschikbare weerstandscapaciteit gedeeld door de benodigde weerstandscapaciteit.

$$\text{Ratio weerstandsvermogen} = \frac{\text{Beschikbare weerstandscapaciteit}}{\text{Benodigde weerstandscapaciteit}}$$

Een goed ingericht risicomanagementproces helpt ons om meer succesvol te worden in het bereiken van onze doelstellingen en resultaten. In 2024 hebben we ons risicomanagement(proces) laten beoordelen, met als doel te komen tot een uniforme en transparante werkwijze waarmee een oordeel kan worden gevormd over de omvang en samenstelling van ons weerstandsvermogen. De eerste stap die wij gezet hebben is dat we een systematiek hanteren voor het opstellen van ons risicoprofiel die aansluit bij landelijke normen en standaarden. Jaarlijks worden zowel bij het opstellen van het Jaarplan als het Jaarverslag de financiële risico's beoordeeld.

In het financieel beleid dat van toepassing is op verslagjaar 2024, is vastgesteld dat het weerstandsvermogen mag variëren tussen 0,8 en 1,2 maal de benodigde capaciteit. Voor 2024 is ons ratio weerstandsvermogen hoger dan onze streefnorm (ratio 2,1). We hebben € 20,7 miljoen aan weerstandscapaciteit beschikbaar. We hebben onze risico's geactualiseerd en deze zijn ten opzichte van het vorige actualisatiemoment bij het Jaarplan 2025 gelijk gebleven. Voor de risico's is er € 9,8 miljoen aan weerstandscapaciteit nodig.

Toelichting op de beschikbare weerstandscapaciteit

De beschikbare weerstandscapaciteit wordt gevormd door de algemene reserves (vrij besteedbare deel eigen vermogen). Aan het eind van boekjaar 2024 bedraagt de beschikbare weerstandscapaciteit in totaal € 20,7 miljoen.

Algemene reserves / kostendrager (bedragen × € 1.000)	Watersysteembeheer	Zuiveringsbeheer	Totaal
Stand per 1 januari 2024	10.948	5.303	16.251
Toevoeging / onttrekking per 1 januari 2024	3.223	-217	3.006
Aanwending algemene reserves 2024	-1.249	-751	-2.000
Stand per 31 december 2024	12.922	4.335	17.256
Mutatie resultaat 2024	2.547	921	3.467
Stand 31 december 2024 incl. resultaat 2024	15.469	5.256	20.723

Inventarisatie risico's en benodigde weerstandscapaciteit

De risico's zijn geïnventariseerd en geclusterd.

Doel	Naam	Kans	Maximaal financieel gevolg
Waterveiligheid	Doorbraak primaire waterkering met overstromingen tot gevolg.	2%	10.000.000
	Doorbraak secundaire waterkering met overstromingen tot gevolg.	1%	5.000.000
	Oeververdediging en Beschoeiingen zijn onvoldoende in kaart gebracht, waardoor wateroverlast kan ontstaan en/of extra kosten door achterstallig onderhoud.	70%	3.500.000
	Clusterregens leiden tot hevige regenval waardoor het water onvoldoende kan worden afgevoerd of dat het waterpeil in de waterwegen stijgt en buiten de oevers/keringen treedt. Het gevolg is beschadiging van de leefomgeving en infrastructuur.	50%	5.000.000
	Juridische procedures verstrekte vergunningen Kaderrichtlijn Water	5%	1.500.000
Voldoende en gezond water	Door gaswinning ontstaat bodemdaling waardoor assets en infrastructuur verzakken. Dit brengt onvoorziene en extra kosten met zich mee. Het risico is dat deze kosten in de toekomst onvoldoende kunnen worden verhaald op de veroorzaker.	1%	500.000.000
	Sluizencomplex Lauwersoog is niet of onvoldoende inzetbaar waardoor schade kan ontstaan door overtollig water.	30%	1.000.000
	Kwaliteit oppervlaktewater is van onvoldoende kwaliteit, hetgeen extra kosten met zich meebrengt voor herstel.	10%	1.000.000
	Langdurige uitval van gemalen en andere assets in het watersysteem waardoor geen gemalen kunnen worden ingezet bij wateroverlast.	10%	5.000.000
	Kwaliteit effluent voldoet niet aan norm waardoor aanvullende maatregelen tegen extra kosten moeten worden genomen.	70%	1.000.000

Doel	Naam	Kans	Maximaal financieel gevolg
	Langdurige uitval slibinstallatie(s) waardoor slibproductie stil komt te liggen en het slib, tegen hogere kosten, naar elders moet worden afgevoerd.	20%	1.000.000
	Breuk in de persleiding die leidt tot ongezuiverde lozingen op oppervlaktewater en zuivering stil komt te liggen. Herstarten van zuiveringsproces brengt extra kosten met zich mee.	5%	5.000.000
Overig	Het waterschap wordt aangesproken op verleende garantstelling aan Unie van Waterschappen.	5%	1.000.000
	Het optreden van een calamiteit (anders dan overstrooming), zoals brand, explosie, fraude, ICT hack, etc.	10%	10.000.000
	De inkomsten vanuit de Rijksoverheid worden onvoorzien verlaagd, waardoor het waterschap eigen middelen moet bijleggen indien zij haar doelen wil realiseren.	5%	10.000.000
	Restrisico's: Naast de hierboven genoemde risico's zijn er nog tal van tactische en operationele risico's die in dit risico worden gebundeld.	50%	2.000.000

Op basis van deze risico's komt de benodigde weerstandscapaciteit uit op € 9,8 miljoen (2023: € 4,3 miljoen).

Kostendragers

Kostendragers (bedragen × € 1.000)	Stand per 1 januari 2025	Benodigde weerstandsvormogen	Tekort (-) Overschot (+)
Watersysteembeheer	15.469	8.663	6.806
Zuiveringsbeheer	5.256	1.127	4.129
Totaal kostendragers	20.725	9.790	10.935

Na de verwerking van het resultaat 2024 is de werkelijke stand € 15,5 miljoen voor watersysteem en € 5,3 miljoen voor zuiveren. Het resultaat 2024 is opgenomen conform het voorstel bestemming resultaat 2024. Bestuurlijke besluitvorming over de bestemming vindt plaats bij de behandeling van het Jaarverslag 2024.

Op basis van de door ons uitgevoerde risico-inventarisatie, de weerstandsratio van 2,1 en het beeld van onze meerjarenbegroting is het dagelijks bestuur van waterschap Noorderzijlvest van mening dat de normale bedrijfsvoering financieel kan worden voortgezet.

Voorstel bestemming van het resultaat 2024

Het algemeen bestuur geeft een bestemming aan het resultaat 2024. In afwachting van de besluitvorming is het resultaat ad. € 3.467.000 afzonderlijk op de balans opgenomen als onderdeel van het eigen vermogen. Het waterschap heeft één bestemmingsreserve die op het noodzakelijke prijspeil wordt gehouden door middel van het toevoegen van rente. Het betreft de reserve gemaal De Slokkert.

Voorstel bestemming resultaat 2024 (bedragen × € 1.000)	Watersysteembeheer	Zuiveringsbeheer	Totaal
Betreft			
Rentetoevoeging bestemmingsreserve De Slokkert	11	0	11
Algemene reserve (per saldo)	2.536	921	3.457
Totaal	2.547	921	3.467

2.7 FINANCIERING

Financiering

De paragraaf financiering is in samenhang met het treasurystatuut op basis van artikel 108 van de Waterschapswet een belangrijk instrument voor het transparant maken en daarmee sturen, beheersen en controleren van de treasuryfunctie.

Liquiditeit

Op 13 februari 2024 is er een onderhandse geldlening voor € 50 miljoen afgesloten bij de Nederlandse Waterschapsbank. Deze lening heeft een rente van 3,048% en een looptijd van 25 jaar.

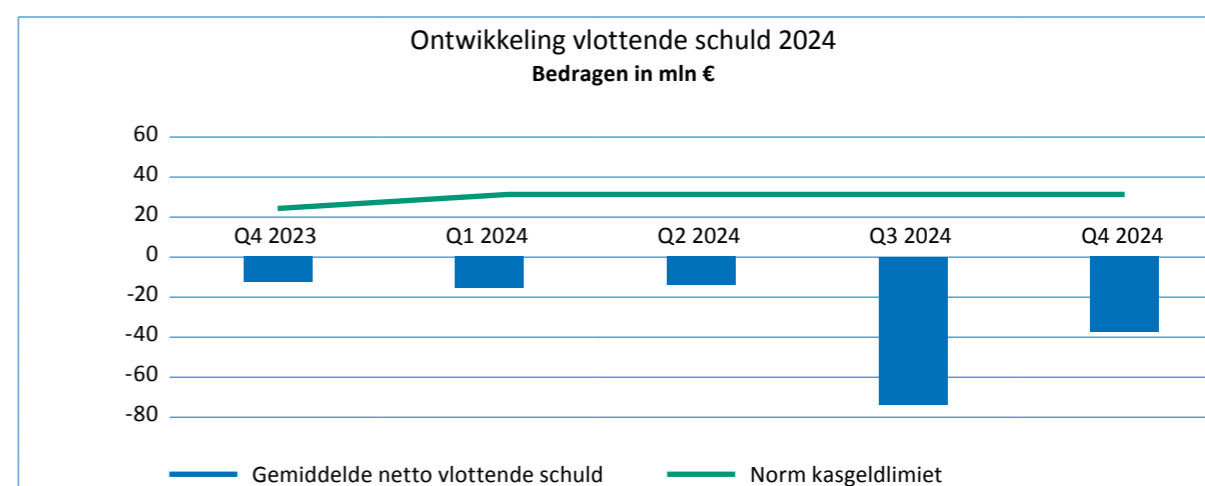
Vervolgens zijn op 1 augustus 2024 twee onderhandse geldleningen afgesloten voor € 25 miljoen per stuk. Deze leningen hebben een rente van 3,107% en een looptijd van 20 jaar. Met deze leningen konden de uitgaven in 2024 gefinancierd worden.

Kasgeldlimiet

Volgens de wet FIDO mag maximaal 23% van de begroting met kortlopende geldleningen en of via krediet in rekening courant worden gefinancierd. De kasgeldlimiet beperkt het renterisico op de korte financiering. De voor 2024 vastgestelde kasgeldlimiet bedroeg € 27 miljoen. Dit betekent dat, voor de duur van maximaal twee kwartalen achtereen, de kasgeldlimiet mag worden overschreden.

Door het afsluiten van nieuwe langlopende leningen in februari 2024 en in augustus 2024 is er geen sprake geweest van een overschrijding van de kasgeldlimiet. In onderstaande grafiek is een verloop van de kasgeldlimiet in relatie tot de gemiddelde netto vlottende schuld zichtbaar gemaakt.

Grafiek - Ontwikkeling vlottende schuld

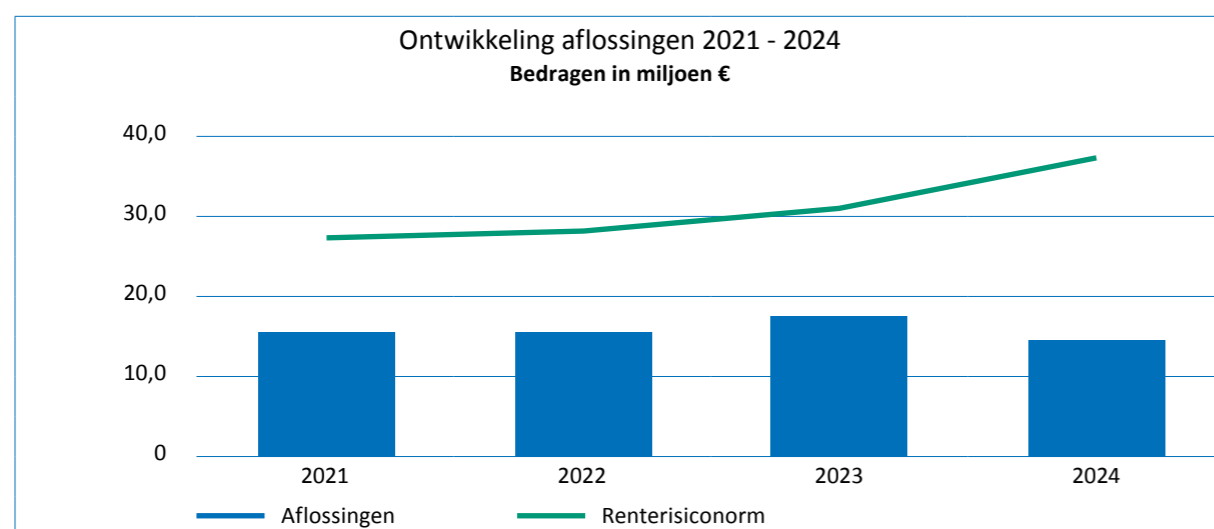


Renterisiconorm

De renterisiconorm geeft de beperking weer voor de lange schuldpositie en heeft als doel om het renterisico bij herfinanciering te beheersen. De norm voor de waterschappen is 30% van het begrotingstotaal, oftewel voor 2024 een renterisiconorm van € 35,3 miljoen. De herfinancieringsbehoefte, de aflossing op bestaande vaste geldleningen, bedroeg € 14,1 miljoen. Hiermee bleef het waterschap binnen de renterisiconorm in 2024. Voor de komende jaren zal dat ook het geval zijn.

Renterisiconorm (bedragen × € 1.000)	2024	2025	2026	2027
Aflossing bestaande leningen	14,1	17,6	16,6	16,6
Renterisiconorm	35,3	37,5	41,3	44,0

Grafiek - Ontwikkeling aflossingen



Schatkistbankieren

Decentrale overheden moeten overtollige middelen, boven een vastgestelde drempel, afstorten bij het ministerie van Financiën. Het toetsen of de regeling op de juiste wijze wordt uitgevoerd, vindt plaats op kwartaalbasis. Sinds 1 juli 2022 is de drempel 2% van de begroting. Hiermee is de drempel voor 2024 € 2.530.661. Deze drempel is in 2024 niet overschreden.

2.8 VERBONDEN PARTIJEN

De paragraaf verbonden partijen geeft inzicht in de bestuurlijke participaties van Noorderzijlvest. Verbonden partijen zijn externe organisaties waarin we een bestuurlijk en een financieel belang hebben. Via deze paragraaf wordt een overzicht gegeven van de verschillende verbonden partijen. De financiële consequenties staan vermeld in de bijlagen.

Gemeenschappelijke regeling met Waterschap Hunze en Aa's

Tussen Waterschap Hunze en Aa's en Waterschap Noorderzijlvest wordt samengewerkt in afvalwaterinzameling, afvalwaterzuivering, ontwateren en verwerking van slib, laboratoriumwerkzaamheden, het sluiten van (dijk)coupures en de beheerkosten van het fonds oude leidingen.

Gemeenschappelijke regeling Noordelijk Belastingkantoor

Het Noordelijk Belastingkantoor is een samenwerking op het gebied van belastingen in de drie noordelijke provincies. Het Noordelijke Belastingkantoor behartigt de belangen op gebied van heffing en invordering van belastingen en de uitvoering van de Wet waardering onroerende zaken. Het is een gemeenschappelijke regeling in de vorm van een bedrijfsvoeringsorganisatie, die is aangegaan door de drie noordelijke waterschappen en de gemeente Groningen.

Gemeenschappelijke regeling het Waterschapshuis

Het Waterschapshuis is opgericht om op het gebied van Informatie- en Communicatietechnologie producten te ontwikkelen die voorzien in een brede gezamenlijke behoefte, waarmee samenwerking wordt beoogd tussen waterschappen en andere overheden. Onder regie van het Waterschapshuis spannen de waterschappen zich in om de kwaliteit van de digitale dienstverlening voor en naar burgers en bedrijven te verbeteren en om daarin een kostenbesparing op de ICT uitgaven te bewerkstelligen.

De Nederlandse Waterschapsbank N.V.

De Nederlandse Waterschapsbank is opgericht om zorg te dragen voor een goede financiële dienstverlening aan de overheidssector. De Nederlandse Waterschapsbank levert diensten op het gebied van betalingsverkeer, kredietverlening en consultancy. Hoofddoelstelling is het zo goed en goedkoop mogelijk financieren van de Nederlandse publieke sector.

N.V. Groninger Monumenten Fonds

Het Groninger Monumentenfonds waarborgt het behoud van het monumentale erfgoed van Groningen stad en provincie. Het voormalige Waterschapshuis in Onderdendam is destijds ingebracht door Waterschap Noorderzijlvest. In 2024 is het Groninger Monumenten Fonds opgeheven.

Unie van Waterschappen

De Unie van Waterschappen ondersteunt de leden op het gebied van beleidsontwikkeling, belangenbehartiging en de lobby bij o.a. ministeries, het parlement en de Europese Unie. De waterschappen werken aan duurzaam waterbeheer. De Unie van Waterschappen heeft een leidende positie in de strategische discussie over regionaal waterbeheer. Ieder waterschap heeft 1 stem.

Overige verbonden partijen

Stichting Toegepast Onderzoek Waterbeheer (STOWA)

STOWA is het kenniscentrum van de regionale waterbeheerders (veelal de waterschappen) in Nederland.

Stichting De Groninger Poldermolens

Stichting De Groninger Poldermolens is juridisch eigenaar van 17 poldermolens en 1 korenmolen. De Groninger Poldermolens beschouwt zich als beheerder van het erfgoed (poldermolens) van Waterschap Noorderzijlvest. Een aantal molens heeft een directe functie ten behoeve van het in stand houden van de waterpeilen en vormen onderdeel van het peilbeheer van het Waterschap Noorderzijlvest. Een aantal andere molens hebben een ondersteunende functie in het peilbeheer.

Vereniging werken voor Waterschappen

Eind 2018 is de Vereniging Werken voor Waterschappen (VWvW) opgericht, omdat vanaf 1 januari 2020 de Wet normalisering rechtspositie ambtenaren van kracht is. De VWvW onderhandelt voor een CAO namens de waterschappen. Waterschap Noorderzijlvest heeft 2 stemmen in de ledenvergadering (± 3% van totaal).

Overige samenwerkingsverbanden

Met betrekking tot enkele rioolwaterzuiveringsinstallaties tussen Waterschap Noorderzijlvest en Wetterskip Fryslân is een overeenkomst afgesloten. Hierin is vastgelegd op welke wijze partijen gezamenlijk het formele beheer over de betreffend rioolwaterzuiveringsinstallatie hebben geregeld. In het zogenaamde 'Waterakkoord Noord', aangegaan met andere overheden, zijn afspraken vastgelegd over de verdeling van het IJsselmeerwater, verdeling van de kosten en onderlinge informatievoorziening.

Samenwerking in de waterketen

In 2011 hebben dertig gemeenten, waterschappen en waterbedrijven in de regio Groningen-Drenthe afspraken gemaakt over samenwerken in de waterketen. Doel is de riolering, waterzuivering en drinkwatervoorziening beter op elkaar af te stemmen en taken in gezamenlijkheid uit te voeren.

In 2014 is een besluit genomen over deelname aan het regionaal opgestelde samenwerkingsovereenkomst Waterketen Groningen/Noord-Drenthe. In deze overeenkomst zijn afspraken gemaakt over projecten die op regionale schaal belegd en uitgevoerd moeten worden en wat de rol van de deelnemende partners, waaronder ons waterschap, hierin is.

Naast deze afspraken zijn er waterakkoorden vastgesteld met vijf samenwerkingsclusters. In deze clusters werken gemeenten, waterschap(pen) en drinkwaterbedrijven samen in projecten die aantoonbaar scoren op drie doelen, namelijk: kosten, kwaliteit en kwetsbaarheid.

In de jaren tot 2020 vindt gefaseerde uitvoering van alle afspraken plaats die zowel op regionaal niveau als in de clusters zijn gemaakt. De uitvoering van alle projecten op regionaal niveau is belegd bij een aangesteld waterregister.

2.9 BEDRIJFSVOERING

Bezetting

Onderdeel	Werkelijke bezetting 2024	Jaarplan 2024	Werkelijke bezetting 2023
Bedrijfsvoering	92	94	83
Waterveiligheid, voldoende en gezond water	169	177	160
Zuiveren	61	63	57
Totaal bezetting (FTE)	322	334	293

Het aantal fte's van Waterschap Noorderzijlvest is in 2024 toegenomen ten opzichte van vorig jaar. De werkelijke bezetting is 322 fte (stand 31 december 2024). In het Jaarplan 2024 was uitgegaan van een bezetting van 334 fte.

Ziekteverzuim

Jaar	Ziekteverzuim
2024	5,7%
2023	6,6%
2022	6,6%
2021	4,5%
2020	3,8%

Het gemiddelde ziekteverzuimpercentage is over 2024 uitgekomen op 5,7% (exclusief zwangerschaps- en bevallingsverlof en inclusief langdurig verzuim).

Frauderisico - Voorkomen van fraude en onregelmatigheden

Het dagelijks bestuur van waterschap Noorderzijlvest is zich bewust van inherente risico's van fraude die, zowel intern als extern, worden gelopen bij het uitvoeren van de waterschapstaken. Er is een frauderisicoanalyse opgesteld om de risicogebieden te identificeren en bewustwording te creëren. De frauderisicoanalyse wordt periodiek geactualiseerd. Vanuit de bedrijfsvoering is er verhoogde aandacht voor de inrichting van onze administratieve organisatie en interne beheersing (AO/IB) ten aanzien van de geïdentificeerde risicogebieden en tevens worden de relevante geldstromen/processen gedurende het jaar betrokken in onze interne controles.

Stakeholders van het waterschap moeten erop kunnen vertrouwen dat wij op een betrouwbare, eerlijke en zorgvuldige manier zakendoen. Iedere medewerker legt bij indiensttreding een integriteitsverklaring af en wij beschikken over gedragscodes welke openbaar beschikbaar zijn. In de organisatie is een meldpunt voor integriteit en ongewenst gedrag ingesteld waarin 3 interne vertrouwenspersonen en 1 externe vertrouwenspersoon zitting hebben. Bij de vertrouwenspersonen kunnen eventuele misstanden vertrouwelijk worden gemeld.

Onze (financiële) processen kenmerken zich door de aanwezigheid van functiescheiding. Hiermee voorkomen we dat slechts één persoon ongecontroleerd transacties of verplichtingen kan aangaan, autoriseren, verwerken en afwikkelen en toegang heeft tot activa.

Ondanks alle beheersingsmaatregelen resteert het risico dat management of directie maatregelen doorbreekt en het risico van samenspanning tussen medewerkers. Transparante besluitvorming, de governance structuur, een open cultuur waarbij we elkaar durven aan te spreken, de aanwezigheid van vertrouwenspersonen om niet-integer handelen (anoniem) te melden, periodieke interne en externe audits op de naleving van beheersingsmaatregelen dragen ertoe bij dat onregelmatigheden worden gesignaleerd.

De afgelopen jaren zijn er regelmatig berichten in de media over cyberaanvallen, gevallen van ransomware en datalekken. Informatiebeveiliging vanuit de perspectieven continuïteit, fraude en privacy heeft een hoge prioriteit.

Tijdens de dagelijkse bedrijfsvoering vinden controles plaats om vast te stellen of gewerkt wordt volgens de daarover gemaakte afspraken, waaronder de diverse protocollen voor informatiebeveiliging. Daarnaast beoordeelt de Chief Information Security Officer de kwaliteit en naleving van de getroffen beheersingsmaatregelen. Periodiek wordt de beheersing van

informatiebeveiliging getoetst, zowel intern, maar ook extern vanuit de sector. Eventuele verbeterpunten vormen de input voor verdere aanscherping en/of naleving van het informatiebeveiligingsproces.

Conclusie

Het dagelijks bestuur is van mening dat, met alle analyses en getroffen beheersingsmaatregelen, de risico's met betrekking tot een beheerste en integere bedrijfsvoering inzichtelijk zijn en op een adequate wijze aandacht krijgen.

2.10 EMU-SALDO

Het EMU-saldo is het saldo van inkomsten en uitgaven van de overheid (inclusief decentrale overheden). De landen die meedoen aan de Economische en Monetaire Unie (EMU) hebben afspraken gemaakt over het op orde houden van de overheidsfinanciën. Eén van deze afspraken heeft betrekking op het begrotingstekort van landen, oftewel het EMU-tekort dat maximaal 3% van het Bruto Binnenlands Product (BBP) mag bedragen. Voor decentrale overheden bedroeg de EMU-ruimte 0,3% van het BBP, waarbij geen verdere onderverdeling is gemaakt naar provincies, gemeenten en waterschappen. Daardoor kan geen referentiewaarde per waterschap worden vastgesteld.

Opbouw van het EMU-saldo

EMU-saldo (bedragen × € 1.000)	Jaarrekening 2024	Begroting 2024	Jaarrekening 2023
Opbouw van het EMU-saldo			
1. EMU-exploitatiesaldo	1.379	-2.000	2.921
2. Invloed van investeringen			
Bruto investeringsuitgaven	-140.426	-159.293	-100.058
Investeringssubsidies en bijdragen	61.836	42.319	41.272
Verkoop van materiële en immateriële activa	0	0	0
Afschrijvingen	20.802	21.062	21.119
	-57.787	-95.912	-37.667
3. Invloed voorzieningen			
Toevoegingen aan de voorzieningen t.l.v. exploitatie	272	130	270
Onttrekkingen aan de voorzieningen t.b.v. exploitatie	0	0	0
Onttrekkingen rechtstreeks uit voorzieningen	-94	-260	-230
Externe vermeerderingen	0	0	0
	178	-130	41
4. Deelnemingen en aandelen			
Boekwinst	0	0	0
Boekverlies	0	0	0
Totaal EMU-saldo	-56.230	-98.042	-34.706

In de Jaarrekening bedraagt het EMU-saldo € 56,2 miljoen negatief. In de begroting was - € 98,0 miljoen opgenomen.

Het verschil van € 41,8 miljoen is als volgt te verklaren:

- Een hoger EMU-exploitatiesaldo (+ € 3,4 miljoen);
- Lagere bruto investeringen (+ € 18,9 miljoen);
- Hogere investeringssubsidies en bijdragen (+ € 19,5 miljoen);
- Lagere afschrijvingen dan geraamd (- € 0,3 miljoen);
- Hogere mutatie voorzieningen (+ € 0,3 miljoen).

Op grond van de Wet Houdbare overheidsfinanciën (HOF) behoort tot het EMU-saldo van een waterschap ook zijn aandeel in de EMU-saldi van de gemeenschappelijke regelingen, waarin wordt deelgenomen. Dat betekent dat in principe in de jaarrekening 2024 in het gerealiseerde EMU-saldo ook het aandeel van de gerealiseerde EMU-saldi van gemeenschappelijke regelingen zouden moeten worden opgenomen. Dit is in deze jaarrekening niet meegenomen omdat de vaststelling van de jaarrekeningen van de gemeenschappelijke regelingen met het Noordelijk Belastingkantoor en het Waterschapshuis nog niet heeft plaats gevonden.

2.11 OPENBAARHEIDSPARAGRAAF

De Wet open overheid (Woo) verplicht een bestuursorgaan tot openbaarmaking van informatie. Op grond van artikel 3.5 van de Woo is een bestuursorgaan verplicht om jaarlijks in de begroting en de verantwoording aandacht te besteden aan de beleidsvoornemens en de uitvoering van de Woo. De focus van deze openbaarheidsparagraaf is de beschrijvende en kwalitatieve verantwoording op hoofdlijnen over de activiteiten die zijn uitgevoerd in 2024. Het gaat zowel over de reguliere activiteiten die uit de standaard budgetten worden bekostigd, als over de activiteiten die we realiseren vanuit de gelden die de Rijksoverheid beschikbaar stelt voor de implementatie en uitvoering van de Woo.

1. Actieve openbaarmaking van de zeventien verplichte categorieën documenten

Onder actieve openbaarmaking verstaan we de activiteiten die we uit eigen beweging ondernemen om informatie openbaar te maken. De Woo benoemt zeventien categorieën die in ieder geval uit eigen beweging openbaar moet gaan maken. Sinds 1 november 2024 moeten organisaties de eerste vijf categorieën, samen de zogenoemde eerste tranche, openbaar maken. We voldeden ruimschoots op tijd aan deze verplichting.

We hebben daarnaast de documenten, processen en systemen van andere informatiecategorieën verder in beeld gebracht en vervolgstappen gezet met het actief openbaar maken ervan. Nadat de organisatie ambtelijk en bestuurlijk was voorbereid op de openbaarmaking van de agenda's en besluitenlijsten van de het dagelijks bestuur, is de daadwerkelijke publicatie ervan eind 2024 gestart.

Ook is het publiceren van de categorie 'klachtoordelen' dit jaar gestart door middel van een klachtenregister op de website van het waterschap.

De tabel op de volgende pagina geeft een overzicht van alle informatiecategorieën en, indien van toepassing, het platform waarop de documenten openbaar worden gemaakt.

Nr.	Wetsartikel	Verkorte naam informaticategorie	Platform
1	3.3 1a	Wetten en algemeen verbindende voorschriften	Landelijke voorziening
2	3.3 1b	Overige besluiten van algemene strekking	Decentrale Regelgeving en
3	3.3 1c	Ontwerpen van wet- en regelgeving met adviesaanvraag	Officiële Publicaties (DROP)
4	3.3 1d	Organisatie en werkwijze	Register van overheids-
5	3.3 1e	Bereikbaarheidsgegevens	organisaties en Woo-index
6	3.3 2a	Bij vertegenwoordigende organen ingekomen stukken	Bestuursinformatiesysteem
7	3.3 2b	Vergaderstukken Staten-Generaal	Niet van toepassing
8	3.3 2c	Vergaderstukken decentrale overheden	Bestuursinformatiesysteem
9	3.3 2d	Agenda's en besluitenlijsten bestuurscolleges	Bestuursinformatiesysteem
10	3.3 2e	Adviezen	Nog niet openbaar/verplicht
11	3.3 2f	Convenanten	Nog niet openbaar/verplicht
12	3.3 2g	Jaarplannen en jaarverslagen	Website waterschap
13	3.3 2h	Subsidieverplichtingen anders dan met beschikking	Niet van toepassing
14	3.3 2i	Wet Open Overheid-verzoeken en -besluiten	Website waterschap (deels)
15	3.3 2j	Onderzoeksrapporten	Nog niet openbaar/verplicht
16	3.3 2k	Beschikkingen	Nog niet openbaar/verplicht
17	3.3 2l	Klachtoordelen	Website waterschap

De landelijke Woo-index is een dienst die helpt bij het vinden van overheidsdocumenten en informatie. In 2024 hebben we die index initieel gevuld met verwijzingen naar de informaticategorieën die we al deels of geheel actief openbaar maken. Zo werd de openbaargemaakte informatie van ons waterschap vanuit één punt benaderbaar.

2. De inspanningsverplichting tot actieve openbaarmaking

De Woo geeft een algemene inspanningsverplichting tot actieve openbaarmaking voor andere documenten dan de zeventien categorieën. In 2024 zijn nog geen documenten gepubliceerd op basis van de inspanningsverplichting.

3. Passieve openbaarmaking (openbaarmaking op verzoek)

Onder passieve openbaarmaking verstaan we het openbaar maken van informatie naar aanleiding van een verzoek uit de samenleving, de Woo-verzoeken. In 2024 zijn er 15 Woo-verzoeken ingediend.

4. De informatiehuishouding

Essentieel voor een goede uitvoering van de Woo is dat gevraagde informatie goed en snel te vinden is. Voor de verbetering van de informatiehuishouding is in 2023 gestart met de implementatie van een nieuw zaaksysteem.

De actieve openbaarmaking is in 2024 deels meegenomen in de inrichting en implementatie. We koersen op het in gebruik nemen van het systeem eerste helft van 2025.

Daarnaast is in 2024 het op orde brengen van de fysieke archieven afgerond. In de aanloop naar het verder op orde brengen van ons documentbeheer lieten we een onderzoek uitvoeren naar betere manieren hoe om te gaan met de ongestructureerde informatie in documenten. Er is een recordmanager aangesteld die de organisatie adviseert en ondersteunt bij het goed omgaan met

documenten en informatie. Daarnaast is er formatieruimte beschikbaar gekomen voor een Senior Beleidsadviseur documentaire informatievoorziening voor de vorming van beleid, ontwikkelen van kaders en opstellen van verdere verbeterplannen.

In bredere zin gebruiken we data en informatie bij ons werk en wisselen we bij ons werk steeds meer informatie uit met onze omgeving. Datagedreven werken is cruciaal om ook in de toekomst onze uitdagingen aan te kunnen. De roadmap voor deze ontwikkeling, gebaseerd op de Vaarkaat Digitaal op koers van de Unie van Waterschappen, is in 2024 vastgesteld en wordt in uitvoering gebracht.

5. Aanstelling en het in dienst hebben van een Woo-contactpersoon

De Woo schrijft voor dat ieder bestuursorgaan een of meer contactpersonen heeft om vragen van inwoners, bedrijven, instellingen en overheden te beantwoorden over de beschikbaarheid van publieke informatie. Het bestuur van Waterschap Noorderzijlvest heeft in 2024 een Woo-contactpersoon aangesteld.

6. Andere activiteiten om de Woo te implementeren

Op basis van de in 2023 uitgevoerd impactanalyse is in 2024 een implementatieplan opgesteld en ten uitvoer gebracht. Het plan is gericht is op het blijvend voldoen aan de wettelijke verplichtingen. Ten behoeve van de implementatie van de Woo is actief kennis gedeeld met andere waterschappen en collega-overheden. We werkten daarnaast mee aan het tot stand komen van een aantal werkdefinities voor de informaticategorieën in het BZK-Programma Open Overheid.

7. Besteding incidentele compensatie en structurele tegemoetkoming uitvoeringskosten Woo

De rijksoverheid stelt middelen beschikbaar om de Woo te implementeren en uit te voeren. Hieronder staat welke middelen het waterschap in 2024 heeft ontvangen en waar die aan zijn besteed.

Ontvangen middelen	Besteding
Bijdrage incidentele compensatie Wet open overheid	Projectleiding implementatie en opleiding van medewerkers.
Tegemoetkoming extra uitvoeringskosten Wet open overheid	Aanstelling Woo-contactpersoon, actieve openbaarmaking, inzet recordmanager en senior beleidsadviseur documentaire informatievoorziening tbv kwaliteitsmanagement.



NAP peilschaal Roderwolderdijk

3. JAARREKENING

3.1 BALANS

Balans

Activa (bedragen x € 1.000)		31-12-2024	31-12-2023
Vaste activa			
Immateriële vaste activa (1)	17.708	18.367	
Materiële vaste activa (2)	349.869	286.759	
Financiële vaste activa (3)	154	264	
		367.731	305.391
Vlottende activa			
Liquide middelen (4)	6.119	5.901	
Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan een jaar (5)	50.233	11.277	
Kortlopende vorderingen (6)	24.253	20.488	
Overlopende activa (7)	26.548	17.885	
		107.152	55.550
Totaal activa		474.883	360.941
Passiva (bedragen x € 1.000)		31-12-2024	31-12-2023
Vaste activa			
Eigen vermogen (7)			
Algemene reserve	17.256	16.251	
Overige bestemmingsreserve	7.089	6.948	
Nog te bestemmen resultaat	3.467	3.017	
		27.813	26.215
Voorzieningen (9)		3.206	3.028
Vaste schulden (10)		362.256	276.377
Kortlopende schulden			
Netto vlottende schulden (11)	64.697	44.090	
Overlopende passiva (12)	16.912	11.231	
		81.609	55.321
Totaal passiva		474.883	360.941

3.2 WAARDERINGSGRONDSLAGEN

Grondslagen van waardering en bepaling van het resultaat

De jaarrekening is opgemaakt met inachtneming van de Regeling Beleidsvoorbereiding en Verantwoording Waterschappen (RBVW) en het Waterschapsbesluit (hoofdstuk 4).

Grondslagen voor waardering van activa en passiva

Algemeen

Een actief wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de toekomstige economische voordelen naar het waterschap zullen toevloeien en de waarde daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld. Een verplichting wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de afwikkeling daarvan gepaard gaat met een uitstroom van middelen en de omvang van het bedrag daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld. Voor zover niet anders vermeld worden de activa en passiva opgenomen tegen nominale waarde.

Immateriële vaste activa

Immateriële vaste activa zijn gewaardeerd tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs verminderd met lineair berekende afschrijvingen. Onder immateriële vaste activa zijn activa opgenomen die niet stoffelijk van aard zijn. Het betreft met name de uitgaven in verband met onderzoek en ontwikkeling, bijdragen aan activa in eigendom van openbare lichamen, bijdrage aan activa in eigendom van overheden en overig. De afschrijvingstermijnen van de immateriële vaste activa zijn als volgt:

Activasoort	Afschrijvingstermijnen
Onderzoek en ontwikkeling	5 jaar
Bijdrage aan activa in eigendom van openbare lichamen	5 jaar
Bijdrage aan activa in eigendommen van overheden *)	5 jaar
Overige	facultatief

Materiële vaste activa

Materiële vaste activa worden gewaardeerd op basis van de verkrijging- of vervaardigingsprijs verminderd met ontvangen subsidies, bijdragen van derden en bijdragen uit reserves en/of voorzieningen en onder aftrek van cumulatieve afschrijvingen, gebaseerd op de economische levensduur en rekening houdend met eventuele restwaarde. Afschrijvingen vinden lineair plaats vanaf het moment van ingebruikname. De afschrijvingstermijnen zijn vastgelegd in het door het algemeen bestuur vastgestelde financieel beleid. Bij de waardering wordt in voorkomende gevallen rekening gehouden met een bijzondere 'vermindering' van de waarde, indien deze naar verwachting duurzaam is. De afschrijvingstermijnen van de materiële vaste activa zijn als volgt:

Activasoort	Afschrijvingstermijnen
Gronden en terreinen *)	Facultatief
Vervoermiddelen en Werktuigen	7 jaar
Overige materiële vaste activa *)	Facultatief
Bedrijfsgebouwen	40 jaar
Primaire waterkeringen	35 jaar
Watergangen en kunstwerken	25 jaar
Gemalen watersysteembeheer	30 jaar
Zuiveringstechnische werken – slibverwerkingsinstallaties	30 jaar
Zuiveringstechnische werken – transportsysteem	30 jaar
Zuiveringstechnische werken – zuiveringsinstallaties	30 jaar
Vaarwegen, bruggen en havens	25 jaar
Oevers en kaden	25 jaar

Vaste activa in onderhanden werk

De onderhanden werken (investeringen die nog niet zijn afgerond en waarop nog niet wordt afgeschreven) worden gewaardeerd tegen de aanschaf- of vervaardigingsprijs verminderd met ontvangen subsidies.

Financiële vaste activa

De financiële vaste activa worden gewaardeerd tegen de kost- of verkrijgingsprijs of tegen de marktwaarde als deze (duurzaam) lager is dan de kost- of verkrijgingsprijs. Duurzame waardeverminderingen op balansdatum moeten onafhankelijk van het resultaat van het boekjaar in aanmerking worden genomen. De afboeking wordt ongedaan gemaakt zodra de oorzaken van de waardevermindering niet meer bestaan. Voor bestaande risico's van toekomstige waardeverminderingen vormt het waterschap voorzieningen. Dergelijke voorzieningen moeten als een aftrekpost op het betreffende actief worden verwerkt. Een individuele beoordeling van de financiële vaste activa bepaalt deze voorziening.

Kortlopende vorderingen, overlopende activa

Kortlopende vorderingen en overlopende activa worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Op vorderingen wordt, indien noodzakelijk, een voorziening wegens oninbaarheid in mindering gebracht.

Liquide middelen

Liquide middelen bestaan uit kas, banktegoeden en deposito's met een looptijd korter dan twaalf maanden. Liquide middelen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Eigen vermogen

Het eigen vermogen is opgesplitst in algemene reserves en bestemmingsreserves en wordt gewaardeerd tegen nominale waarde. De algemene reserve is het deel van het vermogen dat dient als buffer om algemene risico's op te vangen. De bestemmingsreserves zijn dat deel van het eigen vermogen dat is gereserveerd voor (de dekking van) specifieke uitgaven.

Voorzieningen

Voorzieningen worden gewaardeerd tegen contante waarde en worden gevormd wegens:

- verplichtingen en verliezen waarvan de omvang op de balansdatum onzeker is, doch redelijkerwijs te schatten;

- b. op de balansdatum aanwezige risico's ter zake van bepaalde te verwachten verplichtingen of verliezen waarvan de omvang redelijkerwijs is te schatten;
- c. kosten die in een volgend begrotingsjaar zullen worden gemaakt, indien het maken van die kosten zijn oorsprong mede vindt in het begrotingsjaar of in een voorafgaand begrotingsjaar en de voorziening strekt tot gelijkmatige verdeling van lasten over een aantal begrotingsjaren.

Langlopende schulden

Hier worden de leningen opgenomen met een looptijd langer dan één jaar. De langlopende schulden zijn gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Vlottende passiva

Onder deze post zijn de bedragen opgenomen die binnen één jaar verschuldigd zijn. De vlottende passiva worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Grondslagen voor resultaatbepaling algemeen

Verantwoording van opbrengsten en kosten vindt plaats op het tijdstip waarop de desbetreffende leveringen plaatsvinden of diensten worden verricht. (Voorzienbare) verplichtingen en mogelijke verliezen die hun oorsprong vinden voor het einde van het boekjaar worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden en overigens wordt voldaan aan de voorwaarden voor het opnemen van voorzieningen.

De opbrengsten en kosten worden toegerekend aan het jaar waarop ze betrekking hebben.

- De kosten worden in aanmerking genomen als deze voorzienbaar zijn.
- De opbrengsten worden verantwoord zodra deze zijn gerealiseerd.

3.3 TOELICHTING OP DE BALANS

1. Immateriële vaste activa

Immateriële vaste activa (bedragen x € 1.000)	Boekwaarde 01-01-2024	Onderhanden werk	Investing 2024	Afschrijving 2024	Bijdragen 2024	Boekwaarde 31-12-2024
Werken in exploitatie						
Onderzoek en ontwikkeling	6.282	694	0	1.764	0	5.213
Geactiveerde bijdragen aan het rijk	9.649	3.311	0	3.206	0	9.754
Totaal werken in exploitatie	15.932	4.005	0	4.970	0	14.967
Onderhanden werken						
Onderzoek en ontwikkeling	2.436	-694	2.073	0	1.074	2.741
Geactiveerde bijdragen aan het rijk	0	-3.311	3.311	0	0	0
Totaal onderhanden werken	2.436	-4.005	5.384	0	1.074	2.741
Totaal immateriële vaste activa	18.368	0	5.384	4.970	1.074	17.708

2. Materiële vaste activa

Materiële vaste activa (bedragen x € 1.000)	Boekwaarde 01-01-2024	Onderhanden werk	(Des) Investering 2024	Afschrijving 2024	Bijdragen 2024	Boekwaarde 31-12-2024
Werken in exploitatie						
Gronden en terreinen	1.905	0	0	0	0	1.905
Vervoermiddelen en werktuigen	4.361	620	0	784	0	4.196
Overige materiële vaste activa *)	5.439	2.038	0	791	0	6.687
Bedrijfsgebouwen	3.743	3	0	229	0	3.517
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	185.574	26.523	0	14.029	0	198.068
Totaal werken in exploitatie	201.021	29.184	0	15.833	0	214.373
Onderhanden werken						
Gronden en terreinen	0	0	442	0	0	442
Vervoermiddelen en werktuigen	0	-620	620	0	0	0
Overige materiële vaste activa *)	2.191	-2.038	2.076	0	0	2.228
Bedrijfsgebouwen	37	-3	37	0	0	71
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	83.510	-26.523	136.531	0	60.762	132.756
Totaal onderhanden werken	85.738	-29.184	139.705	0	60.762	135.497
Totaal materiële vaste activa	286.759	0	139.705	15.833	60.762	349.869

3. Financiële vaste activa

Onder deze post is het aandelenbezit in de Nederlandse Waterschapsbank N.V. en de N.V. Groninger Monumenten Fonds opgenomen. In 2024 is de N.V. Groninger Monumenten Fonds opgeheven.

Financiële vaste activa (bedragen x € 1.000)	31-12-2024	31-12-2023
Kapitaalverstrekkingen aan		
Nederlandse Waterschapsbank N.V.		
1.107 aandelen A à € 115 nominaal en volgestort	127	127
170 aandelen B à € 460 nominaal, waarop 25% gestort	20	20
Agio bij aankoop aandelen	7	7
Groninger Monumentenfonds N.V.		
110 aandelen à € 1.000 nominaal en volgestort	0	110
Totaal kapitaalverstrekkingen	154	264
Totaal financiële vaste activa	154	264

4. Liquide middelen

Liquide middelen (bedragen x € 1.000)	31-12-2024	31-12-2023
Kasmiddelen en cheques	0	1
Overige bank- en girotegoeden	6.119	5.900
Totaal liquide middelen	6.119	5.901

5. Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan een jaar

Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan een jaar (bedragen x € 1.000)	31-12-2024	31-12-2023
Ministerie van Financiën	50.233	11.277
Totaal	50.233	11.277

Decentrale overheden moeten overtollige middelen, boven een vastgestelde drempel, afstorten bij het ministerie van Financiën. Het toetsen of de regeling op de juiste wijze wordt uitgevoerd, vindt plaats op kwartaalbasis. Sinds 1 juli 2022 is de drempel 2% van de begroting. Hiermee is de drempel voor 2024 € 2.530.661. Deze drempel is in 2024 niet overschreden.

6. Kortlopende vorderingen

Kortlopende vorderingen (bedragen x € 1.000)	31-12-2024	31-12-2023
Vorderingen op belastingdebiteuren		
Debiteuren belastingen	14.457	13.836
Af: voorziening oninbaar	-922	-1.160
Totaal vorderingen op belastingdebiteuren	13.535	12.676
Overige vorderingen		
Vorderingen als gevolg van subsidies en bijdragen	952	1.713
Overige vorderingen	10.381	6.331
Af: voorziening oninbaar debiteuren overig	-616	-232
Totaal overige vorderingen	10.718	7.812
Totaal kortlopende vorderingen	24.253	20.488

De stijging van de belasting debiteuren ligt in lijn met de toename van de opgelegde belastingen.

Toelichting overige vorderingen

In de post overige vorderingen is een vordering opgenomen op het Noordelijk Belastingkantoor van € 5.357.890 voor de belastinginkomsten van december 2024. Deze zijn in januari 2025 door het Noordelijk Belastingkantoor betaald aan het waterschap. Daarnaast is er een vordering als gevolg van subsidies en bijdragen van € 952.250. Het restant van de overige vorderingen is niet direct opeisbaar. Het te vorderen bedrag Debiteuren belastingen per 31 december 2024 en de opbouw van de voorziening is als volgt:

Debiteuren belastingen (bedragen x € 1.000)	31-12-2024	31-12-2023
Vordering en voorziening ultimo		
Debiteuren voorgaande jaren	1.571	1.430
Debiteuren lopend boekjaar	12.886	12.406
Totaal debiteuren belastingen	14.457	13.836

7. Overlopende activa

Overlopende activa (bedragen x € 1.000)	31-12-2024	31-12-2023
Vooruitbetaalde kosten van verzekeringspremies en onderhoudscontracten	87	107
Nog op te leggen aanslagen	1.480	2.407
Nog te ontvangen subsidies en bijdragen		
De Europese Unie	0	0
Het Rijk	19.437	9.644
Provincies	65	0
Overige openbare lichamen	4.999	5.144
Overige overlopende activa	480	583
Totaal overlopende activa	26.548	17.885

Verloopoverzicht nog te ontvangen subsidies en bijdragen (bedragen x € 1.000)	De Europese Unie	Het Rijk	Provincies	Overige openbare lichamen	Totaal
Stand 1 januari	0	9.644	0	5.144	14.788
Toevoegingen	0	46.843	65	3.017	49.925
De ontvangen bedragen	0	-37.050	0	-3.162	-40.212
Stand 31 december	0	19.437	65	4.999	24.502

8. Eigen vermogen

Eigen vermogen (bedragen x € 1.000)	31-12-2024	31-12-2023
Het eigen vermogen bestaat uit		
Algemene reserve (8.1)	17.256	16.251
Overige bestemmingsreserves (8.2)	7.089	6.948
Nog te bestemmen resultaat	3.467	3.017
Totaal eigen vermogen	27.813	26.215
Het nog te bestemmen resultaat 2023 is als volgt bestemd en verwerkt		
Algemene reserves - Watersysteembeheer		3.223
Algemene reserves - Zuiveringsbeheer		-217
Overige bestemmingsreserves		11
Totaal bestemming exploitatieresultaat 2023		3.017

Het exploitatieresultaat 2023 bedroeg € 3.017.000 positief. Bij vaststelling door het algemeen bestuur is een bedrag van € 3.223.000 toegevoegd aan de algemene reserve Watersysteem en is een bedrag van € 217.000 onttrokken aan de algemene reserve Zuiveren. Aan de bestemmingsreserves is een bedrag van € 11.000 toegevoegd. De bespaarde rente op het eigen vermogen wordt ten gunste gebracht van de exploitatie.

8.1 Algemene reserve

De samenstelling van de algemene reserve (bedragen x € 1.000)	31-12-2024	01-01-2024	01-01-2023
Watersysteembeheer	12.922	10.948	8.009
Zuiveringsbeheer	4.335	5.303	4.724
Totaal algemene reserves	17.257	16.251	12.733

Het verloop van de algemene reserve

Het verloop van de algemene reserve (bedragen x € 1.000)	Watersysteembeheer	Zuiveringsbeheer	Totaal
Stand per 1 januari 2024	10.948	5.303	16.251
Exploitatieresultaat 2023	3.223	-217	3.006
Toevoegingen 2024	0	0	0
Vermindering 2024	-1.249	-751	-2.000
Stand per 31 december 2024	12.922	4.335	17.257

8.2 Overige bestemmingsreserve

Samenstelling van de bestemmingsreserves (bedragen x € 1.000)	31-12-2024	01-01-2024	01-01-2023
Watersysteembeheer			
1. De Slokkert	100	120	149
2. Onderhoudsbaggeren in stedelijk gebied	44	44	44
3. FES waterbodemsanering	851	907	964
Totaal watersysteembeheer	995	1.072	1.157
Zuiveringsbeheer			
1. Reserve beheer oude leidingen	6.094	5.876	5.717
Totaal zuiveringsbeheer	6.094	5.876	5.717
Totaal bestemmingsreserves	7.089	6.948	6.873

Verloop van de bestemmingsreserves

Verloop van de bestemmingsreserves (bedragen x € 1.000)	Watersysteembeheer	Zuiveringsbeheer	Algemeen	Totaal
Stand per 1 januari 2024	1.072	5.876	0	6.949
Resultaatbestemming 2023	11	0	0	11
Toevoegingen 2024	0	218	0	218
Onttrekkingen 2024	-88	0	0	-88
Stand per 31 december 2024	995	6.094	0	7.089

Toelichting per bestemmingsreserve

Watersysteembeheer

1. De Slokkert

Deze reserve wordt de komende jaren ingezet voor de exploitatiekosten van dit poldergemaal, gevestigd in Bovensmilde. Conform begroting is in het boekjaar € 31.000 ten laste van deze reserve gebracht. Vanuit de resultaatbestemming 2023 is rente toegevoegd. Gezien het specifieke karakter van deze bestemming blijft deze reserve gehandhaafd. Aan het eind van boekjaar 2024 is het saldo van deze reserve € 100.000.

2. Onderhoudsbaggeren in stedelijk gebied

Deze reserve is ontstaan uit een (restant) bijdrage over verschillende baggerprojecten binnen stedelijk gebied, waarvoor in het kader van de Subbid-regeling een bijdrage was aangevraagd. Op deze regeling is in totaal ruim € 1 miljoen ontvangen. Het restant van € 297.000 is in 2010 ondergebracht in deze bestemmingsreserve en is bedoeld voor extra baggerwerk. Een deel van deze gelden, € 160.000, is in 2010 door het algemeen bestuur geoormerkt voor het jaarlijks terugkerend (onderhouds)baggeren van de haven en de vaargeul van Noordpolderzijk.

Gedurende 5 jaar wordt hiervoor € 32.000 onttrokken. Dit heeft tot nog toe plaatsgevonden in de jaren 2011, 2012 en 2013. In 2019 heeft een onttrekking plaatsgevonden van € 27.000 voor het baggeren van Noordpolderzijk en eveneens heeft hiervoor in 2020 een onttrekking van € 48.000 voor plaatsgevonden. Per ultimo 2024 is het saldo van deze reserve € 44.000.

3. FES waterbodemsanering

Deze reserve is voortgekomen uit de sanering van de voormalige persleiding Groningen - Delfzijl. Het ministerie van VROM heeft aan dit project bijgedragen in de vorm van het beschikbaar stellen van subsidie (FES-gelden). Als voorwaarde voor het niet terug hoeven te betalen van de niet gebruikte FES-gelden is gesteld dat de vrijvallende middelen ingezet moeten worden voor bodemsaneringsprojecten. Het algemeen bestuur heeft besloten deze gelden te bestemmen voor de toekomstige waterbodemsanering van het Winsumerdiep en/of het Damsterdiep. In 2013 is bestuurlijk besloten een bedrag van € 1,1 miljoen te oormerken voor baggerwerkzaamheden ten behoeve van de realisatie van het Dijkpark Garmerwolde. Conform het AB-besluit van 13 april 2013 heeft in 2024 een onttrekking plaats gevonden van € 57.000 ter dekking van een deel van de kapitaalslasten van het Dijkpark Garmerwolde.

Zuiveringsbeheer

1. Beheer oude leidingen

Deze reserve is door de Provincie Groningen (dienst Zuiveringsbeheer Provincie Groningen) gevormd voor het opruimen van buiten gebruik gestelde leidingen binnen de provincie. De waterschappen Noorderzijvest en Hunze en Aa's hebben de reserve in gemeenschappelijk beheer waarbij het dagelijkse beheer wordt uitgeoefend door Waterschap Noorderzijvest. In de 'Gemeenschappelijke regeling samenwerking' zijn de afspraken betreffende het beheer en de bestemming van de reserve vastgelegd. De waterschappen gaan er vooralsnog vanuit dat de reserve na veertig jaar zal worden aangewend voor het amoveren van de leidingen en dat de reserve dan van voldoende omvang is. Voortijdige onttrekkingen aan het fonds zullen het beoogde rendement negatief beïnvloeden. Er worden geen eigen middelen van de waterschappen toegevoegd. De gevormde bestemmingsreserve kan niet zondermeer worden verdeeld over de beide waterschappen omdat de betreffende

afzonderlijke persleidingen niet toe te rekenen zijn aan één van de beide waterschappen ten gevolge van grensoverschrijdend gebruik in het verleden. Vanaf 1 juli 2002 waren de gelden van dit fonds belegd. In juni 2017 is vanwege afnemende omvang van de beleggingen door de fondsbeheerder besloten over te gaan tot liquidatie en worden de gelden van het fonds oude leidingen in rekening-courant gehouden. Over 2024 heeft dit een bate van € 218.000 opgeleverd en is niets onttrokken. Het saldo van deze reserve is aan het eind van het boekjaar 2024 € 6.094.000.

Algemeen

1. Nog te bestemmen resultaat € 3.467.000

In afwachting van besluitvorming is het resultaat ad € 3.467.000 (positief) afzonderlijk op de balans opgenomen als onderdeel van het eigen vermogen.

9. Voorzieningen

Samenstelling van de voorzieningen (bedragen x € 1.000)	31-12-2024	31-12-2023
Arbeidsgerelateerde verplichtingen (8.1)		
1. Pensioen- en wachtgeld bestuur	2.548	2.311
2. WW rechten voormalig personeel	65	125
4. Rechten uitkering jubileum 25 en 40 jaar	592	592
Totaal		
Totaal voorzieningen	3.205	3.028
Verloop van de voorzieningen		
Stand per 1 januari 2024		3.028
Toevoeging ten laste van de exploitatie		272
Onttrekking ten laste van de voorziening		-94
Stand per 31 december 2024		3.206

9.1 Arbeidsgerelateerde verplichtingen

1. Pensioen- en (wachtgeld)voorzieningen bestuur

De voorziening heeft betrekking op het voormalige en huidige bestuur van het waterschap c.q. de rechtsvoorgangers. In 2010 is voor het eerst de pensioenverplichting van de zittende bestuursleden opgenomen. De actuariële berekening van de contante waarde van de toekomstige pensioenverplichtingen wordt jaarlijks door een extern deskundige uitgevoerd. Per ultimo 2024 leiden de berekeningen tot een dotatie van € 237.000 op de voorziening.

2. WW-rechten voormalig personeel

De voorziening heeft betrekking op toekomstige uitgaven van voormalig personeel in het kader van de werkloosheidswet. Deze voorziening is nieuw gevormd in 2014. Aan WW-uitkeringen voormalig personeel werd € 23.000 betaald. Per ultimo boekjaar heeft een vrijval plaatsgevonden ter hoogte van € 37.000.

3. Rechten uitkering jubileum 25 en 40 jaar

De voorziening heeft betrekking op toekomstige lasten van huidig personeel in het kader van het recht op een jubileumuitkering bij 25 en/of 40 jaar overheidsdienst. Deze voorziening is nieuw gevormd in 2014. Aan jubileumuitkeringen werd in 2024 € 34.000 betaald. Per ultimo boekjaar heeft een dotatie plaatsgevonden ter hoogte van € 35.000.

10. Vaste schulden

Saldo van de vaste schulden (bedragen x € 1.000)	31-12-2024	31-12-2023
Onderhandse leningen binnenlandse banken	362.216	276.339
Waarborgsommen	39	38
Totaal vaste schulden	362.256	276.377
Verloopoverzicht onderhandse leningen (bedragen x € 1.000)	31-12-2024	31-12-2023
Stand per 1 januari	276.377	292.998
Opgenomen lening	100.000	0
Vervroegde aflossing(herfinanciering)	0	0
Aflossing leningen	-14.123	-16.623
Ontvangen waarborgsommen	2	2
Stand per 31 december	362.256	276.377

Aflossing vindt plaats op lineaire basis. Uitzondering hierop vormt een lening ad. € 33 miljoen. Hierop wordt in 2025 voor het eerst afgelost. De rentelast over de vaste schulden ultimo 2024 bedraagt € 5.953.297 (2023: € 4.162.723). De aflossingsverplichting voor volgend boekjaar betreft € 23.178.917.

11. Netto vlottende schulden

De overige netto vlottende schulden zijn goederen en diensten die zijn geleverd in 2024, maar waarvoor in 2024 nog geen factuur is ontvangen.

Korlopende schulden (bedragen x € 1.000)	31-12-2024	31-12-2023
Nederlandse Waterschapsbank (rekening-courant)	21.810	18.524
Schulden aan leveranciers	30.420	14.620
Schulden in verband met te betalen belastingen, sociale- en pensioenpremies	2.352	1.767
Overige netto vlottende schulden	10.115	9.179
Totaal kortlopende schulden	64.697	44.090

12. Overlopende passiva

Overlopende passiva (bedragen x € 1.000)	31-12-2024	31-12-2023
Reservering verlofdagen	2.255	2.042
Transitorische rente	3.752	1.848
Vooruit ontvangen bedragen		
Het Rijk	7.277	6.325
Provincies	3.137	1.012
Overige openbare lichamen	492	3
Totaal overlopende passiva	16.912	11.231

Verloopoverzicht vooruit ontvangen bedragen (bedragen x € 1.000)	Het Rijk	Provincies	Sisa 2024 001863	Sisa 2023 079922	Overige openbare lichamen	Totaal
Stand 1 januari	6.325	529	0	483	3	7.341
Toevoegingen	18.850	1.801	675	0	643	21.969
De vrijgevallen bedragen	-17.897	0	0	-351	-156	-18.404
Stand 31 december	7.277	2.330	675	132	492	10.905

Niet uit de balans blijvende verplichtingen

Investeringsverplichtingen

Betrekking hebbend op de materiële vaste activa zijn per ultimo 2024 investeringsverplichtingen aangegaan tot een bedrag van € 115,4 miljoen.

Leaseverplichting

Ultimo 2024 is de totale operationele leaseverplichting € 1,5 miljoen voor 48 bedrijfswagens. Voor 2025 is de verplichting € 0,4 miljoen. Voor de bedrijfswagens zijn meerjarige full operational leaseovereenkomsten afgesloten: 22 wagens hebben een looptijd van 6 jaar, 1 wagen met een looptijd van 5 jaar, 3 wagens met een looptijd van 4 jaar; 1 wagen met een looptijd van 3 jaar; 7 wagens met een looptijd van 1 jaar en 14 wagens met een looptijd van 1 jaar.

Kredietfaciliteit

Voor het begrotingsjaar 2024 heeft het waterschap een kredietfaciliteit bij de Nederlandse Waterschapsbank ter hoogte van maximaal € 27 miljoen. Voor de rekening 'Schatkistbankieren' bij de Nederlandse Waterschapsbank is de intradaglimiet vastgesteld op € 5 miljoen.

Garantstelling Unie van waterschappen

In 2015 heeft het waterschap een garantstelling afgegeven aan de Unie van Waterschappen voor het doorlopend krediet van € 2,0 miljoen. Het aandeel van Noorderzijvest bedraagt 3,0% (verhouding in aandeel contributie).

Borgstelling Unie van waterschappen

In 2017 heeft het waterschap een borgstelling afgegeven aan de Unie van Waterschappen voor de lening ad € 6.013.000. De totale borgstelling wordt verdeeld in de verhouding die ook geldt voor de verdeling van de Uniecontributie.

3.4 EXPLOITATIEREKENING

Exploitatierkening naar kosten en opbrengsten

Lasten- en batensoorten (bedragen × € 1.000)	Jaarrekening 2024	Gewijzigde begroting	Begroting 2024	Jaarrekening 2023
Lasten				
Rente	7.011	5.253	7.010	3.686
Afschrijvingen	20.802	20.817	21.062	21.119
Subtotaal kapitaallasten	27.814	26.070	28.072	24.805
Salarissen huidig personeel en bestuurders	24.705	24.139	27.471	21.598
Uitkeringen aan voormalig personeel en bestuurders	222	515	515	307
Sociale lasten	6.428	6.161	6.778	5.765
Overige personeelslasten	1.836	1.840	1.527	1.562
Personeel van derden	3.250	3.145	2.145	3.991
Subtotaal personeelslasten	36.442	35.800	38.437	33.222
Gebruiks- en verbruiksgoederen	13.044	11.774	12.032	8.864
Energiekosten	6.604	6.631	6.398	6.139
Huren, pachten en rechten	1.004	1.086	900	664
Verzekeringen	648	621	525	620
Belastingen	225	224	215	206
Onderhoud door derden	10.580	12.591	11.295	11.288
Diensten door derden en bijdragen aan derden	18.217	18.369	19.651	17.110
Subtotaal goederen en diensten	50.322	51.296	51.015	44.891
Toevoegingen aan voorzieningen	272	0	0	271
Toevoegingen aan reserves	218	0	0	0
Onvoorzien	0	10	10	0
Afschrijving van boekverliezen	62	0	0	0
Aandeel en doorberekende kosten	0	0	0	0
Voordelig resultaat	3.467	2.831	0	3.017
Totaal lasten	118.598	116.006	117.533	106.205
Baten				
Rentebaten	2.007	182	181	324
Dividenden	1.298	1.298	1.000	1.298
Baten in verband met salarissen en sociale lasten	473	369	467	581
Opbrengst werken voor derden en eigendommen	15.123	14.591	14.952	15.030
Waterschapsbelastingen	91.528	91.306	91.984	85.113
Bijdragen van derden	1.130	704	324	558
Onttrekkingen aan voorzieningen	94	350	260	230
Onttrekkingen aan reserves	2.306	2.088	2.088	96
Doorberekeningen aan investeringen	4.639	5.119	6.278	2.975
Nadelig resultaat	0	0	0	0
Totaal baten	118.598	116.006	117.533	106.205

Exploitatierkening naar programma

Totaal resultaat per programma (bedragen × € 1.000)	Jaarrekening 2024	Gewijzigde begroting	Begroting 2024
Veilig leven met water	12.365	12.194	12.678
Voldoende en gezond water	28.686	28.525	29.190
Gezuiverd water	21.626	21.298	20.458
Organisatie en omgeving	27.383	28.457	31.656
Totaal resultaat voor belasting/bijdrage reserve	90.061	90.476	93.984
Belastingopbrengsten	-91.528	-91.306	-91.984
Bijdrage reserves	-2.000	-2.000	-2.000
Nog te bestemmen resultaat	-3.467	-2.830	0

Exploitatierkening naar kostendrager Watersysteembeheer

Watersysteembeheer (bedragen × € 1.000)	Jaarrekening 2024	Gewijzigde begroting	Begroting 2024
Netto lasten	58.840	56.810	59.374
Bedrag voor onvoorzien	0	5	5
Algemene opbrengsten (dividend, rente)	-2.050	-778	-628
Totaal netto lasten	56.790	56.037	58.751
Belastingopbrengsten	59.738	59.629	59.391
Kwijtscheldingen	-1.624	-1.514	-1.583
Afkoop incassorisico / invorderingsrente	-113	-386	-386
Netto belastingopbrengst	58.001	57.729	57.423
Resultaat voor bestemming	1.211	1.692	-1.328
Toevoeging aan bestemmingsreserves	0	-8	-8
Toevoeging aan algemene reserves	0	0	0
Bijdrage uit bestemmingsreserves	88	88	88
Bijdrage uit algemene reserves	1.249	1.249	1.249
Nog te bestemmen resultaat	2.547	3.021	1

De taak Watersysteembeheer sluit met een positief saldo van € 1.211.000 tegen een verwacht positief resultaat in de gewijzigde begroting van € 1.692.000. Het uiteindelijke nog te bestemmen resultaat bedraagt € 2.547.000 positief.

Exploitatierkening naar kostendrager Zuiveringsbeheer

Zuiveringsbeheer (bedragen × € 1.000)	Jaarrekening 2024	Gewijzigde begroting	Begroting 2024
Netto lasten	34.614	35.215	35.861
Bedrag voor onvoorzien	0	5	5
Algemene opbrengsten (dividend, rente)	-1.256	-703	-553
Totaal netto lasten	33.358	34.517	35.313
Belastingopbrengsten	35.606	35.592	36.709
Kwijtscheldingen	-1.950	-1.886	-2.017
Afkoop incassorisico / invorderingsrente	-128	-130	-130
Netto belastingopbrengst	33.528	33.576	34.560
Resultaat voor bestemming	170	-941	-753
Toevoeging aan bestemmingsreserves	0	0	0
Toevoeging aan algemene reserves	0	0	0
Bijdrage uit bestemmingsreserves	0	0	0
Bijdrage uit algemene reserves	751	751	751
Nog te bestemmen resultaat	921	-190	0

De taak Zuiveringsbeheer sluit met een positief saldo van € 170.000 tegenover een verwacht negatief resultaat in de gewijzigde begroting € 941.000.

Bestemming van het resultaat 2024

Het algemeen bestuur geeft een bestemming aan het resultaat 2024. In afwachting van de besluitvorming is het resultaat ad € 3.467.000 afzonderlijk op de balans opgenomen als onderdeel van het eigen vermogen. Het waterschap heeft één bestemmingsreserve die op het noodzakelijke prijspeil worden gehouden door middel van het toevoegen van rente. Het betreft de reserve gemaal De Slokkert. Rentetoevoeging aan reserves vinden via de resultaatbestemming (indirect) plaats.

Totaal (bedragen × € 1.000)	Jaarrekening 2024	Gewijzigde begroting	Begroting 2024
Totaal resultaat voor bestemming	1.380	751	-2.079
Totaal bijdrage uit algemene reserve	2.000	2.000	2.000
Totaal onttrekking uit bestemmingsreserve	0	-8	-8
Totaal bijdrage uit bestemmingsreserve	88	88	88
Nog te bestemmen resultaat	3.467	2.831	1

Voorstel bestemming van het resultaat 2024

Voorstel bestemming resultaat 2024 (bedragen × € 1.000)	Watersysteembeheer	Zuiveringsbeheer	Totaal
Betreft			
Rentetoevoeging bestemmingsreserve De Slokkert	11	0	11
Algemene reserve (per saldo)	2.536	921	3.457
Totaal	2.547	921	3.467

3.5 TOELICHTING OP DE EXPLOITATIEREKENING

Toelichting lasten

Kapitaallasten

Kapitaallasten (bedragen × € 1.000)	Jaarrekening 2024	Gewijzigde begroting	Begroting 2024	Jaarrekening 2023
Lasten				
Rente	7.011	5.253	7.010	3.686
Afschrijving van activa	20.802	20.817	21.062	21.119
Totaal lasten	27.814	26.070	28.072	24.805

De kapitaallasten 2024 zijn € 1,7 miljoen hoger dan de gewijzigde begroting door hogere rentelasten. De rentebaten zijn in de jaarrekening gepresenteerd bij de baten.

Personeelslasten

Personeelslasten (bedragen × € 1.000)	Jaarrekening 2024	Gewijzigde begroting	Begroting 2024	Jaarrekening 2023
Lasten				
Salariskosten en sociale lasten	31.133	30.300	34.249	27.363
Personeel van derden	3.250	3.145	2.145	3.991
Overige personeelslasten	2.058	2.355	2.042	1.868
Totaal lasten	36.442	35.800	38.437	33.222

Salariskosten en sociale lasten

De salariskosten en sociale lasten zijn hoger dan de gewijzigde begroting. De werkelijke bezetting eind 2024 is 322 en is 12 fte minder dan oorspronkelijk begroot. Een groot deel van de personeelskosten is verschoven naar personeel van derden, door de inhuur op de vacatureruimte.

Personeel van derden

Deze post heeft betrekking op vervanging wegens langdurig zieken en vervanging wegens zwangerschaps- en bevallingsverlof, inhuur van derden op vacatureruimte en inhuur van derden wegens extra werkzaamheden. De hogere kosten worden met name veroorzaakt door inhuur op de vacatureruimte.

Overige personeelslasten

De realisatie van de overige personeelslasten ligt in lijn met de verwachting.

Gebruiks- en verbruiksgoederen

Gebruiks- en verbruiksgoederen (bedragen × € 1.000)	Jaarrekening 2024	Gewijzigde begroting	Begroting 2024	Jaarrekening 2023
Lasten				
Gebruiks- en verbruiksgoederen	13.044	11.774	12.032	8.864
Totaal lasten	13.044	11.774	12.032	8.864

De kosten gebruiksgoederen zijn € 1,3 miljoen hoger dan de gewijzigde begroting voornamelijk door hogere kosten onderhoudsmaterialen.

Energiekosten

Energiekosten (bedragen × € 1.000)	Jaarrekening 2024	Gewijzigde begroting	Begroting 2024	Jaarrekening 2023
Lasten				
Energie, water en brandstof	6.604	6.631	6.398	6.139
Totaal lasten	6.604	6.631	6.398	6.139

Uitvoering 2024 liggen de energie kosten in lijn met de gewijzigde begroting.

Huren, pachten, rechten, verzekeringen en belastingen

Huren, pachten, rechten, verzekeringen en belastingen (bedragen × € 1.000)	Jaarrekening 2024	Gewijzigde begroting	Begroting 2024	Jaarrekening 2023
Lasten				
Huren, pachten en rechten	1.004	1.086	900	664
Verzekeringen	648	621	525	620
Belastingen	225	224	215	206
Totaal lasten	1.877	1.931	1.640	1.490

De gerealiseerde kosten voor huren, pachten, rechten, verzekeringen en belastingen liggen in lijn met de gewijzigde begroting.

Onderhoud door derden

Onderhoud door derden (bedragen × € 1.000)	Jaarrekening 2024	Gewijzigde begroting	Begroting 2024	Jaarrekening 2023
Lasten				
Onderhoud door derden	10.580	12.591	11.295	11.288
Totaal lasten	10.580	12.591	11.295	11.288

De kosten van onderhoud en beheer van de transportstelsels en de RWZI locaties laat een voordeel zien ten opzichte van de gewijzigde begroting.

Diensten en bijdragen derden

Diensten en bijdragen derden (bedragen × € 1.000)	Jaarrekening 2024	Gewijzigde begroting	Begroting 2024	Jaarrekening 2023
Lasten				
Diensten en bijdragen derden	18.217	18.369	19.651	17.110
Totaal lasten	18.217	18.369	19.651	17.110

De diensten en bijdragen derden laat een voordeel zien van € 0,2 miljoen ten opzichte van de gewijzigde begroting door lagere kosten ondersteunende diensten ICT en uitstel van Verklaring Vitale sector Waterschappen.

Toevoegingen aan voorzieningen

Toevoegingen aan voorzieningen (bedragen × € 1.000)	Jaarrekening 2024	Gewijzigde begroting	Begroting 2024	Jaarrekening 2023
Lasten				
Toevoeging pensioen- en wachtgeldbestuur	237	0	0	0
Toevoeging voorziening personeel	0	0	0	0
Toevoeging voorziening WW-rechten voormalig personeel	0	0	0	0
Toevoeging voorziening uitkering jubileum huidig personeel 25 en 40 jaar	35	0	0	271
Totaal lasten	272	0	0	271

In 2024 is € 237.000 toegevoegd aan de voorziening voor pensioenen/wachtgeld (voormalig) bestuur. De toevoeging aan de voorziening uitkering jubileum betreft een dotatie en brengt deze voorziening op het gewenste niveau.

Toevoegingen aan reserves

Toevoegingen aan reserves (bedragen × € 1.000)	Jaarrekening 2024	Gewijzigde begroting	Begroting 2024	Jaarrekening 2023
Toevoegingen bestemmings-reserve Fonds Oude Leidingen	218	0	0	0
Totaal toevoegingen aan reserves	218	0	0	0

De gelden van het fonds oude leidingen worden in rekening courant gehouden. Over 2024 heeft dit een bate van € 218.000 opgeleverd. Deze is toegevoegd aan de bestemmingsreserve.

Boekverliezen en onvoorzien

Boekverliezen en onvoorzien	Jaarrekening 2024	Gewijzigde begroting	Begroting 2024	Jaarrekening 2023
Lasten				
Afschrijving van boekverliezen	0	10	10	0
Onvoorzien	62	0	0	0
Totaal lasten	62	10	10	0

Aanwending uit de post onvoorzien heeft in 2024 niet plaatsgevonden. In 2024 is de N.V. Groninger Monumentenfonds opgeheven wat geresulteerd heeft in een boekverlies van € 62.000.

Toelichting baten

Rentebaten

Rentebaten (bedragen × € 1.000)	Jaarrekening 2024	Gewijzigde begroting	Begroting 2024	Jaarrekening 2023
Baten				
Rentebaten	2.007	182	181	324
Totaal baten	2.007	182	181	324

Dit betreft de rente baten Schatkistbankieren en de interne rente, namelijk de berekende bespaarde rente over het eigen vermogen en de voorzieningen. De rente over het eigen vermogen wordt niet toegevoegd aan de reserves.

Dividenden

Dividenden (bedragen × € 1.000)	Jaarrekening 2024	Gewijzigde begroting	Begroting 2024	Jaarrekening 2023
Baten				
Dividenden	1.298	1.298	1.000	1.298
Totaal baten	1.298	1.298	1.000	1.298

In 2024 is er een dividenduitkering over 2024 toegezegd van de Nederlandse Waterschapsbank. De betaling van het dividend over 2023 heeft in het boekjaar plaatsgevonden.

Personeelsbaten

Personeelsbaten (bedragen × € 1.000)	Jaarrekening 2024	Gewijzigde begroting	Begroting 2024	Jaarrekening 2023
Baten				
Personeelsbaten	473	369	467	581
Totaal baten	473	369	467	581

De personeelsbaten vallen ten opzichte van de gewijzigde begroting € 0,1 miljoen hoger uit en hebben betrekking op baten als gevolg van uitgeleend personeel en/of inzet op door derden gefinancierde projecten.

Opbrengst werken voor derden en eigendommen

Opbrengst werken voor derden en eigendommen (bedragen × € 1.000)	Jaarrekening 2024	Gewijzigde begroting	Begroting 2024	Jaarrekening 2023
Baten				
Opbrengst werken voor derden	14.655	14.443	14.804	14.652
Opbrengst eigendommen	468	148	148	378
Totaal baten	15.123	14.591	14.952	15.030

Ten opzichte van de gewijzigde begroting zijn de opbrengsten voor derden en eigendommen € 0,5 miljoen hoger.

Waterschapsbelastingen verdeeld naar kostendragers

Waterschapsbelasting verdeeld naar kosten dragers (bedragen × € 1.000)	Jaarrekening 2024	Gewijzigde begroting	Begroting 2024	Vershil met gewijzigde begroting
Watersysteembeheer				
Omslagen en verontreinigingsheffing	59.738	59.629	59.391	109
Kwijtscheldingen	-1.624	-1.514	-1.583	-110
Oninbare baten	-118	-386	-386	268
Invorderingsrente / Vervolgingskosten	5	0	0	5
Totaal Watersysteembeheer	58.001	57.729	57.422	2.525
Zuiveringsbeheer				
Zuiveringsheffing	35.606	35.592	36.709	14
Kwijtscheldingen	-1.950	-1.886	-2.017	-64
Oninbare baten	-128	-130	-130	2
Invorderingsrente / Vervolgingskosten	0	0	0	0
Totaal Zuiveringsbeheer	33.528	33.576	34.562	-48
Totaal opbrengsten waterschapsbelasting	91.528	91.305	91.984	224

Waterschapsbelastingen

Vershil waterschapsbelasting t.o.v. aangepaste begroting verdeeld naar 2024 en voorgaande jaren (bedragen × € 1.000)	Jaarrekening 2024	2023 en vorige jaren	Totaal
Omslag gebouwd - buitendijks	36	8	44
Omslag gebouwd - binnendijks	-77	-463	-540
Omslag ongebouwd - buitendijks	-7	0	-7
Omslag ongebouwd - binnendijks	385	-249	135
Omslag ongebouwd - wegen	26	-20	7
Omslag natuur	-18	-3	-20
Ingezetenenomslag	159	-73	86
Verontreinigingsheffing woningen	0	-1	-2
Verontreinigingsheffing bedrijven	-16	-23	-40
Zuiveringsheffing woningen	978	145	1.122
Zuiveringsheffing bedrijven	723	-744	-21
Totaal baten	2.189	-1.425	765
Kwijtscheldingen / oninbaar / afkoop			-309
Totaal verschil t.o.v. begroting			455

De opbrengst van de waterschapsbelasting laat ten opzichte van de begroting een nadeel zien van € 0,5 miljoen. Voor een uitgebreide toelichting op de waterschapsbelasting verwijzen wij naar hoofdstuk 2.5 van het jaarverslag.

Bijdragen van derden

Bijdragen van derden (bedragen × € 1.000)	Jaarrekening 2024	Gewijzigde begroting	Begroting 2024	Jaarrekening 2023
Baten				
Bijdragen van derden	1.130	704	324	558
Totaal baten	1.130	704	324	558

Deze baten vallen gunstiger uit als gevolg van diverse schade-uitkeringen en bijdragen voor baggerwerkzaamheden.

Onttrekkingen aan voorzieningen

Onttrekkingen aan voorzieningen (bedragen × € 1.000)	Jaarrekening 2024	Begroting 2024	Vershil
Bestuur			
Uitkeringen pensioen / wachtgeld voormalig bestuur	0	180	-180
Personeel			
Onttrekking rechten jubileum 25 en 40 jaar	34	40	-6
Onttrekking WW-rechten voormalig personeel	23	40	-17
Vrijval WW-rechten voormalig personeel	37	0	37
Totaal onttrekking	94	260	-166

In 2024 is aan de voorziening € 34.000 onttrokken wegens uitkering van jubileumrechten. Aan de voorziening WW-rechten is in 2022 € 23.000 onttrokken voor betaalde uitkeringen en heeft na herberekening aan het einde van boekjaar 2024 een vrijval van € 37.000 plaatsgevonden.

Onttrekkingen aan reserves

Onttrekking aan reserves (bedragen × € 1.000)	Jaarrekening 2024	Begroting 2024	Vershil
Onttrekkingen algemene reserve			
Watersysteembeheer	1.249	1.249	-0,48
Zuiveringsbeheer	751	751	0
Totaal onttrekkingen algemene reserve	2.000	2.000	0
Onttrekkingen bestemmingsreserves Watersysteembeheer			
Gemaal De Slokkert	31	31	0
FES-gelden waterbodemsanering	57	57	0
Totaal onttrekkingen bestemmingsreserves Watersysteembeheer	88	88	0
Onttrekkingen bestemmingsreserves Zuiveringsbeheer			
Beheer oude leidingen	218	0	218
Totaal onttrekkingen bestemmingsreserves Zuiveringsbeheer	218	0	218
Totaal onttrekkingen	2.306	2.088	218

Nadere toelichting op de onttrekkingen aan de reserves:

- Gemaal De Slokkert** - Voor het gemaal De Slokkert wordt jaarlijks, conform Jaarplan 2024, een bedrag van € 31.000 aangewend voor de exploitatiekosten van dit gemaal.
- Onderhoudsbaggeren in stedelijk gebied** - Conform besluitvorming is € 0,- onttrokken voor het baggeren van de haven Noordpolderzijk.
- FES-geld** - Conform besluitvorming op 13 april 2013 is er € 57.000 onttrokken ter dekking van de kapitaallasten die voortvloeien uit de activering van Dijkpark Garmerwolde.
- Beheer oude leidingen** - Ter dekking voor het verwijderen van oude persleidingen zijn in 2024 geen gelden aangewend voor de kosten van deze werkzaamheden. De gelden van het fonds oude leidingen worden in rekening courant gehouden. Over 2024 heeft dit een bate van € 218.000 opgeleverd.

Doorberekeningen aan investeringen

Doorberekeningen aan investeringen (bedragen × € 1.000)	Jaarrekening 2024	Gewijzigde begroting	Begroting 2024	Jaarrekening 2023
Baten				
Doorberekeningen aan investeringen	4.639	5.119	6.278	2.975
Totaal baten	4.639	5.119	6.278	2.975

De doorberekeningen aan investeringen hebben betrekking op:

- Verzekeringspremies ten behoeve van projecten;
- Doorberekening van uren die besteed zijn aan de als vervaardigingsprojecten aangemerkte investeringen;
- Doorberekening van de rente aan de als vervaardigingsprojecten aangemerkte investeringen.

3.6 WET NORMERING TOPINKOMENS

Per 1 januari 2013 is de Wet normering topinkomens (WNT) in werking getreden. De WNT is van toepassing op het waterschap Noorderzijlvest. Het voor Noorderzijlvest relevante bezoldigingsmaximum is in 2024 € 233.000. Voor waterschappen is als topfunctionaris de secretaris-directeur aangewezen. Onder de publicatie-eisen van de WNT vallen de gegevens zoals die in onderstaande tabel zijn opgenomen.

1. Bezoldiging topfunctionarissen

1a. Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13e maand van de functievervulling.

Gegevens 2024

Tabel 1a. Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13e maand van de functievervulling.	
Functiegegevens 2024 (bedragen × € 1)	Tammes Secretaris-directeur 2024
Aanvang en einde functievervulling in 2024	01-01 - 31-12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1
Dienstbetrekking	ja
Bezoldiging	
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	171.827
Beloningen betaalbaar op termijn	22.763
Subtotaal	194.590
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	233.000
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	n.v.t.
Bezoldiging	194.590
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	n.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	n.v.t.

Functiegegevens 2023 (bedragen × € 1)	
Aanvang en einde functievervulling in 2023	01-01 - 31-12
Omvang dienstverband (awls deeltijdfactor in fte)	1
Dienstbetrekking	1
Bezoldiging	
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	158.077
Beloningen betaalbaar op termijn	22.155
Subtotaal	180.232
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	223.000
Bezoldiging	180.232
Tabel 1b. Leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking in de periode kalendermaand 1 t/m 12.	
Dit is niet van toepassing op Waterschap Noorderzijlvest.	
Tabel 1c. Toezichhoudende topfunctionarissen.	
Dit is niet van toepassing op Waterschap Noorderzijlvest.	
Tabel 1d. Topfunctionarissen met een totale bezoldiging van € 2.100 of minder.	
Dit is niet van toepassing op Waterschap Noorderzijlvest.	
Tabel 1e. Topfunctionaris met een totale bezoldiging van meer dan € 2.100.	
Dit is niet van toepassing op Waterschap Noorderzijlvest.	
Tabel 1f. Topfunctionaris met een totale bezoldiging van meer dan € 2.100 waarop de anticumulatie bepaling van toepassing is.	
Dit is niet van toepassing op Waterschap Noorderzijlvest.	
Tabel 1g. Topfunctionaris met een totale bezoldiging van € 2.100 of minder waarop de anticumulatiebepaling van toepassing is.	
Dit is niet van toepassing op Waterschap Noorderzijlvest.	
2. Uitkeringen wegens beëindiging dienstverband aan topfunctionarissen.	
Dit is niet van toepassing op Waterschap Noorderzijlvest.	
3. Bezoldiging niet-topfunctionarissen.	
Dit is niet van toepassing op Waterschap Noorderzijlvest.	

2. Overige rapportageverplichtingen op grond van de Wet Normering Topinkomens

Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen met een dienstbetrekking die in 2024 een bezoldiging boven het individueel toepasselijke drempelbedrag hebben ontvangen.



4. VASTSTELLING JAARVERSLAG / CONTROLEVERKLARING ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

4.1 VASTSTELLING JAARVERSLAG

Gerealiseerd resultaat kostendragers (bedragen x € 1.000)	Jaarrekening 2024
Kostendragers	
Watersysteembeheer	2.547
Zuiveringsbeheer	921
Gerealiseerd resultaat 2024	3.467

Het Jaarverslag 2024 is opgesteld door het dagelijks bestuur van het Waterschap Noorderzijlvest en behandeld in de vergadering op 17 juni 2025.

R. van der Schaaf
dijkgraaf

Bas Tammes
secretaris-directeur

Het Jaarverslag 2024 is goedgekeurd door Flynth Audit B.V. op 17 juni 2025.

Vastgesteld door het algemeen bestuur van het Waterschap Noorderzijlvest op 9 juli 2025.

4.2 CONTROLEVERKLARING ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT



Jufferenwal 30
8011 LE ZWOLLE
telefoon (088) 236 9600
e-mail Audit@flynth.nl

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan het algemeen bestuur van het waterschap Noorderzijlvest

Verklaring over de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening 2024

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2024 van het waterschap Noorderzijlvest te Groningen gecontroleerd. Naar ons oordeel:

- geeft de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van zowel de baten en lasten over 2024 als van de activa en passiva van het waterschap Noorderzijlvest op 31 december 2024 in overeenstemming met artikel 98a van de Waterschapswet en hoofdstuk 4 van het Waterschapsbesluit;
- zijn de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties over 2024 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving, waaronder verordeningen van het waterschap, opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in het normenkader 2024 dat is vastgesteld door het algemeen bestuur op 27 november 2024.

De jaarrekening bestaat uit:

- de balans per 31 december 2024;
- de exploitatierekening naar programma's, naar kostendragers en naar kosten- en opbrengstsoorten over 2024;
- de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen;
- de SiSa-bijlage met de verantwoordingsinformatie over specifieke uitkeringen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden, hoofdstuk 5 van het Waterschapsbesluit, de Nota verwachtingen accountantscontrole 2024, het controleprotocol 2024 en het normenkader voor de financiële rechtmatigheid die zijn vastgesteld door het algemeen bestuur op 27 november 2024 en het Controleprotocol Wet normering topinkomens (WNT) 2024 vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van het waterschap Noorderzijlvest zoals vereist in de Wet toezicht accountantsorganisaties (Wta), de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Informatie ter ondersteuning van ons oordeel

Wij hebben onze controlewerkzaamheden bepaald in het kader van de controle van de jaarrekening als geheel en de rechtmatigheid van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties en bij het vormen van ons oordeel hierover. Onderstaande informatie ter ondersteuning van ons oordeel en onze bevindingen moeten in dat kader worden gezien en niet als afzonderlijke oordelen of conclusies.

Flynth Audit B.V. is lid van BKR International. Bankrekeningnummer IBAN NL67 RABO 0106 6642 20 - BIC: RABONL2U.
Handelsregister 09063021. www.flynth.nl
Dienstverlening vindt plaats onder algemene voorwaarden, op aanvraag verkrijgbaar en gedeponeerd bij de KvK in Arnhem.



Materialiteit

Op basis van onze professionele oordeelsvorming hebben wij de materialiteit voor de jaarrekening als geheel bepaald op € 1.151.000. De bij onze controle toegepaste goedkeuringstolerantie bedraagt voor fouten 1 % en voor onzekerheden 3 % van de totale lasten inclusief toevoegingen aan reserves, zoals voorgeschreven in artikel 5.2 lid 1 Waterschapsbesluit. Op basis van hoofdstuk 4 van de Nota verwachtingen accountantscontrole 2024 hebben wij bij de controle van de SiSa-bijlage dezelfde materialiteit toegepast als bij de controle van de jaarrekening.

Daarbij zijn voor de controle van de in de jaarrekening opgenomen WNT-informatie de materialiteitsvoorschriften gehanteerd zoals vastgelegd in het Controleprotocol WNT 2024. Wij houden ook rekening met afwijkingen en/of mogelijke afwijkingen die naar onze mening voor de gebruikers van de jaarrekening om kwalitatieve redenen materieel zijn.

Wij zijn met het algemeen bestuur overeengekomen dat wij aan het algemeen bestuur tijdens onze controle geconstateerde afwijkingen boven de € 86.325 rapporteren alsmede kleinere afwijkingen die naar onze mening om kwalitatieve redenen, of in het kader van de SiSa-verantwoording of WNT, relevant zijn.

Controleaanpak frauderisico's

Conform onze beroepsstandaarden hebben wij aandacht besteed aan het risico op het doorbreken van interne beheersmaatregelen door het dagelijks bestuur. In onze controle hebben wij bovendien de volgende frauderisico's onderkend:

- frauderisico dat de Europese en/of interne aanbestedingsrichtlijnen niet worden nageleefd;
- frauderisico dat een medewerker zelfstandig crediteurenstamgegevens muteert en / of valse inkoopfacturen in de administratie verwerkt en / of betalingen aan crediteuren omleedt voor persoonlijk gewin;
- frauderisico dat verkregen subsidies niet aan de juiste periode zijn toegerekend en niet voldaan wordt aan subsidievoorwaarden.

Deze risico's zijn niet zodanig dat we hieraan significante aandacht hebben besteed. Op basis van onze risicoanalyse hebben wij geen andere materiële frauderisico's gesignaleerd.

De door ons uitgevoerde specifieke werkzaamheden voor de geïdentificeerde frauderisico's zijn als volgt:

Het doorbreken van interne beheersmaatregelen door het dagelijks bestuur

Het risico op het doorbreken van interne beheersingsmaatregelen door het dagelijks bestuur hebben wij ondervangen door het selecteren van journaalposten op basis van risicocriteria, zoals de memoriaalboekingen en de schattingsposten. Deze journaalposten alsook de belangrijke schattingen van het dagelijks bestuur, zoals de waardering van vaste activa en debiteuren en de volledigheid van de voorzieningen, hebben wij in detail gecontroleerd. Eveneens hebben wij de opzet en implementatie geëvalueerd van de maatregelen van interne beheersing in de processen voor het genereren en verwerken van journaalposten en het maken van schattingen.

Europese en/of interne aanbestedingsrichtlijnen worden niet nageleefd

Wij hebben de opzet en implementatie geëvalueerd van de maatregelen van interne beheersing rondom aanbestedingen voor het aangaan van contracten. Verder hebben wij kennis genomen van de aanbestedingsrichtlijnen en de eigen analyse op het voldoen aan deze richtlijnen van Waterschap Noorderzijlvest en een gegevensgerichte controle verricht op geselecteerde crediteuren en de hieraan ten grondslag liggende contracten om vast te stellen dat is voldaan aan de aanbestedingsrichtlijnen.

Het door een medewerker zelfstandig crediteurenstamgegevens muteren en / of verwerken van valse inkoopfacturen in de administratie en / of omleiden van betalingen aan crediteuren voor persoonlijk gewin.

661077127/SH/1238

2



Wij hebben de opzet en implementatie geëvalueerd van de maatregelen van interne beheersing rondom het factuurverwerkings- en betalingsproces. Daarnaast hebben we een deelwaarneming verricht op de bedrijfskosten en hebben we vastgesteld dat de prestaties geleverd zijn en de betalingen zijn verricht aan het juiste bankrekeningnummer.

Verkregen subsidies zijn niet aan de juiste periode toegerekend en/of er wordt niet voldaan aan de subsidievoorwaarden

Wij hebben de opzet en implementatie geëvalueerd van de maatregelen van interne beheersing rondom het verantwoorden van subsidiebatens en het evalueren van het continu voldoen aan subsidievoorwaarden. Tevens hebben wij een gegevensgerichte controle verricht op de in het boekjaar verantwoorde subsidiebatens waarbij met behulp van de subsidiebeschikkingen en andere documenten is vastgesteld dat de batens in het juiste boekjaar verantwoord zijn en dat Waterschap Noorderzijlvest voldaan heeft aan de eventuele voorwaarden zoals uiteengezet in de subsidiebeschikkingen.

Voorts hebben wij in onze controle een element van onvoorspelbaarheid ingebouwd. Tevens hebben we kennisgenomen correspondentie met toezichthouders en zijn wij tijdens de controle alert gebleven op indicaties voor signalen van fraude. Ook hebben wij de uitkomst van andere controlewerkzaamheden beoordeeld en overwogen of er bevindingen zijn die aanwijzing geven voor fraude of het niet-naleven van wet- en regelgeving. Indien daar sprake van was, hebben wij onze evaluatie van het risico van fraude en de gevolgen daarvan voor onze controlewerkzaamheden opnieuw geëvalueerd.

Controleaanpak veronderstellingen inzake financiële risico's in relatie tot de financiële positie

Het dagelijks bestuur heeft de jaarrekening opgesteld onder de veronderstelling dat het waterschap in staat is de financiële risico's vanuit de reguliere exploitatie en onverwachte tegenvallers financieel op te vangen zonder tussenkomst van de toezichthouder. In de paragraaf 'Weerstandsvermogen' van het jaarverslag heeft het dagelijks bestuur ter zake verantwoording afgelegd met het opnemen van een toelichting op de door haar geïdentificeerde en gekwantificeerde risico's, en een evaluatie van het cumulatieve risico ten opzichte van de hiervoor beschikbare weerstandscapaciteit. Wij hebben deze beoordeling door het dagelijks bestuur geëvalueerd.

Onze werkzaamheden om deze inschatting van het dagelijks bestuur te evalueren omvatten onder andere:

- wij hebben risico-inschattingswerkzaamheden verricht, waarbij wij hebben overwogen of sprake is van gebeurtenissen of omstandigheden die gerede twijfel kunnen doen ontstaan over de mogelijkheid van het waterschap om de financiële risico's vanuit de reguliere exploitatie en onverwachte tegenvallers financieel op te vangen zonder tussenkomst van de toezichthouder;
- wij hebben kennisgenomen van de analyse in de paragraaf weerstandsvermogen van het dagelijks bestuur en overwogen of deze alle relevante informatie bevat waarvan wij als gevolg van de controle van de jaarrekening kennis hebben. Wij hebben met het dagelijks bestuur de belangrijkste veronderstellingen en uitgangspunten besproken en deze waar relevant te gevalideerd met onderliggende documentatie;
- wij hebben op basis van de jaarrekening 2024 en de begroting 2025 - 2028 de ontwikkeling beoordeeld van de voor het waterschap relevante financiële kengetallen;
- inwinnen van inlichtingen bij het dagelijks bestuur over haar kennis van het niet in staat kunnen zijn om financiële risico's op te kunnen vangen vanuit de reguliere bedrijfsvoering na de periode van beoordeling.

Op basis van deze werkzaamheden is onze conclusie dat het waterschap in staat is de financiële risico's vanuit de reguliere exploitatie en onverwachte tegenvallers financieel op te vangen zonder tussenkomst van de toezichthouder.

661077127/SH/1238

3

Naleving anticumulatiebepaling WNT niet gecontroleerd

In overeenstemming met het Controleprotocol WNT 2024 hebben wij de anticumulatiebepaling, bedoeld in artikel 1.6 sub a WNT en artikel 5 lid 1 sub n en o Uitvoeringsregeling WNT, niet gecontroleerd. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT-plichtige instellingen, alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

Verklaring over de in de jaarstukken opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvatten de jaarstukken andere informatie, die bestaat uit:

1. het jaarverslag, waaronder de programmaverantwoording en de paragrafen;
2. overige gegevens.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat. Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het dagelijks bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het jaarverslag in overeenstemming met artikel 98a van de Waterschapswet en hoofdstuk 4 van het Waterschapsbesluit.

Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het dagelijks- en algemeen bestuur voor de jaarrekening
Het dagelijks bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met het Waterschapsbesluit.

Het dagelijks bestuur is ook verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties, in overeenstemming met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving, waaronder verordeningen van het waterschap, opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in het normenkader 2024 dat is vastgesteld door het algemeen bestuur op 27 november 2024.

In dit kader is het dagelijks bestuur tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het dagelijks bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het dagelijks bestuur afwegen of de financiële positie voldoende is om het waterschap in staat te stellen de risico's vanuit de reguliere bedrijfsvoering financieel op te vangen. Het dagelijks bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de risico's kunnen worden opgevangen toelichten in de jaarrekening.

Het algemeen bestuur is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van het waterschap.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

661077127/SH/1238

4



Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, hoofdstuk 5 van het Waterschapsbesluit, het controleprotocol 2024 dat is vastgesteld door het algemeen bestuur op 27 november 2024, het Controleprotocol WNT 2024, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's:
 - dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude;
 - dat baten en lasten alsmede balansmutaties als gevolg van fouten of fraude niet in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen.
- het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de entiteit;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het dagelijks bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de onderneming haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een onderneming haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen en of de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen.

Gegeven onze eindverantwoordelijkheid voor het oordeel zijn wij verantwoordelijk voor de controle van de jaarrekening van het waterschap, rekening houdend met de invloed daarop van de aard en de significantie van de activiteiten van uitvoeringsorganisaties ten behoeve van het waterschap. Op basis hiervan hebben wij de aard en omvang bepaald van de uit te voeren werkzaamheden ten aanzien van deze uitvoeringsorganisaties.



Wij communiceren met het algemeen bestuur onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Zwolle, 17 juni 2025
Flynth Audit B.V.

Paraaf voor waarmerkingsdoeleinden:

 Digitaal ondertekend door Sietse Hof

S. Hof MSc RA

BIJLAGEN

BIJLAGE A

Staat van vaste activa

BIJLAGE B

Staat van financiële activa

BIJLAGE C

Overzicht van in 2024 afgeronde en vervallen projecten
Overzicht onderhanden werk 2024 en overboeking naar 2025

BIJLAGE D

Staat van reserves en voorzieningen (bedragen x € 1.000)

BIJLAGE E

Staat van vaste schulden

BIJLAGE F

Berekening van het rente-omslagpercentage

BIJLAGE G

Single Information Single Audit (SiSa)

BIJLAGE H

Verbonden partijen

BIJLAGE A | Staat van vaste activa

Omschrijving van de kapitaaluitgaven	STAND 01-01-2024					MUTATIES IN 2024					STAND 31-12-2024				
	Aanschafprijs	Cumulatieve vermindering	Boekwaarde	Overboeking OHW	Aanschafprijs Vermeerderingen	Geactiveerde lasten	Verminderderingen	Ontvangen subsidie	Bijdragen reserves	Afschrijving	Aanschafprijs	Cumulatieve vermindering	Boekwaarde	Rente	kapitaallasten (afschrijving en rente)
WERKEN IN EXPLOITATIE															
Immateriële activa															
Onderzoek en ontwikkeling	29.452.102	23.663.669	5.788.433	694.232	-	-	-	-	1.763.635	30.146.334	25.427.605	4.718.729	150.909	1.914.544	
Overige	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Bijdragen aan activa in eigendom van openbare lichamen	36.546.931	26.896.864	9.649.967	3.310.612	-	-	-	-	3.205.868	39.857.543	30.102.832	9.754.711	238.354	3.444.222	
Geactiveerde bijdragen aan het Rijk	404.174	-88.138	492.312	-	-	-	-	-	404.174	-	-88.138	492.312	-	-	
Verkeezingen	66.403.207	50.472.795	15.930.412	4.004.844	-	-	-	-	4.969.503	70.408.051	55.442.298	14.965.753	389.263	5.356.766	
Totaal immateriële vaste activa															
Materiële activa															
Gronden en terreinen	1.940.301	35.785	1.904.516	-	-	-	-	-	-	1.940.301	35.785	1.904.516	-	-	
Vervoermiddelen en werktuigen	10.423.367	6.063.172	4.360.195	619.520	-	-	-	-	784.150	11.042.887	6.847.322	4.195.565	104.277	888.428	
Overige materiële vaste activa	12.886.040	7.447.139	5.438.901	2.038.427	-	-	-	-	790.590	14.924.467	8.237.729	6.686.737	131.086	921.688	
Bedrijfsgebouwen	13.885.571	9.943.525	3.942.046	3.193	-	-	-	-	229.589	13.688.764	10.172.614	3.516.150	92.434	321.723	
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken:															
Materiële werken	61.270.331	14.046.920	47.224.411	25.304	-	-	-	-	2.158.971	61.295.635	16.205.201	45.090.433	1.166.435	3.325.406	
Waterkeringen	117.787.918	73.758.820	44.029.097	8.638.564	-	-	-	-	3.862.930	124.336.482	77.121.750	48.304.732	1.085.005	4.448.898	
Gemaalwatersysteembeheer	35.156.954	15.781.654	19.375.300	7.779.295	-	-	-	-	1.496.472	42.936.249	17.275.126	25.661.123	478.334	1.974.806	
Zuiveringstechnische werken - silberwerkingsinstallaties	29.371.800	19.528.347	9.843.453	7.484.353	-	-	-	-	787.061	36.856.153	20.315.468	16.540.746	243.133	1.030.194	
Zuiveringstechnische werken - transportsysteem	86.488.428	67.126.921	19.371.507	19.371.507	-	-	-	-	1.838.043	86.488.428	68.964.963	17.523.465	478.458	2.316.501	
Zuiveringstechnische werken - zuiveringsinstallaties	134.846.526	103.354.940	31.491.586	54.667	-	-	-	-	3.609.718	134.901.193	106.964.658	27.936.535	776.595	4.386.313	
Vaanwegen en havens	18.987.658	4.748.718	14.238.940	2.540.539	-	-	-	-	775.350	21.528.197	5.524.068	16.004.129	351.702	1.127.052	
Totaal materiële vaste activa	522.854.894	321.835.051	201.019.843	29.183.862	-	-	-	-	15.832.575	552.038.756	337.667.626	214.371.130	4.908.345	20.740.920	
Totaal werken in exploitatie	589.258.101	372.307.846	216.950.255	33.188.707	-	-	-	-	20.802.078	622.446.807	393.109.924	229.338.883	5.297.693	26.093.686	
ONDERHANDEN WERKEN															
Immateriële activa															
Onderzoek en ontwikkeling	10.594.917	8.157.911	2.437.006	-694.232	2.073.425	-	1.074.110	-	-	11.974.111	9.232.021	2.742.089	-	-	
Bijdragen aan activa in eigendom van overheden	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Geactiveerde bijdragen aan het Rijk	-	-	-	-3.310.612	3.310.612	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Verkeezingen	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Totaal immateriële vaste activa	10.594.917	8.157.911	2.437.006	-4.004.844	5.384.037	-	1.074.110	-	-	11.974.111	9.232.021	2.742.089	-	-	
Materiële activa															
Vervoermiddelen en werktuigen	37.620	37.620	-	-	441.998	-	-	-	-	479.618	37.620	441.998	3.813	3.813	
Overige materiële vaste activa	2.191.080	-	2.191.080	-619.520	619.520	-	-	-	-	2.228.352	-	2.228.352	5.344	5.344	
Bedrijfsgebouwen	37.482	-	37.482	-2.038.427	2.075.698	-	-	-	-	71.081	-	71.081	1.292	1.292	
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken:															
Waterkeringen	218.591.893	214.280.727	4.311.166	-25.304	55.481.572	-	-	-	-	274.048.161	265.365.546	8.682.615	1.334	1.334	
Watergangen en kunstwerken	43.383.099	13.163.737	30.219.362	-8.638.564	12.543.339	-	51.084.819	-	-	47.287.874	14.833.640	32.454.234	627.265	627.265	
Gemalen watersysteembeheer	35.811.944	17.613.314	18.198.630	-7.779.295	30.512.378	-	1.669.903	-	-	56.545.027	25.247.987	33.297.038	511.563	511.563	
Zuiveringstechnische werken - silberwerkingsinstallaties	7.585.213	3.914	7.581.299	-7.484.353	9.160.523	-	103.211	-	-	9.261.382	107.125	9.154.259	208.747	208.747	
Zuiveringstechnische werken - transportsysteem	13.496.614	339.463	13.157.151	-16.114.582	16.114.582	-	79.701	-	-	20.447.629	339.463	20.211.730	365.530	365.530	
Zuiveringstechnische werken - zuiveringsinstallaties	8.685.781	471.007	8.114.774	-54.667	119.16.515	-	190.000	-	-	849.051	550.708	19.696.921	241.635	241.635	
Vaanwegen en havens	2.587.394	659.052	1.928.342	-2.540.539	802.197	-	-	-	-	442.829.373	307.331.141	135.498.228	2.006.827	2.006.827	
Totaal materiële vaste activa	332.308.120	246.568.834	85.739.286	-29.183.862	139.705.114	-	60.762.307	-	-	442.829.373	307.331.141	135.498.228	2.006.827	2.006.827	
Totaal onderhanden werken	342.903.037	254.726.745	88.176.232	-33.188.706	145.089.152	-	61.836.417	-	-	454.803.483	316.563.162	138.240.317	2.006.827	2.006.827	
TOTAAL GENEERAAL ACTIVA	932.161.138	627.034.591	305.126.547	1	145.089.152	-	61.836.417	-	20.802.078	1.077.250.290	709.679.086	367.577.200	7.304.435	28.106.513	

BIJLAGE B | Staat van financiële activa

Financiële vaste activa	(bedragen x € 1.000)		31-12-2024	31-12-2023
Kapitaalverstrekingen aan:				
Bedrijven				
Nederlandse Waterschapsbank N.V.				
1.107 aandelen A à € 115,- nominaal en volgestort		127	127	127
170 aandelen B à € 460,- nominaal, waarop 25% gestort		20	20	20
Agio bij aankoop aandelen		7	7	7
N.V. Groninger Monumenten Fonds				
110 aandelen à € 1.000,- nominaal en volgestort		154	154	154
Totaal kapitaalverstrekingen		154	154	264
Totaal financiële vaste activa		154	154	264

BIJLAGE C | Overzicht van in 2024 afgeronde en vervallen projecten

BIJLAGE C | Overzicht onderhanden werk 2024 en overboeking naar 2025

Progr.nr	Programma Omschrijving	Proj.nr	Project Omschrijving	Verstrekt krediet kosten	Verstrekt krediet subsidie	Verstrekt krediet netto	Bestede kosten t/m 2024 excl. uren en rente	Ontvangen subsidie t/m 2024	Over/onder schrijding kosten	Over/onder schrijding subsidie	Over/onder schrijding netto
1	Waterveiligheid en Rampenbestrijding	672	RK Eemsk. Bloemhofbrug-Appingedm	21.133.826	17.635.889	3.497.937	20.896.974	16.233.910	236.852	1.401.979	-1.165.127
		671	RK Eemsk. Woltersum_ Bloemhofbrug	819.640	734.796	84.844	819.640	704.823	1	30.173	-30.173
2	Totaal Waterveiligheid en Rampenbestrijding	606	Uitvoering Dailaprogramma Zoetwater	696.130	18.370.685	3.582.781	21.716.614	16.938.533	236.852	1.432.152	-1.195.300
		645	Uitvoering renovatie Opt. Rottegat	1.263.000	-	1.263.000	1.308.407	329.784	97.875	-189.784	287.658
		785	Onderhoudslegger	287.000	-	287.000	334.014	-	-45.407	-	-45.407
		801	Wateraanv Oostelijke stadswk	260.000	-	260.000	205.150	-	-47.014	-	-47.014
		818	Gebiedsger aamp. Eelder en Peizerdp	190.000	-	190.000	349.010	250.000	-159.010	-250.000	90.980
		828	Gemaal Oidenoord	3.600.000	-	3.600.000	1.954.799	-	1.645.201	-	1.645.201
		843	Planvorming NPLG	300.000	-	300.000	113.740	103.153	186.260	-103.153	289.413
		853	Verkenning opt. werkplaatsen	100.000	-	100.000	2.083	-	97.937	-	97.937
			Totaal Voldoende en Gezond Water	6.696.130	140.000	6.556.130	4.865.439	682.936	1.830.681	-542.936	2.373.627
3	Gezuiverd Water	731	Vervangen procesautomatisering RWZI's (vanaf 2019)	2.070.000	-	2.070.000	2.100.779	-	-30.779	-	-30.779
		873	Vervangen meetapparatuur RWZI Garmerwolde_2	300.000	-	300.000	11.022	-	288.978	-	288.978
4	Totaal Gezuiverd Water			2.370.000	-	2.370.000	2.111.801	-	258.199	-	258.199
		820	Geurtvis	1.079.000	-	1.079.000	1.076.522	-	2.478	-	2.478
		830	Verbetering Ontsluiling BRK	50.000	-	50.000	26.913	-	23.087	-	23.087
		847	Vervanging laptops/labels 2023	550.000	-	550.000	447.721	-	102.279	-	102.279
		849	Verv. firewalls en netwerk	420.000	-	420.000	386.109	-	33.891	-	33.891
		854	Achieven op orde 2	65.000	-	65.000	44.063	-	20.937	-	20.937
		855	Basis voor datagedreven werken	330.000	-	330.000	330.095	-	-95	-	-95
			Totaal Bestuur & organisatie	2.494.000	-	2.494.000	2.311.422	-	182.578	-	182.578
			Bestuur & organisatie	33.513.596	18.510.685	15.002.911	31.005.276	17.821.469	2.508.320	889.216	1.619.105
			Eindtotaal								

Progr.nr	Programma Omschrijving	Proj.nr	Project Omschrijving	Verstrekt krediet kosten	Verstrekt krediet subsidie	Bestede kosten t/m 2024 excl. uren en rente	Ontvangen subsidie t/m 2024	Ovb restant kosten krediet naar 2025	Ovb restant subsidie krediet naar 2025
1	Waterveiligheid en Rampenbestrijding	515	Bijdr. Hoogwaterbeschermingsprogram(N)	38.711.710	0	39.829.611	0	-1.117.901	-
		576	ZK nHWBP project Delfzijl-Eemshaven	130.928.604	121.172.856	125.603.743	115.941.393	5.324.860	5.231.463
		631	ZK Veldmetingen	10.986.000	10.986.000	5.368.587	5.380.000	5.617.413	5.606.000
		639	Toetsing primaire kering 2016-2023	2.350.000	0	2.374.680	35.501	-24.680	-35.501
		642	ZK nHWBP project Lauwersmeerdijk(V)	190.651.974	124.712.600	106.322.560	97.750.389	84.329.414	26.962.211
		850	Kadeverbetering NZ Groevesluis-Woldbrug	1.747.240	0	1.067.063	0	680.177	-
		587	Versterken Eemskanaal kade 2015 - 2019	16.277.546	14.834.000	16.054.983	15.691.688	222.563	-857.688
		822	Herplant Bomen Eemskanaal	125.000	0	21.599	0	103.402	-
		735	Zorgplicht review primaire keringen	425.000	0	196.694	0	228.306	-
		815	Uitv.Prgr. Strategie watervgh	850.000	0	441.986	0	408.014	-
		817	Dubbele dijk erosie-onderzoek	3.573.000	3.573.000	3.025.786	3.047.657	547.214	525.343
		840	3D geg.verwerking vr dijktreact 6-6	500.000	0	25.023	0	474.977	-
			Totaal Waterveiligheid en Rampenbestrijding	397.126.074	275.278.456	300.332.315	237.846.629	96.793.759	37.431.827
2	Voldoende en Gezond Water	621	ZWK	21.385.596	0	20.973.791	123.831	411.805	-123.831
		629	Vermind. Landbw.em	5.120.646	0	3.742.664	0	1.377.982	-
		646	Peilbesluiten BD, Uitvprogr2017-2021	1.494.000	1.187.327	1.600.478	789.564	-106.478	397.763
		776	Maatregelen peilbesluiten	5.967.000	1.457.500	4.584.954	1.411.881	1.382.046	45.619
		876	Peilbesluiten Garmerwolde-Rottegat, Fivelingo en Spijksterpompen	2.067.000	0	60.516	0	2.006.484	-
		649	Waterstructuurplan Westrand	1.111.539	55.657	497.078	21.471	614.461	34.186
		658	Uitbreiding gemaal HD Louwes	57.173.501	14.528.000	42.759.018	12.143.536	14.414.483	2.384.464
		664	Optimalisatie Orlanden	7.305.000	0	2.354.581	0	4.950.419	-
		721	KRW maatregelen Eelderdep	645.000	195.000	142.997	11.888	502.003	183.112
		726	KRW oevers 2020-2022	1.154.914	320.000	795.689	447.543	359.226	-127.543
		748	Delta-aanpak waterkwal en zoetwater	968.780	0	1.001.495	1.715	-32.715	-1.715
		757	Groot onderhoud bruggen	6.780.000	0	7.049.128	190.000	-269.128	-190.000
		766	Monitoring Vaanwegen	100.000	0	54.483	0	45.517	-
		767	Herinrichting Helwerdermaar	1.232.500	0	934.346	15.000	298.154	-15.000
		783	Renov 1 stroomkoker+schuiv. Clev.sl	4.510.270	2.700.000	4.367.611	2.224.420	142.659	475.580
		875	Actualisatie onderhoudslegger	623.000	0	340.691	0	282.309	-
		787	Restauratie cultuurhist monumenten	5.945.000	130.000	4.817.253	1.323.007	1.127.747	-1.193.007
		790	Uitvoering oeververdedigingen	5.500.000	0	3.932.778	351.621	1.567.222	-351.621
		793	ZWK Dwarsdiep	4.422.623	0	2.994.826	0	1.427.697	-
		798	KRW maatregelenpakket Pwolveer 22-27	4.546.000	1.001.101	4.097.820	1.001.101	448.180	-0
		800	Verbeterloc. Kwelsloten Hoornsedijk	152.890	0	69.390	0	83.500	-
		803	Renovatie en electr. De Drie Delfzijen	6.089.000	0	3.760.417	0	2.328.583	-
		805	Vispassages De Delthe en Sichterman	2.210.000	620.000	1.302.677	849.403	907.323	-229.403
		811	Onderhoud Cleveringsluizen 2022	435.000	236.400	108.386	49.482	326.614	186.918
		824	Renovatie gemaal De Waterwolf	340.000	0	381.731	0	-41.731	-
		826	Toekomstbestendig Lauwersmeergebied	85.000	0	138.280	0	-53.280	-
		827	Peilbesl. Paterswoldsemr/Klimaatmaatreg	2.203.000	0	1.126.747	0	1.076.253	-
		834	Blue Transition	347.000	240.000	100.447	65.460	246.553	174.540
		856	Gr. OnderH. WSWV Gemalen	2.534.841	0	783.804	0	1.751.037	-
		857	Gr. OnderH. WSWV STUWEN	2.595.959	0	615.831	0	1.980.128	-
		859	Herstel kades 2e schil (BoDa)	1.932.000	0	200.000	0	1.732.000	-
		861	Zonnepark Spijksterpompen	1.208.000	0	7.998	0	1.200.002	-
		867	Tractie 2024	750.000	0	614.176	0	135.824	-
		870	Kaderichtlijn Water maatregelen fase 3	350.000	0	128.475	0	221.525	-
		881	Renovatie en uitbreiding werkplaats Onderdendam	467.700	0	40.571	0	427.129	-
		892	Waterschapskantoor	682.406	0	438.185	0	244.221	-
			Totaal Voldoende en Gezond Water	160.435.165	22.670.985	116.919.412	21.020.924	43.515.753	1.650.061
3	Gezuiverd Water	628	Vervang. filterpersen RWZI Garmerwolde	10.888.000	0	10.726.204	3.914	161.796	-3.914
		734	Energie neutraal 2025	1.450.000	0	994.744	4.840	455.256	-4.840
		738	Aanleg zonneparken bij RWZI's	2.700.000	0	2.035.101	0	664.899	-
		741	Ondr. medicijnresten RWZI Garmerwolde	3.820.000	3.050.000	1.667.185	1.471.694	2.152.815	1.578.306
		771	RWZI Westerkwartier nwb Zuivering	31.994.248	0	17.792.277	0	14.201.971	-
		585	RWZI Westerkwartier nieuwbouw zuivering	136.180	0	139.267	0	-3.087	-
		772	RWZI Westerkwartier nwb transport	32.521.571	325.000	28.254.281	170.722	4.267.290	154.278
		797	Slibkoekoverslag Garmerwolde	11.425.000	1.250.000	8.627.707	103.211	2.797.293	1.146.789
		812	Meetapp lachgas en methaangas	524.000	0	421.852	79.701	102.148	-79.701
		821	Revisie en verv leidingen	2.345.000	0	975.022	0	1.369.978	-
		837	Routekaart Groningen-G'wolde	650.000	0	183.525	0	466.475	-
		858	Groot OnderH. AWK	6.528.800	0	3.868.123	0	2.660.677	-
			Totaal Gezuiverd Water	104.982.799	4.625.000	75.685.287	1.834.081	29.297.512	2.790.919
4	Bestuur & Organisatie	782	DMS	1.010.000	0	864.068	0	145.932	-
		816	Project SRD	168.000	0	82.525	0	85.475	-
		835	Hoofdentree Stedumermaar	170.000	0	26.869	0	143.131	-
		844	Grip op energieverbruik	39.620	0	28.828	0	10.692	-
		846	DAMO	297.000	0	284.739	0	12.261	-
		860	eHRM	446.500	0	285.994	0	160.506	-
		862	Vervanging klimaatinstallatie HK	40.000	0	30.533	0	9.467	-
		874	Laadpalen	100.000	0	34.974	0	65.026	-
		877	Migratie Windows 10	200.000	0	32.922	0	167.078	-
		879	Verkezingen 2027	450.000	0	66.376	0	383.624	-
		882	Programma Fundament Data Gedreven Werken	230.000	0	220.143	0	9.857	-
			Totaal Bestuur & Organisatie	3.151.120	-	1.958.072	-	1.193.048	-
			Eindtotaal	665.695.158	302.574.441	494.895.086	260.701.634	170.800.072	41.872.807

BIJLAGE D | Staat van reserves en voorzieningen (bedragen x € 1.000)

Omschrijving	Stand 1-1-2024	MUTATIES 2024				Stand 31-12-2024	Berekende rente niet toegevoegd
		Vermeerderingen		Verminderingen			
		Rente toevoeging	Overige intern/extern	Intern	Extern		
Algemene reserves							
Watersysteembeheer	10.948		3.223	1.249		12.922	248
Zuiveringsbeheer	5.303		-217	751		4.335	89
Totaal algemene reserves	16.251	0	3.006	2.000	0	17.256	337
Bestemmingsreserves							
Watersysteembeheer	120		11		31	100	6
1. De Slokkert	44					44	1
2. Onderhoudsbaggeren in stedelijk gebied	907				57	851	16
3. FES waterbodemsan.	1.072	0	11	0	88	995	23
Zuiveringsbeheer							
1. Reserve Beheer oude leidingen	5.876	218				6.094	0
Totaal Bestemmingsreserve	6.949	218	11	0	88	7.089	23
TOTAAL EIGEN VERMOGEN	23.198	218	3.017	2.000	88	24.346	360
Voorzieningen voor arbeidsgereleerde verplichtingen							
1. Pensioen (en wachtgeld) bestuur	2.311		237			2.548	0
2. W.W.-rechten voormalig personeel	125			37		65	0
3. Rechten uitkering jubileum 25 en 40 jaar	592		35		34	593	0
TOTAAL VOORZIENINGEN	3.028	0	272	37	57	3.206	0

BIJLAGE E | Staat van vaste schulden

Oorspronkelijk bedrag van de geldlening	Rente %	Looptijd (Jaren)	Vervaldag rentenota	Stand 1-1-2024	MUTATIES IN 2024	Stand 31-12-2024	vervoegde Aflissing	Vervaldag	Betalde rente	Verschuldigde rente per 1-1-2024	Verschuldigde rente per 31-12-2024	Totaal van het boekjaar komende rente
1. Vaste geldleningen												
9.000.000	4,590%	30 jaar	01-10	4.200.000		300.000		01-10	192.780	48.063	44.630	189.347
10.000.000	4,315%	20 jaar	12-02	2.000.000		500.000		12-02	86.300	76.133	57.277	67.444
11.000.000	4,645%	30 jaar	01-10	5.500.001		366.667		01-10	255.475	63.694	59.448	251.229
2.000.000	3,640%	25 jaar	01-01;04;07;10	881.720		86.022		01-01;04;07;10	30.920	0	0	30.920
15.000.000	1,895%	10 jaar	17-07	0		0		17-07	0	0	0	0
10.000.000	1,880%	10 jaar	4-7-2013	0		0		04-07	0	0	0	0
33.337.375	3,953%	17 jaar	26-8-2013	33.337.375		0		26-08	1.317.826	458.531	458.531	1.317.826
10.000.000	1,080%	10 jaar	30-10	1.000.000		1.000.000		30-10	10.800	1.835	0	8.965
10.000.000	0,880%	10 jaar	07-01	2.000.000		1.000.000		07-01	17.600	17.262	8.655	8.993
10.000.000	1,135%	20 jaar	26-10	7.000.000		500.000		26-10	79.450	14.366	13.340	78.424
10.000.000	1,135%	20 jaar	26-10	7.000.000		500.000		26-10	79.450	14.366	13.340	78.424
4.500.000	1,135%	20 jaar	26-10	3.150.000		225.000		26-10	35.753	6.465	6.003	35.291
15.500.000	1,135%	20 jaar	26-10	10.850.000		775.000		26-10	123.148	22.268	20.677	121.557
60.000.000	1,287%	25 jaar	31-8	48.000.000		2.400.000		31-8	617.760	206.484	196.160	607.436
20.100.000	0,870%	30 jaar	12-9	17.420.000		670.000		12-9	151.554	45.674	43.917	149.797
65.000.000	0,309%	25 jaar	20-5	57.200.000		2.600.000		20-5	176.748	108.954	104.002	171.796
80.000.000	1,138%	25 jaar	15-2	76.800.000		3.200.000		15-2	873.984	763.838	734.306	844.452
50.000.000	3,048%	25 jaar	13-2	0		50.000.000		13-2	0	0	1.344.460	1.344.460
25.000.000	3,107%	20 jaar	1-8	0		25.000.000		1-8	0	0	323.468	323.468
25.000.000	3,107%	20 jaar	1-8	0		25.000.000		1-8	0	0	323.468	323.468
475.437.375				276.339.096	100.000.000	14.122.688	0		4.049.548	1.847.933	3.751.682	5.953.297
2. Geldlening onder borgstelling waterschap												
a. In 2015 heeft het waterschap een garantstelling afgegeven aan de Unie van Waterschappen voor het doorlopende krediet ad € 2 miljoen. Het aandeel van Noorderzijvest bedraagt 3,2%.												
b. In 2017 heeft het waterschap een borgtoestelling afgegeven aan de Unie van Waterschappen voor de hypothecaire lening ad € 6.013.268. Het aandeel van Noorderzijvest bedraagt 2,24%.												
2. Waarborgsommen												
Onderhoudsweg zeeuwing				34.815	1.150	0						543
Ontvangen waarborgsommen verrijkers OZD				-113	113	-226						-2
Ontv. Waarborgsommen toegang Garmerwolde				3.510	115	3.395						55
Totaal waarborgsommen				38.212	1.150	228	0	0	0	0	0	596

BIJLAGE F | Berekening van het rente-omslagpercentage

Gemiddeld geïnvesteerd bedrag		Per 01-01-2024
		€
Immateriële vaste activa		15.932.000
Materiële vaste activa		201.021.000
Onderhanden projecten		88.174.000
Financiële vaste activa		264.195
		305.391.195
		Per 01-01-2024
Financieringsmiddelen		
Algemene reserve	cf overzicht reserves	16.250.759
Overige reserve	cf overzicht reserves	6.948.602
Voorzieningen	cf overzicht reserves	3.027.633
		26.226.994
Vaste geldleningen	cf. schuldenoverzicht	276.339.096
Waarborgsommen	cf. schuldenoverzicht	38.212
		302.604.302
Overschot/tekort aan vaste fin.middelen		
Financieringsmiddelen		302.604.302
Gemiddeld geïnvesteerd		305.391.195
Tekort aan middelen		2.786.893
Berekening rentekosten		
Rente geldleningen	cf. schuldenoverzicht	5.953.297
Rente waarborgsommen	cf. schuldenoverzicht	596
Rente financiële vaste activa		3.933
Rente rekening-courant		-949.060
Bespaarde rente		
- waarborgsommen	cf. schuldenoverzicht	0
- algemene reserve	cf. overzicht reserves/vz	337.000
- bestemmingsreserve	cf. overzicht reserves/vz	23.000
Rentetoevoeging voorzieningen		0
		360.000
		5.368.766
Rente-omslag		
Het percentage van de rente-omslag bedraagt:		
	Gemiddeld geïnv. bedrag	Rente
Totaal	305.391.195	5.368.766
Af: Investerings met vaste rente	0	0
		305.391.195
		5.368.766
Gemiddeld percentage		1,76%
		305.391.195

BIJLAGE G | Single Information Single Audit (SiSa)

Verstrekker	Uitkeringscode	Specifieke uitkering	Juridische grondslag	Ontvanger	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	
LNV	E44B	Tijdelijke impulsregeling klimaatadaptatie 2021-2027 (SiSa tussen medeoverheden)			Hieronder per regel één CBS(code) uit (jaar T) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die medeoverheid invullen	Beschikkingnummer	Besteding (jaar T) ten laste van de verstrekker	Cumulatieve besteding (vm jaar T) ten laste van de verstrekker	Besteding ten laste van cofinanciering (jaar T)	Besteding cofinanciering cumulatief (vm jaar T)	
					1 030001 Provincie Groningen	Aard controle n.v.t. Indicator: E44B01	Aard controle n.v.t. Indicator: E44B02	Aard controle n.v.t. Indicator: E44B03	Aard controle n.v.t. Indicator: E44B04	Aard controle n.v.t. Indicator: E44B05	Aard controle n.v.t. Indicator: E44B06
					2						
					3						
					1 030001 Provincie Groningen	Kopie CBS(code)	Eindverantwoording (Ja/Nee)	Aard controle n.v.t. Indicator: E44B08	Aard controle n.v.t. Indicator: E44B09		
					2						
					3						
					1 030001 Provincie Groningen	Kopie CBS(code)	Naam/nummer maatregel	Aard controle n.v.t. Indicator: E44B11	Aard controle n.v.t. Indicator: E44B12	Maatregel afgevoerd in (jaar T)? (Ja/Nee) - per maatregel	
					2						
					3						
					1 030001 Provincie Groningen	Aard controle n.v.t. Indicator: E44B10	Aard controle n.v.t. Indicator: E44B11	Aard controle n.v.t. Indicator: E44B12	Aard controle n.v.t. Indicator: E44B13		
					2						
3											
LVN	L35B	Regeling provinciale maatregelen landelijk gebied (Rpml) (SiSa tussen medeoverheden)			Hieronder per regel één code selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die medeoverheid invullen	Bevestiging (jaar T) aan directe uitvoeringskosten ten laste van Rijksmiddelen	Bevestiging (jaar T) ten laste van rijksmiddelen per maatregel/pakket	Bevestiging (jaar T) ten laste van rijksmiddelen per maatregel/pakket			
					1 030003 Provincie Drenthe	Aard controle n.v.t. Indicator: L35B01	Aard controle n.v.t. Indicator: L35B02	Aard controle n.v.t. Indicator: L35B03	Aard controle n.v.t. Indicator: L35B04	Aard controle n.v.t. Indicator: L35B05	Aard controle n.v.t. Indicator: L35B06
					2						
					3						
					1 030003 Provincie Drenthe	RPML: Programma tegengaan verdrogging zandgronden NV-Drenthe	RPML: Ruisloot- hermeanderen beekdal	RPML: Programma tegengaan verdrogging zandgronden NV-Drenthe	RPML: Ruisloot- hermeanderen beekdal	RPML: Programma tegengaan verdrogging zandgronden NV-Drenthe	RPML: Ruisloot- hermeanderen beekdal
					2						
3											
1 030003 Provincie Drenthe											
2											
3											
60											

BIJLAGE H | Verbonden partijen

Naam verbonden partij: Gemeenschappelijke regeling Hunze en Aa's			
In de reglementen van Waterschap Noorderzijlvest en van Waterschap Hunze en Aa's is bepaald dat het waterschap samenwerkt met een of meerdere waterschappen ten behoeve van een doelmatige uitoefening van grootschalige reglementaire taakonderdelen en dat daartoe een regeling is aangegaan. Het laboratorium is in eigendom van Waterschap Hunze en Aa's. De betreffende zuiveringen en slibinstallatie zijn in eigendom van Waterschap Noorderzijlvest.			
Algemene gegevens			
Ingangsdatum	1 januari 2000		
Rechtsvorm	Lichte gemeenschappelijke regeling, en dus geen apart bestuur ('Regeling zonder meer')		
Deelnemers	Waterschap Noorderzijlvest en Waterschap Hunze en Aa's.		
Vestigingsplaats	Groningen		
Overgedragen bevoegdheden	Geen		
Openbaar belang	Tussen Waterschap Hunze en Aa's en Waterschap Noorderzijlvest wordt samengewerkt ten aanzien van een aantal benoemde activiteiten op het terrein van de afvalwaterinzameling, afvalwaterzuivering, ontwateren en verwerking van slib, laboratoriumwerkzaamheden, het sluiten van (dijk)coupures en de beheerkosten van het fonds oude leidingen. Hiertoe is een gemeenschappelijke regeling aangegaan.		
Bestuurlijk belang	In 2021 is een nieuwe verdeling van het aandeel in de zuiveringstaak en voor de laboratoriumwerkzaamheden vastgesteld. Met ingang van 2022 bedraagt het aandeel van Waterschap Noorderzijlvest 58% voor de zuiveringstaken en 45% voor de laboratoriumwerkzaamheden. Daarnaast is vanaf 2022 overeengekomen dat verrekening plaats vindt op basis van werkelijke kosten.		
Doelstellingen /ontwikkelingen	Continuering voor de toekomst.		
Bestuurlijke bevoegdheden:	Besluitvorming vindt plaats binnen het Dagelijks Bestuur (DB) van het individuele waterschap.		
(Bestuurlijke) vertegenwoordiging	Algemeen Bestuur: niet van toepassing Dagelijks Bestuur: dhr. B. Wiersema		
Ambtelijke contactpersoon	Directeur Afvalwaterketen en Digitale Informatie: Mevr. J. Finkielsztajn		
Financiële gegevens			
Financieel belang	Ontvangst bijdrage van Waterschap Hunze en Aa's € 11,5 miljoen (afrekening 2024). Betaling bijdrage aan Waterschap Hunze en Aa's € 1,9 miljoen (afrekening 2024). Stand Fonds Oude Leidingen: € 6,1 miljoen (31-12-2024).		
Per ultimo, balans FVA	(bedragen x € 1 mln)		
2024	n.v.t.		
2023	n.v.t.		
Mutatie	n.v.t.		
Vermogen van de verbonden partij in bedragen (x 1 miljoen)			
Per ultimo	Eigen vermogen	Vreemd vermogen	Jaarresultaat
2024	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
2023	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Risico's			
Risico profiel o.b.v. nota VP			
Beschrijving risico's NZV	De financiële risico's van de verbonden partij zijn ingeschat als beperkt		

Naam verbonden partij: Noordelijk Belastingkantoor (NBK)			
Het Noordelijk Belastingkantoor is een samenwerking op het gebied van belastingen in de drie noordelijke provincies.			
Algemene gegevens			
Ingangsdatum	1 januari 2018		
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke Regeling Bedrijfsvoeringsorganisatie		
Deelnemers	Waterschappen Noorderzijlvest, Hunze en Aa's en Wetterskip Fryslân en de gemeenten Groningen en Eemdelta en Noordenveld.		
Vestigingsplaats	Haren, Raadhuisplein 10		
Overgedragen bevoegdheden	Heffing en invordering van watersysteemheffing, verontreinigingsheffing en zuiveringsheffing.		
Openbaar belang	Behartiging van belangen op gebied van heffing en invordering van belastingen en de uitvoering van de Wet waardering onroerende zaken.		
Bestuurlijk belang	Het procentuele aandeel van Waterschap Noorderzijlvest in 2023 van het Noordelijk Belastingkantoor bedraagt 13,5 %. Iedere deelnemer heeft 1 stem in het bestuur. Het bestuur bestaat uit vier personen waarvan 1 uit waterschap Noorderzijlvest.		
Doelstellingen /ontwikkelingen	Eén van de doelstellingen die ten grondslag ligt aan de oprichting van deze gemeenschappelijke regeling, betreft het verlagen van de perceptiekosten van de heffing en invordering van de waterschaplasten. Daarnaast is het borgen van de continuïteit en het verbeteren van de kwaliteit een belangrijk uitgangspunt. Dit alles is mogelijk door bundeling van kennis, kwaliteit en kwantiteit van de deelnemers. De strategie voor de langere termijn is om uit te groeien tot een belastingkantoor voor alle lokale overheden.		
Bestuurlijke bevoegdheden:	De algemene regels en bevoegdheden van de Gemeenschappelijke regeling, als verbonden partij, zijn gebaseerd op de Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr). De ontwerpbegroting is de basis voor een deelnemer voor het indienen van een zienswijze op de ontwerpbegroting van de gemeenschappelijke regeling. Het algemeen bestuur van waterschap Noorderzijlvest dient jaarlijks een zienswijze in op de ontwerpbegroting.		
(Bestuurlijke) vertegenwoordiging	Algemeen Bestuur: niet van toepassing Dagelijks Bestuur: dhr. B. Wiersema		
Ambtelijke contactpersoon	Directeur Afvalwaterketen en Digitale Informatie: Mevr. J. Finkielsztajn		
Financiële gegevens			
Financieel belang			
Per ultimo, balans FVA	(bedragen x € 1 mln)		
2024	n.v.t.		
2023	n.v.t.		
n.v.t.	n.v.t.		
Vermogen van de verbonden partij in bedragen (x 1 mln)			
Per ultimo	Eigen vermogen	Vreemd vermogen	Jaarresultaat
2024	€ 0	€ 5,6 miljoen	€ 0,0 miljoen
2023	€ 0	€ 4,3 miljoen	€ 0,0 miljoen
Risico's			
Risico profiel o.b.v. nota VP			
Beschrijving risico's NZV	De financiële risico's van de verbonden partij zijn ingeschat als beperkt		

Naam verbonden partij: Gemeenschappelijke regeling Het Waterschapshuis (HWH)			
Het Waterschapshuis is opgericht om op het gebied van Informatie- en Communicatietechnologie producten te ontwikkelen die voorzien in een brede gezamenlijke behoefte, waarmee samenwerking wordt beoogd tussen waterschappen en andere overheden. Onder regie van HWH spannen de waterschappen zich in om de kwaliteit van de digitale dienstverlening voor en naar burgers en bedrijven te verbeteren en om daarin een kostenbesparing op de ICT uitgaven te bewerkstelligen.			
Algemene gegevens			
Ingangsdatum	1 juli 2010		
Rechtsvorm	Openbaar lichaam		
Deelnemers	Waterschap Noorderzijvest en alle andere waterschappen in Nederland.		
Vestigingsplaats	Amersfoort (Stationsplein)		
Overgedragen bevoegdheden	De bevoegdheden zijn geregeld in artikel 24 van de Gemeenschappelijke regeling. Lid 1: Aan het bestuur van HWH worden geen publiekrechtelijke bevoegdheden van de deelnemers overgedragen. Lid 2: Het bestuur van HWH is bevoegd tot regeling en bestuur ter behartiging van die taken die HWH in de regeling zijn opgedragen.		
Openbaar belang	Het is een expertinstituut en serviceorganisatie voor waterschappen. Doel is het in opdracht van deelnemers en eventueel derden realiseren van renderende samenwerking op informatie- en bedrijfsprocessen en daarmee behartiging van behoeften van algemeen belang van de watersector (artikel 3 van de GR).		
Bestuurlijk belang	Het algemeen bestuur bestaat uit zoveel leden als er waterschappen aan de regeling deelnemen. Namens waterschap Noorderzijvest heeft dhr. B. Wiersema zitting in het algemeen bestuur. Het dagelijks bestuur bestaat uit een voorzitter, secretaris-directeur en vier andere door en uit het algemeen bestuur aan te wijzen leden. Ieder lid heeft 1 stem. Alle waterschappen die aan het Waterschapshuis deelnemen, zijn als eigenaar verantwoordelijk voor de instandhouding van het Waterschapshuis. Alleen de waterschappen die ook aan een bepaald programma of project deelnemen dragen als opdrachtgever de kosten en risico's van dat programma of project.		
Doelstellingen /ontwikkelingen	Het Waterschapshuis bevordert dat waterschappen samenwerken aan het datagedreven waterschap van de toekomst om gezamenlijk voordeel te behalen. Wij vervullen de wensen van waterschappen, inventariseren of er samenwerking mogelijk is en vinden oplossingen voor problemen. Binnen het Waterschapshuis werken waterschappen en partners in verschillende samenstellingen aan (digitale) vernieuwingen en oplossingen waar vanuit de waterschappen behoefte aan is.		
Bestuurlijke bevoegdheden:	De algemene spelregels en bevoegdheden van de Gemeenschappelijke regeling, als verbonden partij, zijn gebaseerd op de Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr). De ontwerpbegroting is de basis voor een deelnemer voor het indienen van een zienswijze op de ontwerpbegroting van de gemeenschappelijke regeling. Het algemeen bestuur van waterschap Noorderzijvest dient jaarlijks een zienswijze in op de ontwerpbegroting.		
(Bestuurlijke) vertegenwoordiging	Algemeen Bestuur: niet van toepassing Dagelijks Bestuur: dhr. B. Wiersema		
Ambtelijke contactpersoon	Directeur Afvalwaterketen en Digitale Informatie: Mevr. J. Finkielsztajn		
Financiële gegevens			
Financieel belang			
Per ultimo, balans FVA	(bedragen x € 1 mln)		
n.v.t.	n.v.t.		
Vermogen van de verbonden partij in bedragen (x 1 mln)			
Per ultimo	Eigen vermogen	Vreemd vermogen	Jaarresultaat
2024	€ 0,0 miljoen	€ 15,1 miljoen	€ 0,0 miljoen
2023	€ 0,0 miljoen	€ 11,5 miljoen	€ 0,0 miljoen
Risico's			
Risico profiel o.b.v. nota VP			
Beschrijving risico's NZV	De financiële risico's van de verbonden partij zijn ingeschat als beperkt		

Naam verbonden partij: Nederlandse Waterschapsbank N.V. (NWB)			
De Nederlandse Waterschapsbank is opgericht om zorg te dragen voor een goede financiële dienstverlening aan de overheidssector. De bank financiert waterschappen, gemeenten en provincie en vertrekt kredieten aan instellingen voor volkshuisvesting, gezondheidszorg en onderwijs.			
Algemene gegevens			
Ingangsdatum	5 mei 1954		
Rechtsvorm	Naamloze vennootschap (N.V.)		
Deelnemers	Waterschap Noorderzijvest en alle overige waterschappen in Nederland.		
Vestigingsplaats	Den Haag (Rooseveltplantsoen)		
Overgedragen bevoegdheden	Geen		
Openbaar belang	De NWB levert diensten op het gebied van betalingsverkeer, kredietverlening en consultancy. Hoofddoelstelling is het zo goed en goedkoop mogelijk financieren van de Nederlandse publieke sector.		
Bestuurlijk belang	Het waterschap Noorderzijvest bezit circa 2% van de aandelen (1 januari 2023).		
Doelstellingen /ontwikkelingen	Hoofddoelstelling is het zo goed en goedkoop mogelijk financieren van de Nederlandse publieke sector.		
Bestuurlijke bevoegdheden:	De algemene spelregels en bevoegdheden van de NV zijn gebaseerd op boek 2 van het Burgerlijk Wetboek (BW). Het wettelijk kader is uitgewerkt in statuten van de NV.		
(Bestuurlijke) vertegenwoordiging	AvA: dhr. B. Wiersema RvC: geen		
Ambtelijke contactpersoon	Directeur Afvalwaterketen en Digitale Informatie: Mevr. J. Finkielsztajn		
Financiële gegevens			
Financieel belang			
	- 1.107 aandelen A à € 115,- nominaal en volgestort		
	- 170 aandelen B à € 460,- nominaal, waarop 25% gestort		
Per ultimo, balans FVA	(bedragen x € 1 mln)		
2024	€ 0,154 miljoen		
2023	€ 0,154 miljoen		
Mutatie	geen		
Vermogen van de verbonden partij in bedragen (x 1 mln)			
Per ultimo	Eigen vermogen	Vreemd vermogen	Jaarresultaat
2024	€ 2.094 miljoen	€ 76.347 miljoen	€ 94 miljoen
2023	€ 2.060 miljoen	€ 73.523 miljoen	€ 126 miljoen
Risico's			
Risico profiel o.b.v. nota VP			
Beschrijving risico's NZV	De financiële risico's van de verbonden partij zijn ingeschat als beperkt		

Naam verbonden partij: Groninger Monumentenfonds N.V. (GMF)			
Het Groninger Monumentenfonds (GMF) waarborgt door middel van een gezonde exploitatie het behoud van het monumentale erfgoed van Groningen stad en provincie. In een gezamenlijke aanpak met provincie, gemeenten en de private sector worden aanwezige kennis en financiële middelen op het terrein van de monumentenzorg gebundeld.			
Algemene gegevens			
Ingangsdatum	27 augustus 2002		
Rechtsvorm	Naamloze vennootschap (N.V.)		
Deelnemers	Naast Waterschap Noorderzijlvest nemen deel: gemeente Groningen, provincie Groningen, gemeente Veendam, gemeente Hoogezand-Sappemeer, Jan Menze van Diepen Stichting, Stichting J.B. Scholtenfonds te Groningen, TCNSIG Real Estate, Libau, Nijestee, Lefier en Stichting Oude Groninger Kerken.		
Vestigingsplaats	Groningen		
Overgedragen bevoegdheden	Geen		
Openbaar belang	Behoud van monumentale erfgoed.		
Bestuurlijk belang	Waterschap Noorderzijlvest bezit 4% van het geplaatste aandelenkapitaal.		
Doelstellingen /ontwikkelingen	De afgelopen jaren is, mede door de coronacrisis, een wankelende financiële positie ontstaan. In 2022 heeft de gemeente Groningen aangegeven uit het Groninger Monumentenfonds te willen treden, en de stad Groninger monumenten in een ander fonds onder te willen brengen. Omdat ook de meerjarige lening van de provincie Groningen dient te worden afgelost, is door het bestuur van Groninger Monumentenfonds de conclusie getrokken dat het Monumentenfonds niet langer kan voortbestaan. In 2024 heeft Noorderzijlvest het voormalige Waterschapshuis in Onderdendam overgenomen.		
Bestuurlijke bevoegdheden:	De algemene spelregels en bevoegdheden van de NV zijn gebaseerd op boek 2 van het Burgerlijk Wetboek (BW). Het wettelijk kader is uitgewerkt in statuten van de NV.		
(Bestuurlijke) vertegenwoordiging	AvA: portefeuillehouder		
Ambtelijke contactpersoon	Directeur Afvalwaterketen en Digitale Informatie: Mevr. J. Finkielstajn		
Financiële gegevens			
Financieel belang	Ultimo 2024 geen financieel belang.		
Per ultimo, balans FVA	(bedragen x € 1 mln)		
2024	€ 0,0 miljoen		
2023	€ 0,11 miljoen		
Mutatie	geen		
Vermogen van de verbonden partij in bedragen (x 1 mln)			
Per ultimo	Eigen vermogen	Vreemd vermogen	Jaarresultaat
2024	N.v.t. (geliquideerd)	N.v.t.	N.v.t.
2023	NB	NB	NB
Risico's			
Risico profiel o.b.v. nota VP			
Beschrijving risico's NZV	N.v.t.		

Naam verbonden partij: Stichting Toegepast Onderzoek Waterbeheer (STOWA)			
STOWA is het kenniscentrum van de regionale waterbeheerders (veelal de waterschappen) in Nederland. STOWA ontwikkelt, vergaart, verspreidt en implementeert toegepaste kennis die de waterbeheerders nodig hebben om de opgaven waar zij in hun werk voor staan, goed uit te voeren. Deze kennis kan liggen op toegepast technisch, natuurwetenschappelijk, bestuurlijk juridisch of sociaalwetenschappelijk gebied.			
Algemene gegevens			
Ingangsdatum	1971 (voorheen STORA)		
Rechtsvorm	Stichting		
Deelnemers	Waterschappen en provincies (via IPO)		
Vestigingsplaats	Amersfoort		
Overgedragen bevoegdheden	Geen		
Openbaar belang	Het (doen) verrichten van toegepast onderzoek ten dienste van instellingen belast met het beheer van watersystemen en waterketen, evenals het vergaren en verankeren van deze kennis bij de deelnemers.		
Bestuurlijk belang	Er is geen rechtstreeks bestuurlijk belang. Strikt genomen is de STOWA daardoor geen verbonden partij. Er zit slechts een klein aantal waterschapbestuurders in het stichtingsbestuur, maar zij zitten daar namens de andere waterschappen. Het bestuurlijk belang wordt dus indirect uitgeoefend via de andere waterschappen die in het bestuur zitten. De organisatie is opgenomen in dit overzicht, aangezien er wel een financieel belang is. Vanaf 1-12-2019 maakt de portefeuillehouder bedrijfsvoering, de heer Luitjens, van Noorderzijlvest onderdeel uit van het bestuur van de stichting.		
Doelstellingen /ontwikkelingen	STOWA heeft als hoofddoelstelling: Het samen met de regionale waterbeheerders definiëren van hun kennisbehoeften en kennisleemten op het gebied van het waterbeheer en het voor én met deze beheerders ontwikkelen, bijeenbrengen, beschikbaar maken, delen, verankeren en implementeren van die kennis. In de uitgebrachte strategienota Energie in synergie van de STOWA is aangegeven dat de STOWA haar onderzoek in de periode 2019-2023 clustert in vijf maatschappelijke opgaven: klimaatadaptatie, waterveiligheid, waterkwaliteit, energietransitie en circulaire economie.		
Bestuurlijke bevoegdheden:	De algemene spelregels en bevoegdheden van de stichting zijn gebaseerd op boek 2 van het Burgerlijk Wetboek (BW). Het wettelijk kader is uitgewerkt in statuten van de stichting.		
(Bestuurlijke) vertegenwoordiging			
Ambtelijke contactpersoon	Directeur Watersystemen en Waterveiligheid: dhr. L. van Rosmalen		
Financiële gegevens			
Financieel belang	In 2023 ontving STOWA een bedrag van € 9,8 miljoen van de deelnemers in STOWA: de waterschappen en provincies. Daarnaast werd - in concrete projecten - nog € 13,5 miljoen bijgedragen door ministeries, waterbedrijven, provincies en waterschappen.		
Per ultimo, balans FVA	(bedragen x € 1 mln)		
2023	n.v.t.		
2022	n.v.t.		
Mutatie	n.v.t.		
Vermogen van de verbonden partij in bedragen (x 1 mln)			
Per ultimo	Eigen vermogen	Vreemd vermogen	Jaarresultaat
2023	€ 8,1 miljoen	€ 11,4 miljoen	€ 0,0 miljoen
2022	€ 8,7 miljoen	€ 12,9 miljoen	€ 0,0 miljoen
Risico's			
Risico profiel o.b.v. nota VP			
Beschrijving risico's NZV	De financiële risico's van de verbonden partij zijn ingeschat als beperkt		

Naam verbonden partij: Stichting De Groninger Poldermolen (SDGP)			
Stichting De Groninger Poldermolens is juridisch eigenaar van 17 poldermolens en 1 korenmolen. De molens staan (merendeels) in het beheergebied van waterschap Noorderzijvest, gevestigd te Groningen. Stichting De Groninger Poldermolens beschouwt zich als beheerder van het erfgoed (poldermolens) van waterschap Noorderzijvest.			
Algemene gegevens			
Ingangsdatum	29 oktober 2015		
Rechtsvorm	Stichting		
Deelnemers	Waterschap Noorderzijvest, Het Rijk, Provincie Groningen, diverse gemeentes en donateurs		
Vestigingsplaats	Groningen		
Overgedragen bevoegdheden	Geen		
Openbaar belang	Het in stand en in werkende staat houden van de molens door onderhoud en restauratie, door ze als maalwerktuig ter beschikking te stellen aan vrijwillige molenaars (draai- en maalvaardig houden) en aan molenaars in opleiding en door ze open te stellen voor het publiek. Een aantal molens hebben een directe functie ten behoeve van het in stand houden van de waterpeilen en vormen onderdeel van het peilbeheer van het waterschap Noorderzijvest. Een aantal andere molens hebben een ondersteunende functie in het peilbeheer.		
Bestuurlijk belang	Er is geen rechtstreeks bestuurlijk belang. Wel is er in vorm van een jaarlijkse bijdrage aan de stichting een financieel belang.		
Doelstellingen /ontwikkelingen	De stichting heeft als bijzondere doelstelling om de 18 molens zo goed mogelijk te beheren als cultureel erfgoed zodat ze onderdeel blijven van het landschap en de geschiedenis.		
Bestuurlijke bevoegdheden:	De algemene spelregels en bevoegdheden van de stichting zijn gebaseerd op boek 2 van het Burgerlijk Wetboek (BW). Het wettelijk kader is uitgewerkt in statuten van de stichting.		
(Bestuurlijke) vertegenwoordiging	Lid namens Algemeen Bestuur: mevr. S Hilhorst Lid namens Dagelijks Bestuur: dhr. B. Wiersema		
Ambtelijke contactpersoon	Directeur Watersystemen en Waterveiligheid: dhr. L. van Rosmalen		
Financiële gegevens			
Financieel belang	Bijdrage in 2024: € 156.285,-		
Per ultimo, balans FVA	(bedragen x € 1 mln)		
2023	n.v.t.		
2022	n.v.t.		
Mutatie	n.v.t.		
Vermogen van de verbonden partij in bedragen (x 1 mln)			
Per ultimo	Eigen vermogen	Vreemd vermogen	Jaarresultaat
2023	€ 0,3 miljoen	€ 0,1 miljoen	€ 0,0 miljoen
2022	€ 0,3 miljoen	€ 0,1 miljoen	€ 0,1 miljoen
Risico's			
Risico profiel o.b.v. nota VP			
Beschrijving risico's NZV	De financiële risico's van de verbonden partij zijn ingeschat als beperkt		

Naam verbonden partij: Vereniging Werken voor Waterschappen (VWvW)			
Eind 2018 is de Vereniging Werken voor Waterschappen (VWvW) opgericht, omdat vanaf 1 januari 2020 de Wet normalisering rechtspositie ambtenaren van kracht is. De VWvW onderhandelt voor een CAO namens de waterschappen.			
Algemene gegevens			
Ingangsdatum	27 november 2018		
Rechtsvorm	Vereniging		
Deelnemers	21 waterschappen en 15 aan de waterschappen gelieerde organisaties		
Vestigingsplaats	Den Haag		
Overgedragen bevoegdheden	Geen		
Openbaar belang	De VWvW behartigt het werkgeversbelang van de gemeenschappelijke sociale en sociaaleconomische belangen van de leden van de vereniging die activiteiten verrichten binnen de sector waterschappen.		
Bestuurlijk belang	2019 t/m 2020: 2 stemmen in de ledenvergadering (+/- 3% van totaal). In oktober van ieder oneven jaar worden op basis van de meest recente HR-monitor (aantal medewerkers) het aantal stemmen van ieder lid in de ledenvergadering vastgesteld.		
Doelstellingen /ontwikkelingen	Werken aan moderne werknemersvoorwaarden (CAO) voor waterschappen en gelieerde organisaties en neemt daarmee de werkgeverstaken over van de Unie van Waterschappen.		
Bestuurlijke bevoegdheden:	De algemene spelregels en bevoegdheden van de stichting zijn gebaseerd op boek 2 van het Burgerlijk Wetboek (BW). Het wettelijk kader is uitgewerkt in statuten van de vereniging.		
(Bestuurlijke) vertegenwoordiging	LV: Dijkgraaf (Dhr. R. van der Schaaf) DB: N.v.t.		
Ambtelijke contactpersoon	Secretaris Directeur: Dhr. B. Tammes		
Financiële gegevens			
Financieel belang	De leden van de vereniging zijn per verenigingsjaar een contributie verschuldigd.		
Per ultimo, balans FVA	(bedragen x € 1 mln)		
2023	n.v.t.		
2022	n.v.t.		
Mutatie	n.v.t.		
Vermogen van de verbonden partij in bedragen (x 1 mln)			
Per ultimo	Eigen vermogen	Vreemd vermogen	Jaarresultaat
2023	€ 0,1 miljoen	€ 0,1 miljoen	€ 0,03 miljoen
2022	€ 0,1 miljoen	€ 0,1 miljoen	€ 0,00 miljoen
Risico's			
Risico profiel o.b.v. nota VP			
Beschrijving risico's NZV	De financiële risico's van de verbonden partij zijn ingeschat als beperkt		

Naam verbonden partij: Unie van Waterschappen			
De Unie van Waterschappen is de vereniging van de 21 Nederlandse waterschappen. Waterschappen zijn verantwoordelijk voor het beheer van waterkeringen, het regionale waterbeheer en het zuiveren van afvalwater. De Unie van Waterschappen vertegenwoordigt de waterschappen in het nationale en internationale speelveld, behartigt hun belangen en stimuleert kennisuitwisseling en samenwerking.			
Algemene gegevens			
Ingangsdatum	19 november 1927		
Rechtsvorm	Vereniging		
Deelnemers	Alle 21 waterschappen		
Vestigingsplaats	Den Haag		
Overgedragen bevoegdheden	Geen		
Openbaar belang	De Unie van Waterschappen behartigt de belangen van de Waterschappen en zorgt voor kennis en ervaringsuitwisseling tussen de waterschappen.		
Bestuurlijk belang	Als koepelorganisatie worden door de Unie van Waterschappen de belangen van ons Waterschap behartigd bij de rijksoverheid en in Europa waardoor wij zowel nationaal als internationaal een stevige bestuurslaag vormen.		
Doelstellingen /ontwikkelingen	De Unie van Waterschappen vertegenwoordigt de waterschappen in het nationale en internationale speelveld, behartigt de belangen van de waterschappen en stimuleert kennisuitwisseling en samenwerking.		
Bestuurlijke bevoegdheden:	De algemene spelregels en bevoegdheden van de stichting zijn gebaseerd op boek 2 van het Burgerlijk Wetboek (BW). Het wettelijk kader is uitgewerkt in statuten van de stichting.		
(Bestuurlijke) vertegenwoordiging	LV: Dijkgraaf (Dhr. R. van der Schaaf) DB: N.v.t.		
Ambtelijke contactpersoon	Secretaris Directeur: Dhr. B. Tammes		
Financiële gegevens			
Financieel belang	Contributie 2024: € 464.343 Bijdragen: € 116.450,45		
Per ultimo, balans FVA	(bedragen x € 1 mln)		
2024	n.v.t.		
2023	n.v.t.		
Mutatie	n.v.t.		
Vermogen van de verbonden partij in bedragen (x 1 mln)			
Per ultimo	Eigen vermogen	Vreemd vermogen	Jaarresultaat
2024	€ 2,6 miljoen	€ 24,0 miljoen	€ 0,4 miljoen
2023	€ 2,2 miljoen	€ 21,7 miljoen	€ -0,5 miljoen
Risico's			
Risico profiel o.b.v. nota VP			
Beschrijving risico's NZV	De financiële risico's van de verbonden partij zijn ingeschat als beperkt		

